

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ వర్షాలు

అధికార నివేదిక

(తొమ్మిదవ సమావేశము : ఎనిమిదవ రోజు)

గురువారము, 25 ఫిబ్రవరి, 1993.

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది).

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

ప్రశ్నలు - వాగ్దాన సమాధానములు

శిశు సదనములు

71-

*7945-శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి (ధర్మవరం):- స్త్రీ, శిశు సంక్షేమశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ప్రస్తుతము రాష్ట్రములో శిశు సదనములు ఎన్ని ఉన్నవి;

(ఆ) అనారోగ్యకర పరిస్థితులతోపాటు, వాటిలో పెట్టె ఆహారం నాసి రకమైనదను విషయం వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, ఆహారపు నాణ్యతను, జీవన పరిస్థితులను మెరుగుపరచుటకై తీసుకొన్న చర్యలేవీ?

స్త్రీ, శిశు సంక్షేమశాఖామంత్రి (శ్రీమతి ఎం. వరలక్ష్మి):- (అ) ప్రస్తుతము రాష్ట్ర స్థాయిలో 79 బాలసదనములు కలవు.

(ఆ) లేదు. అయితే కొన్ని బాలసదనములయందు నాసిరకము భోజనము ఇచ్చు చున్నారని ఫిర్యాదులు అందినవి.

(ఇ) 1. ఆకస్మిక తనిఖీలు అధికము చేయబడినవి.

2. పౌరసరఫరాల శాఖ ద్వారా మాత్రమే బియ్యము, తదితర వస్తువులను సూపర్ బజార్ల నుండి కొనుగోలు చేయుటకు, వాటిని సక్రమముగా వినియోగ పరచుటకు ఆదేశములు జారీ చేయడమైనది.

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

3. ప్రభుత్వ ఆదేశము (జి.ఓ.) ఎమ్.ఎస్.సిం. 116, తేదీ 7-7-1992, మహిళాభ్యుదయ, శిశు సంక్షేమ మరియు కార్మిక శాఖ ద్వారా భోజనపు ఖర్చులు రూ. 90/- నుండి రూ. 150/-కి పెంచబడినవి. మంచి వోషక ఆహారము సరఫరా చేయుటకు కూడా ఆదేశములు ఇవ్వబడినవి.
4. అన్ని బాలసదనములలో ఒకే రకమైన బోజన పదార్థ సూచికను తయారు చేయుటకు ఒక కమిటీని నియమించుటకు పరిశీలనలో ఉన్నది.

సిర్పూర్ పేషరుమిల్లులు కలుషిత నీటిని పెదవాగులోనికి వదులుట

72-

* 1737-శ్రీ పి. పురుషోత్తంరావు (సిర్పూర్):- భారీ పరిశ్రమల శాఖమంత్రి, చయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) కాగితనగరిలోని సిర్పూర్ పేషరు మిల్లుల నుండి కలుషిత నీటిని పెదవాగులోనికి వదులుట వలన, దానిలోని నీరు వ్యవసాయానికికానీ, త్రాగునీటినికానీ, పనికిరాని విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, పేషరుమిల్లులపై ప్రభుత్వం తీసుకోదలచిన చర్య ఏమి;

(ఇ) పెదవాగు నీరు కలుషితము కాకుండా నివారించుటకు తీసుకొనుచున్న చర్య తెలియి?

భారీ పరిశ్రమల శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎస్. సంజీవ్ రెడ్డి):- (అ) అవునండీ. త్రాగు దానికి పనికిరావు.

(ఆ) 12-2-1992 తేదీ, భారత ప్రభుత్వం జి.ఎస్.ఆర్ 95 (ఇ), ఎం.ఓ.ఇ, మరియు ఎఫ్ ప్రకటన ప్రకారంగా ఆ పరిశ్రమ 1993 నాటికి ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలుష్య నియంత్రణ మండలి నిర్ణయించిన ప్రమాణాలను పాటించలేనట్లుంటే, సదరు మండలి 1988, నీటి సరఫరా చట్టం 33(ఎ) విభాగంలోని నిబంధనల క్రింద పరిశ్రమపై చర్య తీసుకుంటుంది.

(ఇ) కలుషిత నీటిని శుద్ధిచేసే ప్లాంటును సక్రమంగా నిర్వహించవలసిందనే, శుద్ధి చేసిన నీటిని సాగునీటి ప్రయోజనాల కోసం వినియోగించవలసిందనే కూడా పరిశ్రమను కోరడ మయింది.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం):- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు కూడా సమాధానంలో ఒప్పుకున్నారు. ఇది ఏదో ఒక్క సంవత్సరం నుంచీ కాదు, 40 సంవత్సరాల నుంచీ ఈ విధంగా జరుగుతున్నది. ఆ కలుషితమైన నీటిని పెద్దవాగులోకి విడిచి పెట్టినందువలన 50 కిలోమీటర్ల వరకు కలుషితమైన నీరు ప్రవాహిస్తున్నందున మూడు

గ్రామాలు దానికి ఎఫెక్టు అవుతున్నాయి. ఆ నేరు త్రాగడానికి పనికిరాదని ప్రభుత్వం కూడా ఒప్పుకున్నది. 1993వ సంవత్సరం వరకు సమయం ఇవ్వామని చెప్పారు. ఈరోజు పొలుషన్ కంట్రోల్ బోర్డు చాలా తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఎందుకంటే కలుషితమయిన నేరు మూడు గ్రామాల ప్రజలు త్రాగితే వచ్చే అనర్గాలు ప్రభుత్వానికి తెలియనిది కాదు. కాబట్టి నిర్దిష్టంగా ఎప్పటికీ చర్యలు తీసుకుంటారు? మూడు గ్రామాల ప్రజలు అందోళన చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎస్. సంతోషరెడ్డి.- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వానికి ఖచ్చితమైన అభిప్రాయం ఉన్నది. ఒకటేమో రాష్ట్రంలో పారిశ్రామికీకరణ పెద్ద ఎత్తున జరగాలి రెండవది కాలుష్యం నివారించాలి. కాలుష్యం నివారించడానికి అవసరం అయితే కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వానికి ఖచ్చితమైన అభిప్రాయం ఉన్నది. కాబట్టి ఇప్పుడు గౌరవసభ్యులు ఎర్రన్నాయుడుగారు చెప్పినట్లుగా ఈ పరిశ్రమ చాలా పురాతనమైనది. 1942వ సంవత్సరములో ఈ పరిశ్రమను నెలకొల్పారు. అయితే ఈ కాలుష్యాన్ని నివారించడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ జారీచేసిన దానికి ప్రకారంగా 1981వ సంవత్సరం కంటే ముందు ఏ పరిశ్రమలు అయితే నెలకొల్పారో వాటిని 1993వ సంవత్సరం డిసెంబర్ అంతా ఎఫ్.యి.ఎల్ ట్రీట్మెంట్ ప్లాంట్స్ ఏర్పాటు చేసి ఈ కాలుష్యాన్ని నివారించాలనే నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ మేరకు ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు సమీక్షించి వాటిని నివారించడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నది. పేపర్ మిల్లు విషయంలో కూడా తగు చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. 1986వ సంవత్సరం నుంచి ఎఫ్.యి.ఎల్ ట్రీట్మెంట్ ప్లాంట్ కూడా ఏర్పాటు చేశారు. అయితే స్కాండర్డ్ మెయిన్ ట్రీట్మెంట్ చేస్తూ దానిని నిరోధించవలసిందిగా ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. అది 1993వ సంవత్సరం డిసెంబర్ కంటా స్కాండర్డ్ మెయిన్ ట్రీట్మెంట్ చేయవలసిందిగా ఎ.పి. పొలూషన్ కంట్రోల్ బోర్డు వారు ఆదేశించారు. ఆ మేరకు డిసెంబర్ కంటా పూర్తి స్థాయి స్కాండర్డ్ మెయిన్ ట్రీట్మెంట్ చేస్తుందనే విశ్వాసం ఉన్నది. లేకపోతే ప్రభుత్వం కఠినంగా చర్యలు తీసుకుంటుంది.

డాక్టర్ ఎస్. వేణుగోపాలాచారి (నిర్మల్):- ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పిన మొదటి క్వశ్చన్ కు త్రాగడానికి పనికిరాదని జవాబు ఇవ్వడం జరిగింది. ప్రశ్న అడిగింది వ్యవసాయానికి మరియు త్రాగడానికి అని ఉంటే ఒక్క త్రాగడానికి పనికిరాదని జవాబు వచ్చింది. త్రాగడానికే కాదు వ్యవసాయానికి కూడా పనికిరాదు. మా జిల్లాలో కేవలం 16 శాతం భూగర్భ జలాలను వెలికి తీయడం జరిగింది. ఈస్ట్ గోదావరి, వెస్ట్ గోదావరి, ఇంకా వేరే జిల్లాలతో కంపేర్ చేసుకుంటే ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో 16 శాతం మాత్రం భూగర్భ జలాలను వెలికితీయడం జరిగింది. దాదాపు 20 లిట్ ఇరిగేషన్ స్కీములను చేపట్టాము. ఈ పెద్దపాగు మేదనే నాలుగు లిట్ ఇరిగేషన్ స్కీములు వ్యవసాయానికి చేపట్టడం జరిగింది. కనుక మంత్రిగారు చెప్పినట్లు భారత ప్రభుత్వం ఇచ్చిన షి.ఓ ప్రకారంగా మొత్తం స్టేట్ లెవల్ లో ఇండస్ట్రియల్ పొలూషన్ యాక్ట్ ప్రకారంగా చేయమనిచెప్పారు. కనీసం ఈ జిల్లా వెనుకబడినతనాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని సిరిపూర్ పేపర్ మిల్లు కొరకు స్పెసిఫిక్ ఒక టైమ్ బౌండ్ ప్రొగ్రామ్ పెట్టి ఇరిగేషన్ కు పనికివచ్చే విధంగా చర్యతీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే డి.ఆర్.డి ఎ. ఆర్.డి 50 శాతం ఎమౌంట్ ను రిట్రీవ్ చేసింది.

కావున దయచేసి స్పెసిఫిక్ గా వెనుకబడిన జిల్లా అయిన ఆదిలాబాద్ జిల్లాను దృష్టిలో పెట్టుకొని చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను ముత్తం స్పెషల్ గ్రాండ్ డిసెంబర్ వరకు తీసుకోండి.

శ్రీ ఎస్. సంతోష్ రెడ్డి:- 1993వ సంవత్సరం డిసెంబర్ కు దీనిని మార్చి మొదలుగానికి వర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ కె. కళాపంకజరావు (ఉబుకూరు):- ఈ కాలుష్య నివారణ గురించి నేను ప్రభుత్వం 1981వ సంవత్సరంలో యాక్ట్ తీసుకువచ్చిందని భావించి అప్పుడున్న ప్రభుత్వం కానీ, ఇప్పుడున్న ప్రభుత్వం కానీ ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లుగా కూడా స్టేట్ లో 1993వ సంవత్సరం వరకు అనే షరతు పట్టినట్లు ముంగిళాగుల నానానా కానీ మా శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించినంత వరకు రాయగడ్ లో 1993వ సంవత్సరంలో పెట్టిన పేపర్ మీట్లుకు నేరు వదలడంవలన జూన్, జూలై నెలల్లో నాగావళి నది శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 90 కిలోమీటర్ల వరకు ప్రవాహించడం వలన పాలకొండ ఏరియాలో రండు, మూడు మండలాల్లో నలుగురు చనిపోవడం జరిగింది. అది ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా? ఈ ప్రశ్నకు సంబంధం లేకపోయినా ముంగిళాగుల పట్నం గురించి చెప్పారు కాబట్టి అదుగు తున్నాను. ముంగిళాగు దీనిని నోట్ చేసుకుని తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. సంతోష్ రెడ్డి:- నోట్ చేసుకుని విచారణ చేస్తాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి (నక్కికల్):- పోల్యూషన్ దోర్లు మానుకుంటుందని అన్నారు. అసలు బోర్డ్ కొల్యాడ్ అవుతున్నది. పరిశ్రమల అధిపత్యంలో దోర్లు కొల్యాడ్ అయి ప్రజల ఆరోగ్యానికి భంగం కలిగిస్తున్నదనేది ప్రశ్న. వంద గామాలు ఎఫెక్ట్ అవుతున్నాయి. బాధ్యతగల అధికారి వెళ్లిచూసే పరిస్థితి లేకుండా ఉన్నది. మనం ఇక్కడనే సర్పారీనగర్ లోని సిరీస్ రోడ్ కంపెనీని చూస్తున్నాం. ముత్తం ఆ ప్రాంతం అంతా రక్తంలాగా నేరు ప్రవాహం ఉంటే అక్కడి ప్రజలు సత్యాగ్రహంవేసి మొక్కుకున్నా. కొట్టుకున్నా పట్టించుకునే దిక్కలేదు. ఈ విధంగా పరిశ్రమలన్నీ కాలుష్యాన్ని వదలడం వలన ప్రజల ఆరోగ్యం పాడవుతూ ఉంటే, ఈ పరిశ్రమలు మా దావుకు వచ్చాయని ప్రజలు అనుకునే పరిస్థితి ఏర్పడుతూ ఉంటే ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నది? బాధ్యతగల అధికారి అక్కడకు వెళ్లి పరిస్థితి లేకుండా స్టాఫ్ మీద వదిలిపెడితే వాళ్లు, వేళ్లు కొల్యాడ్ అవుతున్నారు. అలాంటి పరిస్థితి అక్కడ నెలకొన్నది.

శ్రీ ఎస్. సంతోష్ రెడ్డి:- అధికార, పెద్దలు రాఘవరెడ్డిగారికి ఎంత ఆందోళన ఉన్నదో అంతకన్నా ఎక్కువ ప్రభుత్వానికి కూడా ఆందోళన ఉన్నది. ఈ కాలుష్య నివారణ పట్నం-అంప్రమ్మిక్ అయ్యే ప్రసక్తిలేదు. మేము ఎప్పటికప్పుడు రిహ్వా చేయడమే గాకుండా 11 ఫ్యాక్టరీలను కోడ్ చేయడానికి అర్హం ఇచ్చాము. ప్రభుత్వానికి విత్తుతున్నది ఉన్నది. కాబట్టి దయచేసి అర్థం చేసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి.- ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి ఉన్నదా, లేదా అనే దాని గురించి 8.40 నేను ప్రశ్నించలేదు మంత్రిగారు అనవసరంగా నేను అనని దాని గురించి ప్రస్తావించి విస్తున్నారు. ఉద్యోగులు పరిశ్రమల అధిపత్యంతో కొల్లాడ్ అవుతున్నారు అందువేత బాధ్యతగల ఆఫీసర్తో క్యాసెట్ చేయించమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. సంతోష్ రెడ్డి - నేను మనవిచేసేదేమిటంటే మేము కొల్లాడ్ అయివుంటే 25 ఫ్యాక్టరీలకు నోటీసులు ఇవ్వడం, 11 ఫ్యాక్టరీలు కోర్ట్ చేయడానికి అర్డర్స్ చేసే ప్రసక్తి ఎలా ఉంటుంది అందుకే ప్రభుత్వం దీని మీద ఎప్పటికప్పుడు సమీక్షిస్తూ బాధ్యతతో వ్యవహరిస్తున్నదని మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ కె సాయిరెడ్డి (హుజూరాబాద్) - అధ్యక్షా, మంత్రిగారికి తెలియనిది కాదు సిర్పూర్ పేపర్ మిల్లవలన మందమర్రి, గోదావరిఖని, ఈ ప్రాంతాలలో కేవలం రైతులు నష్టపోవడంతోపాటు తెలియక నేరు త్రాగి వేలాది మూగజీవాలు చప్పిపోతున్నాయి. చాలా కంప్లయింట్స్ వచ్చాయి. 1993వ సంవత్సరం వరకు గడువు ఇచ్చారు. ఆ గడువు లోపల చనిపోయిన పశువులకు, పంట నష్టపోయిన రైతులకు ఏమయినా నష్టపరిహారం చెల్లించే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా? ఎందుకంటే గడువు యివ్వవలసిందే. అందులో తప్పు లేదు. ఎప్పుడో 40,50 సంవత్సరాల క్రిందట అర్జీలు పెట్టారు ఈ లోపల వాళ్ళ బతుకులు ఏమిటి? వాళ్ళ సంసారాలు నడిచేది ఎలా? వాళ్ళ పిల్లల చదువుల సంగతి ఏమిటి? పశువులు చనిపోతే నష్టపరిహారం ఇచ్చిందే ఆలోచన మంత్రిగారు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. సంతోష్ రెడ్డి - అక్కడ కాలుష్యం ఉన్న మాట వాస్తవమే. ఆ ఫ్యాక్టరీ పెద్దవాగులోకి నీటిని వదలడం వలన 16,17 గ్రామాల వరకు ఈ ప్రభావం ఉన్నమాట వాస్తవం. కాబట్టి ఫ్యాక్టరీ మేనేజ్మెంట్ వారు ప్రభుత్వ ఆదేశాలమేరకు, ప్రజల విజ్ఞప్తి మేరకు 16 గ్రామాలకుగాను 17 బోర్ బావులు త్రవ్వారు. పశువులకు నేరు త్రాగడానికి సౌకర్యం కల్పించారు. కాబట్టి సాయిరెడ్డిగారు చెప్పినదానిని కూడా పరిశీలింపజేస్తాను. ఇంకా ఏమయినా అవకాశాలు ఉంటే చూస్తాను.

శ్రీ ఎస్. వి. కృష్ణయ్య (సిరిసిల్ల).- 11 ఫ్యాక్టరీలను మూసివేశామన్నారు. మరి అందులో ఉండే కార్మికుల గతి ఏమిటి?

(సమాధానం లేదు.)

శ్రీ కె. టిక్కం (బూర్గంపహాడ్).- ఖమ్మం, వరంగల్ మధ్యలో కమలాపురం దగ్గర పేపర్ మిల్ల ఒకటి ఉన్నది. అలాగే సారపాక పేపర్ మిల్ల ఉన్నది అది ఓపన్ గా నేరు వదలడంవలన ఆ నేరు గోదావరిలో కలుస్తున్నది. ఆ కలుషిత నేరు త్రాగడం వలన పశువులు చనిపోవడం జరుగుతున్నది చర్యతీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

(సమాధానం లేదు.)

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు (ఉండి):- అధ్యక్షా, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో బాగల్పూర్ డిస్ట్రిక్ట్ ఫ్యాక్టరీ ఉన్నది. ఆ డిస్ట్రిక్ట్ ఫ్యాక్టరీ మరియు కాలువలోని నీరు పరిశుభ్రమై తున్నది. మేము ప్లానింగ్ బోర్డ్ నుండి గవర్నమెంట్ రిజల్యూషన్ మూవ్మెంట్ పంపించారు. కలెక్టర్ గారు కూడా అనేకసార్లు ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తిచేశారు కానీ ఆ డిస్ట్రిక్ట్ ఫ్యాక్టరీ నీరు వదలడంతో చర్యతీసుకోవడంలేదు. ఆ డిస్ట్రిక్ట్ నుండి నీరు రాకుండా ఏమయినా చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎస్. సంతోష్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గవర్నమెంట్ డిస్ట్రిక్ట్ అని కానీ, నేరవోన ప్రయివేట్ మేనేజ్మెంట్ అని కానీ ఏమీ లేదు. ఏ ఫ్యాక్టరీ పోల్యూషన్ వచ్చిందో చరిత్ర తీసుకుంటాము.

ప్రధాన మురుగునీటి గొట్టములలో మురుగుపారుకుండా నిండిపోవుట

73-

*7906-శ్రీ కె.ఆర్. సురేష్ రెడ్డి (బాలకొండ):- పురపాలక శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ కింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంటనగరాలలోని పెక్కు ప్రాంతాలలో ప్రధాన మురుగు నీటి గొట్టములలో మురుగుపారుకుండా నిండిపోయి రోడ్లపైకి పొంగిపారుతున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, ఎట్టి అడ్డుంకి లేకుండా మురుగు వ్యర్థ పదార్థములు ధారళముగా పారుటకై మురుగుపారుదల మండలి తీసికొంటున్న చర్యలెవ్వి?

పురపాలకశాఖమంత్రి (శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి):- (అ) (ఆ) ప్రశ్నలకు ఉన్న మురుగునీటి పారుదల వ్యవస్థను 1931వ సంవత్సరంలో 4.68 లక్షల జనాభా అవసరాలను తీర్చడానికి వీలుగా ఏర్పాటు చేయడమయింది. అది ప్రస్తుత అవసరాలను తీర్చడానికి సరిపోవడంలేదు. కొన్ని సందర్భాలలో మురుగు నిండిపోయి పొంగి ప్రవహించడం కూడా జరుగుతున్నది. ఈ కారణాలతో మురుగును తీసేయడానికి అయిదు ఎయిర్-లిక్ నేవర్ క్లీనింగు మెషిన్లను ఉపయోగిస్తున్నారు. అంతేకాక ఇండుకోసం సిబ్బందిని కూడా ఉపయోగించటం జరుగుతున్నది.

Sri K.R. Suresh Reddy:- Mr. Speaker, Sir, Hyderabad is the City of Minars. We are celebrating 400 years anniversary on the one side and on the other wide, if you walk into the streets of Hyderabad, it is a common site, that most of the sewerage mains, in many areas, are choked and overflowing on to the roads. They are over-flowing causing much inconvenience to the school going children. Most of the school going children and others are affected by Gastro enteritis and other related diseases, on account of the drainage water. Whenever complaints were made, the reasons being given is

paucity of funds. Hon'ble Minister has stated that the existing sewerage system was commissioned in the year 1931, i.e. atleast 62 years back. Now the Hyderabad City has grown more than 10 times. Keeping all these things in view, how the Government is contemplating to solve the day today drainage water problem in Twin Cities? Similarly, is there any comprehensive Master Plan prepared to better the sewerage system and what is the quantum of the funds allotted for this purpose?

Sri M. Nrasimha Reddy:- A comprehensive Master Plan was prepared at a cost of Rs. 75 crores for execution in three stages. Under stage-I, Hyderabad sewerage, it costs about Rs. 24.30 crores. Laying of sewerage lines and sewerage treatment plant was taken up in the year 1987 and it was completed and it is now working. Some of the works are going to be completed by 1994. Some of the sewerage works were delayed due to chockages in the sewer lines and other bottle-necks and financial constraints. There is also LIC loan to the extent of Rs. 40.08 crores taken during the year 1990-91. With regard to the progress of the works, there are certain hurdles in laying the lines across the Railway lines near Tank Bund, Sanjeevayya Park etc. An Action Plan is taken up to tackle the bottle-necks. The Government has sanctioned Rs. 5.4 crores, for completion of some works, as a part of the programme and to remove the pollution there in the Hussain Sagar. 5 Air Tech Sewer Cleaning Machines are used for clearing the chockages in the sewer lines in addition to the manual labour. The Board has identified 36 places where the blockages are there and the Board identified 52 places where sewer lines are to be provided.

శ్రీ ఎం. రఘుమూరెడ్డి (నల్గొండ):- అధ్యక్షా, హైదరాబాద్ నగరం దిన, దినానికి పెరిగిపోతున్నది. నగరమే గాకుండా నగరానికి చుట్టుప్రక్కల రంగారెడ్డి టిల్లా మునిసిపాలిటీ కూడా దీనికి అడ్డంకంగా వస్తున్నది. 1931వ సంవత్సరంలో వేసిన ప్లాన్ ను దృష్టిలో పెట్టుకుని పెరిగే అవసరాలకు ఒక కాంప్లెక్సివ్ ప్లాన్ లేకుండా మంత్రీగారు చెప్పినట్లు రూ. 5 కోట్లు ఇచ్చినా అడ్డంకులే సబర్బన్ టౌన్స్ ను దృష్టిలో ఉంచుకుంటే అది సరిపోదు. ఎప్పుడయితే 4.68 లక్షల జనాభా అవసరాలకు అని అంచనా వేస్తారో అప్పుడే 50 లక్షలు, 60 లక్షల జనాభాను దిష్టిలో పెట్టుకోవాలి. అంటే మరొక 10, 20 సంవత్సరాలలో పెరిగే జనాభాని దృష్టిలో పెట్టుకుని కూడా ఒక కాంప్లెక్సివ్ ప్లాన్ తీసుకుని ఆ ప్రకారంగా వరల్డ్ బ్యాంక్ ఎయిడ్ కాన్, ఇంకా ఏదైనా ఎయిడ్ కాన్ తీసుకుని ఈ నిటీవ్ తీర్చి దిద్దడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన రూ. 2. 3 కోట్లతో కాదు. ఇన్ క్లూడింగ్ సబర్బన్ ఏరియాలను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ కాలుష్య నివారణకు లాంగ్ రన్ ప్లాన్ ఏమయినా ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఉన్నదా? వంటి ఎప్పుడు, ఎంత కాలంలో చేస్తారు? ఎంత డబ్బు అవసరం ఉన్నది?

Sri M. Narasimha Reddy.- There is a comprehensive plan 8-50 which has already been prepared at a cost of Rs. 66.68 crores.

for world bank aid for rehabilitation and strengthening of the existing sewerage system. The length of the sewerage system is 1168 km; No. of sewerage connections 1,60,000; No. of pumping stations-4; sewerage treatment plant at Amberpet with 25mgd capacity; Total area of MCH - 169 sq. KMs and out of that sewerage lines are in - 105 sq. kms.; Total population in MCH is - 31 lakhs; population covered with sewerage system - 18 lakhs. Now, the sewerage system that has to be provided for the remaining population of 13 lakhs. Under the comprehensive system, apart from NIS system, SIS mains have also to be laid. If these lines are completed, we may be able to give more facilities and we will be improving the system.

Sri M. Raghuma Reddy:- What about suburban areas.

Sri M. Narasimha Reddy:- We will definitely improve. We have to cover 13 lakhs population still.

Sri Mohd Virasat Rasool Khan (Charminar):- The drainage system was laid during the Nizam period when the population was only 5 lakhs. Now the population of the Twin cities is more than 45 lakhs. The Government has appointed some agencies to survey and report about the change in the drainage system of Twin Cities. Secretely, they have given a report. The report said that if the entire drainage system is not changed immediatley, the drainage lines are going to burst and the entire population of the Twin Cities are going to be affected by it. This is the secret report that was submitted to the Government. It is a very serious matter. 90% of the road are damaged due to continuous over flowing of drainage water. I just want to place the plight of the people at Ward 19 in Old City, Sir. There are 3½ lakh people residing in that Ward. There are hardly 10 to 15 labourers are there. Whenever there is chokage or overflowing of the drainage water in the lines, and when we give a written application in the Office, immediately, the repairs are not carried out. We have to prepare a D.D. and we have to pay the necessary fees by way of D.D. in the office, for clearance of the Drainage Mains. Again, it is taking 2 or 3 days for clearing the drainage mains. When the labourers come to the site, they are demanding some tips. Agains apart from the D.D. amount, Rs. 30 to Rs. 40 had to be given by way of tips. Again, the Drainage Department is having only 3 machines, out of them, one machine will be always under repairs. You will be always talking about comprehensive shemes of Sanjeevayya Park, Tank Bund, Budda Poornima, etc. What about the Old City? What about the drainage water in the old city? There are no sewer lines in the old city? the sewerage system was established in the year 1931 and what about its improvement in old city?

Sri M. Narasimha Reddy:- I have already informed Sir, that the system has to be improved by laying more lines. We have taken up some works. if you are not satisfied with the progress of the works, I cannot help. It could not be

completed in days. Whatever drainage is flowing, we are trying to take it out through machines. 5 Machines are working. Apart from that, manual labourers are also working. Wherever, the leakage are there, the M.C.H. is trying best to rectify them.

Sri Mohd. Virasat Rasool Khan:- The problem is the delay. How many days, will be taken for clearing the drainage after giving the complaint? Now it is taking 4 to 5 days.

Mr. speaker:- Let him answer.

Sri M. Narasimha Reddy:- The Board has identified 36 places where the drainage problems are there and in 58 places, where the Board has identified, we have to provide sewers.

Sri Mohd. Virasat Rasool Khan:- You are residing in Begumpet, you do not know the problems of the people residing in Old City.

Sri M. Narasimha Reddy:- There is also problems in the new City. It is not only to the old city. MCH is trying to improve the system.

Sri K.R. Suresh Reddy:- What about the tax collection, Sir?

Sri M. Narasimha Reddy:- It is good. Most of the unauthorised constructions are there and hence problems are there. However, sufficient measures are taken to collect taxes.

కోల్ ఫెర్డ్ బాయిలర్ల ప్రతిష్ఠాపన

74-

*7987- సర్వశ్రీ జి. ముకుందరెడ్డి (పెదపల్లి), జె. రత్నాకరరావు (బుగ్గారం):- చక్కెర, వాణిజ్యశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) పెరకు పిప్పిని వినీయోగించుకొనుటకై పేపరు తయారీదారుల ఖర్చుతో, చక్కెర కర్మాగారాలలో కోల్ ఫెర్డ్ బాయిలర్లను ప్రతిష్ఠాపించుటకై పథకం ఏదైనా తయారు చేయబడినదా;

(ఆ) అయినచో, ఆ విషయం ఏదశలో నున్నది; కోల్ ఫెర్డ్ బాయిలర్లను ప్రతిష్ఠాపించదలచిన చక్కెర కర్మాగారాల వెర్నెవ్వి?

చక్కెర, వాణిజ్య శాఖమంత్రి (శ్రీ మహమ్మద్ జానీ):- (అ) దొంగుతో పనిచేసే బాయిలర్లను అమర్చే నిమిత్తం అన్ని చక్కెర ఫ్యాక్టరీల కోసం సాధారణ పథకాన్ని తయారు చేయలేదు. అయితే, నిజాం చక్కెర ఫ్యాక్టరీ మాత్రం ఒక పథకాన్ని తయారుచేసి, దొంగుతో పనిచేసే బాయిలర్లను అమర్చినందుకు వెలకు పిప్పిని సరఫరా చేయడానికి, నిజామాబాదులోని లక్ష్మి సరస్వతీ పేపరు మిల్సుతో ఒక ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది.

(ఆ) ఈ పథకం క్రింద, లక్ష్మి సరస్వతీ పేపరు మిల్సు, దొంగుతో పనిచేసే బాయిలర్లు అమర్చుకునే నిమిత్తం నిజాం చక్కెర ఫ్యాక్టరీకి వడ్డీలనే రుణం ఇచ్చింది. దొంగు సరఫరా చేయడానికి, వెలకుపిప్పి తీసుకోవడానికి కూడా వారంగేకరించారు. అయినప్పటికీ, దొంగు, వెలకుపిప్పి ధరలమూలంగా దొంగు సరఫరా చేయడంలోను, వెలకుపిప్పి తీసుకువెళ్లడంలోను వారు విఫలమయ్యారు. పర్యవసానంగా, నిజాం చక్కెర ఫ్యాక్టరీ-వాస్తవానికి బాయిలర్లను వెలిగించడానికి వెలకుపిప్పిపై ఆధారపడుతున్నది. ఇతర ఫ్యాక్టరీ దేనిలోనూ దొంగుతో పనిచేసే బాయిలర్లను అమర్చే ప్రతిపాదన చేయలేదు.

౦౦ శ్రీ జి. ముకుందరెడ్డి:- అధ్యక్షా, దొంగు బాయిలర్లను ఉపయోగించడంవల్ల ఉత్పత్తి ఖర్చులో ఏమాత్రం వ్యత్యాసం ఉంది? అదేవిధంగా మరి పారిశ్రామిక, కార్మిక ప్రయోజనాలు ఇందులో ఏమైనా ఉన్నాయో? లక్ష్మి సరస్వతీ పేపరు మిల్సులో కుదుర్చుకొన్న ఒప్పందం వారు వినయోగించుకోకపోవడంవల్ల వేరే పేపరు మిల్సులో ఈ ప్రయోగం ఎందుకు జరగలేదని నేను మీ ద్వారా మంత్రిగారిని ప్రశ్నిస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:- అధ్యక్షా, దొంగు లభ్యతనుబట్టి ఈ ప్రయోగం ఉంటుంది. లక్ష్మి సరస్వతీ పేపరు మిల్సు వారు "మీరు మాకు బాగానే ఇవ్వండి, మీకు దొంగు సప్లయ చేస్తామన్నారు" కానీ వారు కుదుర్చుకొన్న ఒప్పందం ప్రకారం దొంగు సరఫరా చేయలేదు, మీకు బాగా తెలుసు ఈరోజు దొంగుకు ఉన్న డిమాండ్. దొంగు దొరకని కారణంగా మేము ఉపయోగించుకోలేదు. దొంగు లభ్యమయినట్లయితే, మీగతా ఫ్యాక్టరీలలో కూడా దొంగుతో బాయిలర్లు తయారుచేయడానికి ఆలోచన ఉన్నమాట వాస్తవమే.

చీరాన్ హెరెస్ భూమిని ప్రవాస భారతీయులకు కేటాయించుట

75-

*3847-సర్వశ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం), జి. నాగిరెడ్డి:- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) చీరాన్ ఆల్ ప్యాటెన్సు చెందిన ౨౦౦ ఎకరముల భూమిని, ప్రవాస భారతీయుల గృహ నిర్మాణం కోసం శ్రీ లక్ష్మీభాస్ ఏర్పాటు చేసిన సహకార గృహ నిర్మాణ సంఘానికి కేటాయించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ, అయినచో, దాని వివరములేవీ?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున రెవెన్యూ శాఖమంత్రి (శ్రీ కె. రామరెడ్డి):- (అ) లేదండీ

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ యం. రఘుమూరెడ్డి:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు తమ సమాధానంలో "లేదు అన్నారు. అయితే ఇదివరకు పర్మిషన్ ఇచ్చి అప్పజెశారా? అసలు ఆ ఆలోచనే ప్రభుత్వానికి రాలేదా? లతేఫ్ ప్రవాస భారతీయుల గృహ సర్వాజం కోసం ప్రభుత్వానికి అప్లయ చేశాడా? వేస్తే ఆ వివరాలు ఏమిటి? ఇంకొకటి, చిరాన్ ప్యాటెన్తోసి భూమిని ప్రభుత్వం ఏ విధంగా ఉపయోగించుకోవాలనుకొంటున్నది? వారి దగ్గర ఏమైనా ప్లాన్లు ఉన్నాయా? ఏదో పార్లమెంటు అని అంటూ చాలా కథలు వినీపిస్తున్నాయి. అసలు ప్రభుత్వం ఆ భూమిని ఏమి చేయాలనుకొంటున్నదో నిర్దిష్టంగా చెప్పవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది. బయట వచ్చే రూమర్స్, స్పృహకు ఫుల్స్టాప్ పెట్టే బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది కాబట్టి, నిర్లక్ష్యంగా ఒక ప్రకటన ప్రభుత్వం చేయాలి.

శ్రీ కె. రామరెడ్డి:- అధ్యక్షా, మొట్టమొదట నేను మనవిచేసింది రూమర్స్ నమ్మవద్దని. లతేఫ్ ఖాన్. అప్లయ చేసినమాట వాస్తవమే. ప్రిన్స్ ముకరంజా ప్రభుత్వానికి బాకేషన్ నొమ్మును రాబట్టుకోవడానికి అదే నొమ్మింటి మొదట ఇవ్వాలనుకొన్నాం. దాని మీదట అప్లయ చేయడం జరిగింది. చేసిన తరువాత రిజక్టు చేయడం జరిగింది. తరువాత ప్లాన్లకు వోయారు, ప్లాన్లకు మళ్ళీ గవర్నమెంట్ కు ఆ కేసు తీర్చి పంపిస్తూ అప్లికేషన్ కనీసడర్ చేసి, మూడు నెలల్లో డైరెక్షన్స్ ఇవ్వమని కూడ ఆదేశించడం జరిగింది. అన్నీ ఎగ్జామీనేషన్ తరువాత, మళ్ళీ వారు (అగ్రివ్ పార్ట్) సుప్రీంకోర్టుకు వోయారు. అక్కడ స్టే వెకేట్ చేసి రిజక్టుచేయడం జరిగింది. అన్నీ అయిన తరువాత 290 ఎకరాల మిగులు భూమిని ఫారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ వారికి ఇవ్వడం జరిగింది వారు ఒక నేషనల్ పార్క్ ఏర్పాటు చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. ఈ ఉగాదికి శంఖస్థాపన చేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సిపాచ్. విరత్ రెడ్డి (నర్సూర్):- అధ్యక్షా, నిజాం ఆస్తులలో కొన్నిటిని ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకొన్నది. అయితే ఈ చిరాన్ ప్యాటెన్ భూమిని అప్పుడే ఎందుకు అధీనంలోకి తీసుకోలేదు? ఎందుకు ఇంతవరకు విడిచిపెట్టారు? ఈ భూమి విషయంలో వివాదాలేర్పడటానికి వారికి ఎందుకు అవకాశం కల్గిందారు? ఇప్పటికైనా వెంటనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆ భూమిని తమ అధీనంలోకి తీసుకొంటుందా లేదా?

శ్రీ కె. రామరెడ్డి:- అధీనంలోకి తీసుకొన్నాం. తీసుకొన్నాక ఫారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ వారికి అప్పగించడం జరిగింది వారు ఒక నేషనల్ పార్క్ రూపొందించడానికి పనులు మొదలుపెట్టారు.

శ్రీ సిపాచ్. విరత్ రెడ్డి:- కొంత భూమి తీసుకొన్నామన్నారండి.

శ్రీ కె. రామరెడ్డి:- 290 ఎకరాలు తీసుకొన్నాము.

శ్రీ సిహెచ్. విశ్వరెడ్డి:- ఇంకా మిగిలింది ఏమైనా ఉందా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానం వినండి.

శ్రీ కె. రామిరెడ్డి:- ఇంకా ఉన్నది దానాని ఏమీ చేయాలో తరువాత ఆలోచిస్తాం.

శ్రీ యం. రఘుమూరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఆ మిగులు భూమి ముత్తం ఎంత? దానిని ఏమీ చేయబోతున్నారు? ఈ ప్యాటెన్ నిజాం ప్యాపర్లెస్కు సంబంధించినది కాబట్టి, నిజాం తరపున ఈ కేసును ఎవరు వాదిస్తున్నారు? అసలు దీని ఎనుక ఉన్న వారు ఎవరు, వారసులు ఎవరు? దీని వెనుక ఏదైనా ఉందా? ఎందుకంటే, ప్రజలలో చాలా అనుమాలు కలుగుతున్నాయి. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ సభలో ఉన్నారు కాబట్టి ఆ వివరాలన్నీ సభకు తెలియజేయండి.

శ్రీ కె. రామిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నిజాం తరపున వారి డి.పి.ఏ. మహమ్మద్ అసదుల్లా ఖాన్ ఉన్నారు. వారు ఈ కేసును బేకమ్ చేశారు. ఇంతకుపూర్వమే మిగులు భూమి 300 ఎకరాలని డిక్లర్ చేయబడింది. మొత్తం భూమి స్వాధీనంలోకి తీసుకోవడం జరిగింది. స్వాధీనం చేసుకొన్న తరువాత ఫార్మేట్ డిపార్ట్మెంటు వారికి ఇవ్వడం జరిగింది.

నగరంలో ఉద్యానవనాల మట్టా వేసిన ఇనుప కంచెల గలగలంతు

76-

*4149-శ్రీ బి. పురుషోత్తమరావు (నగరంగల్లు):- పురపాలక శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) హైదరాబాదు నగరాన్ని సుందరంగా తీర్చిదిద్దే కార్యక్రమం క్రింద పంజగుట్ట, సంజీవరెడ్డినగర్, బేగంపేట, పెరేడ్ గ్రాండ్స్ మున్నగుచోట్ల నగరపు రోడ్ల మధ్య ఉద్యానవనములును పెంచుటకు ఉద్దేశించిన స్థలముల మట్టావేసిన ఇనుప కంచెలలో ఎక్కువ భాగం గలగలంతయిన విషయం వాస్తవమేనా; అయినచో భద్రంగా దాచి ఉంచుటకై

(ఆ) అవి దొంగిలించబడినట్లయితే ఫిర్యాదు ఏమైనా చేశారా,

(ఇ) వాటి భద్రతకు బాధ్యులైన వ్యక్తులెవరు, అలసత్వము వహించినందుకై వారిపై తీసుకొనదలచిన చర్యఏమి?

హైదరాబాద్, 25 ఫిబ్రవరి 1993

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:- (అ) అవునండీ. వేగంగా వెళుతున్న వాహనాలవల్ల ఇనుపగిల్సీ దెబ్బతిన్నాయి. అందువల్ల, వాటిని తొలగించి కొత్తవాటిని ఏర్పాటు చేయడం ముంది. పాడైన గిల్సీను మరమ్మత్తులు చేయించడం కోసం హైదరాబాదు నగరపాలక సంస్థ స్టోర్సులో ఉంచడం జరిగింది.

(అ) లేదండీ.

(ఇ) ట్రాఫిక్ ఇలెండు, రోడ్డు డివైడర్స్ నిర్వహణ బాధ్యత సంబంధిత సర్కిలు జూనియర్ హార్నికల్చరిస్ట్స్- అధికారులు వీధి నిర్వహణలో విఫలమైనట్లయితే తగిన చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ బి. పురుషోత్తంరావు:- అధ్యక్షా, రోడ్డు మధ్యవేసిన ఫెన్సింగ్ను ఏఏ ప్రాంతాలలో తొలగించారు? తొలగించిన ఫెన్సింగ్ వీలువ ఎంత? ఏఏ ప్రాంతాలలో ఫెన్సింగ్ తొలగించారో తీరిగి ఆయా ప్రాంతాలలో ఫెన్సింగ్ బిగించారా? వేగంగా పోయే కార్లు గుడ్డుకోవడంవల్ల ఫెన్సింగ్ పాడవుతున్నదని మంత్రీగారు చెప్పారు. మరి ఫెన్సింగ్ నాణ్యత పెంచుతారా?

Sri M. Narasimha Reddy:- There are 75 traffic islands in Twin Cities. Out of them, 25 are adopted by Non-Govt. Sector; 20 islands are maintained by Commercial Cos. and 22 by MCH. వాటిని వేరే రిపేరు చేస్తారు. సంజీవరెడ్డినగర్, పంజాగుట్టు, బేగంపేట, పేరేడ్గొండ్స్ మొదలైన ప్రాంతాలలో ట్రాఫిక్ ఎక్కువగా ఉండటంవల్ల ఆయా ప్రాంతాలలో ఫెన్సింగ్ పెడిపోతున్నది. ఇది పెద్ద సమస్య కాదు. దీని మీద అయ్యే ఖర్చు ఒక లక్షా ఏళ్ల వేలు కంటే ఎక్కువ లేదు. కాబట్టి ఫెన్సింగ్ బాగుచేయడంకాని, ఎప్పటికప్పుడు రోడ్డు డివైడర్లు కాని, ట్రాఫిక్ ఇలాండ్స్ కాని పెడిపోతే ఎప్పటికప్పుడు బాగుచేయడం జరుగుతుంది.

مسٹر اسپیکر :- پرسونل راول صاحب جس طریقے سے سوال کئے ہیں آپ میں دیسی سوال کریں .

شرعی محمد وراثت رسول خان :- مطمئن جواب ہے کہ میں بھی اُدھے منٹ میں سوال کر کے بیٹھ جاتا ہوں .
آپ ہماری مدد کرنے کے لئے آنا چاہیئے .

During the Film Festival, number of islands were made as beautiful gardens by the private agencies. Number of Travelling agencies have come to the islands and they have adopted some islands. The islands maintained by private agencies are well maintained whereas the islands maintained by MCH are in a horrible condition. You can come and see the islands at Mehdipatnam, Masab Tank and other places in old city. They are in worst condition.

Number of times, we have brought these things to the notice of the Commissioner of MCH and the Chief Horticulturist of the MCH but no action is being taken in regard to repairs of the Traffic islands or beautification of the islands. I request the Hon'ble Minister to take some action in this regard and instruct the concerned officials to repair these islands and beautify the islands.

Sri M. Narasimha Reddy:- Definitely, Sir. Action will be taken in these matters.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కృత్యన్ నెం. 5601 రివీన్యూ మినిస్టర్.

9.10 శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం):- సర్, కృత్యన్ రివీన్యూవేసిన తరువాత ఆన్సర్
ఉ. సప్లయి చేయవలసిన అవసరం లేదా సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రివ్యూ మేకు రాలేదు. మేకు ఆన్సర్ ముందే సబ్మిట్ చేయి వలసివుంది.

శ్రీ కె. రామిరెడ్డి:- ఈ ప్రశ్నవేసిన తరువాత 304 క్రింద ఎడ్మిన్ ఇంటి ఇంకా రివ్యూ రాలేదు. వచ్చిన తరువాత తప్పించి యిస్తాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- రిటన్ ఆన్సర్ ఇవ్వకుండా మేము కాటేసింట్ గాము సార్ రిటన్ ఆన్సర్ ఇవ్వండి. లేకపోతే 304 ఇవ్వండి.

శ్రీ కె. రామిరెడ్డి:- నాకు కొంచెం సమయం యిస్తే అన్ని సమాధానాలు వదిలి విసిరిస్తాను. వదిలిన తరువాత కూడా మీరు తృప్తిపడకపోతే.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రివ్యూ రాకుండా రివీన్యూకి కృత్యన్ రాదు. రివ్యూ రాకుంటే పోస్టోపోస్ చేసుకోవాలి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- 304 క్రింద యివ్వారు. అది యాక్సెప్టేబుల్ పోస్టోపోస్ చేస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను ఇది కావాలంటే రేపటికి పోస్టోపోస్ చేస్తాను. దీనికి ఆన్సర్ రాలేదు కనుక రేపు చెప్పవచ్చు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- రిటన్ ఆన్సర్ మాడకుండా ఎట్లా? ఈ విధంగా పర్మిట్ చేయడం సక్సెస్ ఫులయము కాదు. ముందు మాకు ఆన్సర్ ఇవ్వలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నెక్ట్ టైం తేసుకుంటాను. రిటన్ ఆన్సర్ వచ్చిన తరువాత... ఇప్పుడు వచ్చింది. ఇక ఇబ్బంది ఏముంది?

(ప్రశ్నకు సంబంధించిన లిఖితపూర్వక సమాధానం సభ్యులకు అందజేశారు)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- దీనిని డెల్టాట్ చేయడానికి కావలసిన పరిస్థితి త్వక్తుదరదు.

శ్రీ కె. రామిరెడ్డి:- డెల్టాట్ చేయవలసిన అవసరంలేదు. అంతదూరం ఎందుకు.

సుల్తాన్పూరు శివారు, బొమ్మకుంటలోని సర్వే నెం. 30 నుండి వారిజనుల తొలగింపు

77-

*5601-సర్వేశ్రీ డి. చినమలగయ్య (ఇందుర్మి) డి. యాదగిరిరెడ్డి (రామన్నపేట), వి. నారాయణరావు (మునుగోడు), కె. బిక్ష్మం, సి విఠల్రెడ్డి, పి నాగేశ్వరరావు:- రెవెన్యూ శాఖామంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) మెదక్ జిల్లా, పటాన్పేరువు మండలం, సుల్తాన్పూరు గ్రామ శివారు, బొమ్మకుంటలో సర్వే నెంబరు 30లో 722.20 ఎకరముల వోరంబోకు భూమిని ఈనాం భూమిగా ప్రకటించి, సదరు భూమి నుండి వారిజన కుటుంబాలను తొలగించుచున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, సదరు భూములను నారాయణరావు అనునతని పేర, అతని కుటుంబ సభ్యుల పేరున చేస్తున్న చట్టవిరుద్ధమైన రిడిస్ట్రీషనును నిలుపుటకు, బీద వారిజన కుటుంబాలను తొలగించకుండా రక్షించుటకు తీసికొనదలచిన చర్య ఏమి?

శ్రీ కె. రామిరెడ్డి:- (అ) అవునండీ. 1924 సెప్టాబరు ప్రకారం భూమి వోరంబోకుగా ఉంది. అయితే, 1927 పహాణీలో శ్రీ గౌసుద్దీన్ పేరు మీద సాన్మక్తా ఇనాంగా చూపించడమయింది. 1942, ముంతకాబ్లోను 1954-55 ఖాసా పహాణీలోను భూమిని ఇనాంగా చూపించడమయింది. అది ప్రభుత్వ భూమి కానందున ఇప్పుడు ఆ భూమి నుండి వారిజన కుటుంబాలను తొలగించే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము దీనిని గవర్నమెంట్ ల్యాండ్ అని పూర్వ చేస్తాము. ఇందులో గవర్నమెంట్ ల్యాండ్ కాదనే చెప్పారు. దీని మీద అప్పుడు హౌస్ కమిటీ... అధ్యక్షా...

శ్రీ కె. రామిరెడ్డి:- మీకు న్యాయం జరగాలంటే, నేను అనేది ఏమిటంటే, దీనిలో అనుమానం ఉన్నమాట వాస్తవం. అందువలన నాట్ బిలో ది ర్యాంక్ ఆఫ్ కలెక్టర్లను అపాయింట్ చేసి సెలెక్షన్లుగా మీకు కావలసిన పద్ధతిలో, మొత్తం డిటెయిల్స్ దీనిని తీసుకుంటామని చెబుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ భూమికి సంబంధించి, చాలా వివరాలు, విషయాలు ఉన్నాయి. 720 ఎకరాల భూమి ఇది. నిజాం ప్రభుత్వం ఈనాంగా గౌసుద్దీన్ కు ఇచ్చారు. వోలేసు యాక్షన్ అయిన తరువాత కూడా గవర్నమెంట్ తీసుకోకుండా అదే విధంగా ఉంచారు సుమారు 200 వారిజన కుటుంబాలకు ఈనాం రద్దు యాక్టు క్రింద పట్టాలు యిచ్చారు. ఇప్పుడు వాటిని బేదఖలుచేసి భూమి ఆక్రమించారు కాబట్టి 304 నిబంధన క్రింద ఎడ్మిట్ చేశాము. 304 క్రింద ఇస్మే వివరాలు బయటకు వస్తాయి.

లేకపోతే 5.6 రోజుల తరువాత మొత్తం వీవరాలు తెప్పి మంత్రిగారు సమాధానం చెబితే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం. 304కు ఎడ్మిట్ చేసిన ప్రకారం కొనసాగించాలి

మిస్టర్ స్పీకర్.- మీ ఒపీనియన్ లో భూమి ఉంది It is beyond doubt. పూర్వ వేస్తామంటే ఎంక్వయిర్ పెట్టమనండి 304 క్రింద ఎడ్మిట్ చేయమంటారా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు.- ఆన్సర్ అలసటగా యివ్వడంలో ఉద్దేశం ఉంది ఎందుకు సప్లయి చేయలేదు. నేను చెప్పిన తరువాత సాటిస్ ఫై కాకపోతే చూద్దాము అన్నారు చట్ట బద్ధంగా ఆన్సర్స్ ముందే ఇవ్వాలి కాబట్టి రిటెన్ అన్సర్ అడిగాము 304కు ఎడ్మిట్ చేశారు దాంట్లో రికార్డ్స్ పొడ్డాన్స్ చేస్తాము. లేకపోతే బేదఖలు అయిన వాళ్ళను ఏమి చేస్తారో చెప్పమనండి.

అనకాపల్లి పురపాలక సంఘంలో, కాంట్రాక్టులనిమ్మటలో అక్కమాలు

78-

*7958- సర్వశ్రీ డి రాజగోపాల్ (అచంట), డి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర), పి రామయ్య (నిడుమోలు), ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- పురపాలకశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపదరా:

(అ) అనకాపల్లి పురపాలక సంఘంలో కొనుగోలు చేయుటలోను, నివేది పనులకు కాంట్రాక్టులనిమ్మటలోను తీవ్రమైన ఆర్థికసంబంధ అక్కమాలు చేసినందున పట్టణంలో 18-8-92న 'బంద్'కు దారితీసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, ఈ విషయంలో ఏదైన విచారణను జరిపినారా, దోషులపై తీసికొన్న చర్యఏమి?

మునిసిపల్ పరిపాలన శాఖామాత్యులు (శ్రీ ఎం నర్సింహారెడ్డి) - (అ) అస్తి పన్ను పునర్వ్యవస్థీకరణ క్రింద ప్రతిపాదించిన పన్నుల పెంపుదలకు నిరసనగా అనకాపల్లి పట్టణంలో 18-8-92 లేదీ బంద్ పాటించారు అంతేగాని ఆరోపించబడిన ఆర్థికపరమైన అవకతవకల గురించి మాత్రంకాదు.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు

9.20

ఉ.

శ్రీ డి. ఎంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు రెండింటికీ కూడా లేదు, లేదు ఈని సమాధానం చెప్పారు అనకాపల్లి మున్సిపాలిటీలో బాక్సులు పెంచినదానితోపాటు ప్రపంచ బ్యాంకు పట్టణఅభివృద్ధి కొసం ఇచ్చిన నిధులు దుర్వినియోగం జరిగినాయి. ఏ రకమైన బెండరుగ్గ వేయవకుండానే నామినేషన్ బేసిస్ మీద మున్సిపాలిటీకి అవసరమైన పరికరాలన్నీ సరఫరా తీసుకోబడ్డాయి. దీంతో ఆవినేతి కుంభకోణం ఉందని చెప్పి అక్కడి పక్కలు అప్పకేషన్ పెట్టిన మాట్లాడు వాస్తవమేనా? ఆ సందర్భంలో స్థానిక శాసన సభ్యుడు,

మాజీ మంత్రి అయిన గౌరవనీయులు దాడి వీరభద్రరావుగారు ఆ సభకు అధ్యక్షత వహించి, సభ యొక్క తీర్మానాన్ని ప్రభుత్వానికి పంపించారు. అది ప్రభుత్వానికి చేరిందా లేదా? దానిపైన మీరు రీడినల్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ మున్సిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్తో ఏమైనా ఎంక్వయరీ చేయించారా?

దానితోపాటు అక్కడ పన్నుల పద్ధతి కూడా ఏమీ బాగోలేదు ఎందుకంటే, క్రొత్త పన్నులు వేసిన విషయంలో మున్సిపల్ శాఖా మాత్రులు విచారణ చేసి అపు చేశారు. దానికి సంబంధించిన వివరాలు కొన్ని ఉన్నాయి. కానీ దానిపైన విచారణ జరిపించారా? లేదా ఆరోపణలు రాబడ్డాయా? లేదా? దీనికి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పిన తరువాత నాకు సప్లిమెంటరీ ప్రశ్నకు అవకాశం ఇవ్వాలి.

Sri M. Narasimha Reddy:- the clippings from Eenadu newspaper I am sending them for your perusal. Sir, in that, there is no mention about the allegations. అనకాపల్లిలో ఇండ్రా టాక్సులు పెంచినందుకు నిరసనగా ఘర్షి బంద్: ఇండ్రా పన్ను తగ్గించేవరకు దాడి వీరభద్రరావుగారు ఉద్యమం చేస్తారు. అందులో డేజీక్ నో మెన్షన్ అటౌట్ దీస్ అలిగేషన్. అయినా, అఖిల పక్ష కార్యాచరణ సమితి, అనకాపల్లి - కొన్ని ఆరోపణలు చేసింది, వీవ్ ఆర్ జనరల్ ఇన్ నేచర్. విశాఖపట్నం అర్బన్ డెవలప్మెంట్ అధికారీ స్పెషల్ ఆఫీసర్గారు ఈ విషయంగా 26-8-92 రోజు ఇన్స్పెక్షన్కు వెళ్ళినారు, అక్కడ మొత్తం ప్లెన్లు అన్నీ చూశారు. After verification of the files and after inspection, he has been convinced that the allegations are not proved. రిపోర్టు కాబే నా దగ్గర ఉంది, మీరు అడిగితే, దేనిదేని విషయంగా ఎలిగేషన్స్ వచ్చాయో, దానికి సమాధానం ఏమీ వచ్చిందో అనే వివరాలు మీకు చెబుతాను.

శ్రీ పి. రామయ్య:- ఈ అవకతవకలు జరిగిన మాట వాస్తవమేనా అని అడిగితే, విచారణ మేము చేశామని చెప్పారు. వాస్తవంగా అసలు విచారణ జరిపారా? లేదా? అని అడుగుతున్నాను. విచారణ చేశామంటున్నారు కానీ ఏమీ తేలిందో చెప్పలేదు. ఆ విషయం గురించి చెప్పమనండి.

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:- 25-8-92 నాడు విశాఖపట్నం అర్బన్ డెవలప్మెంట్ అధికారీ, విశాఖపట్నం అండ్ స్పెషల్ ఆఫీసర్, అనకాపల్లి వారు విచారణ జరిపించారు. The Special Officer has been convinced after verification of the connected files along with the outdoor inspection.

1. It is not correct to say that the white lime is supplied in the place of shell lime as alleged in the petition.

2. The tenderer has to supply 200 number of night soil drums 16 guage variety as per the specifications in the tender schedule. Out of 50 night soil drums supplied by the tenderer 5 drums which were found made of inferior guage were returned to the supplier for the replacement with correct guage.

3. It is not correct to say that the payments were made 100 ft. depth to all bore wells and using inferior quality of casing pipe. The payments were made for the depths actually executed at the site and the material used was as per the I.S.S. The seniority is observed for the payments in flood work bills.

4. It is also not correct to say that the earth is spread in the public latrines instead of sand and the excess measurements are recorded. Sand from the Sarada River was brought and got spread in the latrines. The allegation made on the N.R.Y. works not specific and of vague.

5 & 6. The allegation are not specific for verification.

This is the report given by the Vice-Chairman, VUDA Visakhapatnam and Special Officer, Anakapalle Municipality.

శ్రీ డి. వేరభద్రరావు (అనకాపల్లి):- అధ్యక్షా, బింద్ అనకాపల్లిలో 18-8-92 తేదీన చాలా విపరీతంగా పెంచబడిన టాక్సులకు నిరసనగా పాటించబడింది మంత్రిగారు 8 బింద్ ఆ విధంగా పాటించబడడం కరెక్టునని చెప్పినప్పటికీ, ఆ విషయంలో పరిష్కార మార్గం చూపించాలి. పాత పన్నులను కట్టాలని నోటీసు ఇస్తూ, సబ్జుక్టు టుది రివిజన్ ఆఫ్ టాక్సు అని దాని మీద స్పాంపువేసి, మళ్ళీ మేము పెంచుతాము అని అధికారులు చెబుతున్నారని అందువేత చాలా విపరీతంగా పెంచబడిన పన్నులను తగ్గించే యోచన ప్రభుత్వానికి ఉందా?

ఇరక రెండో విషయం, మిత్రపక్షాల తరఫున ఒక కంప్లెయింట్ ఇవ్వడం జరిగింది అక్కడ బ్లీటింగ్ పౌడర్ సప్లయిచేసే దానికి బదులుగా సున్నం సరఫరా చేయడం, ప్లెఫులను బాగుచేసినట్లుగా బిల్లు చూపించి, ప్లెఫులు బాగుచేయకపోవడంవల్ల కొన్ని ఇబ్బందులు రావడం, వాటర్లో పురుగులు వచ్చే పరిస్థితులు ఏర్పడడం కూడా జరిగింది. అంతేకాకుండా మరుగుదొడ్లలో కూడా ఇసుక సరఫరా చేస్తామని దానికి బిల్లు చూపించి, సరఫరా చేయకపోవడం కూడా జరిగింది. ఈ మధ్య వీటన్నిటోవల్ల డయోరీయా, గాస్ట్రో ఎంట్రైట్స్ చాలా విపరీతంగా పెరిగి రమారమి 15 మంది చనిపోయిన విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? వేటిని మీరు కంట్రోలు చేయనట్లుంటే పరిస్థితుల్లో ఉంటే, తప్పనిసరిగా మరి కొన్ని ప్రమాదాలు జరిగే అవకాశాలు ఉన్నాయి. కాబట్టి ప్రభుత్వం తగిన శ్రద్ధతో తగు చర్యలుచేసుకొని, ఉన్న అధికారులవేత విచారణ చేయించి, అక్కడ ఫిషింగ్స్ లో మళ్ళీ ఇబ్బంది బావులు సంభవించకుండా చూస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

Sri M. Narasimha Reddy:- The first part of his question does not pertain to the main question. This question relates

to the allegations against the Officer. This was enquired into and found that the allegations are not specific and hence they cannot be verified. Regarding the other allegations, I have just read out the statement which contains every answer.

Regarding taking future action, it will be definitely taken.

శ్రీ డి. వీరభద్రరావు:- అధ్యక్షా, మొదటి రిపోర్టులో ఎలాగూ తమరు అన్నర్ చేశారు. అనకాపల్లిలో టాక్సులు పెంపుదల గురించే బంద్ జరిగిందని మినిస్టర్ గారు అన్నర్ లో మెన్షన్ చేశారు కాబట్టి దానికి తగిన ఎస్కూరెన్సు ఇస్తే ప్రజలు సంతోషిస్తారు గదా? ఇది జాబ్ ఆఫ్ టాపిక్ ఏమీ కాదు. దీనిని పరిశీలన చేస్తామనో, ఏదో చెప్పండి. ఎందుకంటే, రూ. 200 టాక్సు 2,000 రూపాయలకు పెంచబడింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, బంద్ జరిగింది పన్నుల పెంపుదలకు నిరసనగా అని చెప్పారు. మిగతా సమస్యలు కూడా దాంట్లో ఇమిడి ఉన్నాయి అని మంత్రిగారు గుర్తించాలి. రూ. 25/- పన్ను ఉండేదానికి రూ. 647/- పన్ను చేశారు. ఆ విధంగా ఒకేసారి 23 రెట్లు పన్ను పెంచితే, దానికి వ్యతిరేకంగా భగ్గుమన్నది ప్రజలలో, బంద్ జరిగింది. దాంతోపాటు సున్నం సరఫరా చేయకుండా మాయం చేశారు. అధికారులు ఇటు వంటివి అన్నీ వ్యాసుకుని తింటున్నారు, పన్నులు మా మీద వేస్తున్నారని ప్రజలు బంద్ చేస్తే మంత్రిగారు కొన్ని భాగాలకు విచారణ జరిపామన్నారు - మిగతా పన్నులు విషయం ఏమీ చేశారు అనేదానికి జవాబు చెప్పలేదు. అసలు పన్నులు ఎక్కువగా పెంచారనే ప్రజలు బంద్ చేశారు, మీకు విజ్ఞప్తి చేశారు. దానిపైనే ప్రభుత్వం ఏమీ చర్య తీసుకుంది? అనేదానికి జవాబు చెప్పండి. దాంతోపాటు ఈ సున్నం విషయంలో కూడా అధికారులను పంపి విచారణ జరిపిస్తారా?

Sri M. Narasimha Reddy:- An Officer of I.A.S. Cader, the 9 Vice-Chairman of the Urban Development Authority, Visakhapatnam and Special Officer of Anakapally Municipality conducted an enquiry. He sent a Report. I have no objection for further enquiry if the Members so insist and ఇకపోతే పన్నుల విషయం అడిగారు. అన్నీ పన్నులు పర్ ఏరియా స్క్వేర్ ఫుట్ ఆఫ్ కంస్ట్రక్షన్ ఏదయితే పెట్టుకున్నామో దట్ ఇట్ ఏ స్క్వేటిఫిక్ మెథడ్. దాని విషయంగా ఇంకా కొన్ని మాకు డిక్లీకాల్టిటీస్ పోవలసివుంది. దానిని తప్పకుండా విటిడ్ కొల్ట్యాషన్ ఏదయితే ఇంటి యజమాని, టీల్ కలెక్టర్ అసెసర్ కొల్ట్యాషన్ తో ఇంటి పన్నులు చాలా తక్కువ వసూలు అయితే మునిసిపాలిటీలకు నష్టం కలుగుతుంది. కనుక ఒక శాస్త్రీయ పద్ధతి మీద పన్నులు వేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉంది. దాని విషయంలో తదుపరి ప్రత్యేకంగా ప్రశ్నలో నేను సమాధానం ఇవ్వగలను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు పన్నుల విషయం చెప్పారు. దాని గురించి విచారిస్తామని అన్నారు. సంతోషం. పన్నుల విషయంలో కూడా గత సంవత్సరమే వసూలు చేయడానికి పేనుకొన్న సందర్భంలో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఈ మునిసిపాలిటీ టాక్సుమీద ఏర్పడిన ఒక కమిటీ వచ్చి మునిసిపల్ శాఖామాత్యులుగారిని, అప్పట్లో ఉన్న ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిశారు. ఆ సందర్భంలో ఆపుచేశారు, తరువాత పట్టణాలకు వెళ్లి విచారిస్తామన్నారు. కానీ దాని మీద ఇంతవరకూ ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు చాలా ఆందోళనగా ఉంది. అదే అనకాపల్లిలో పాత పన్ను 643/1 ఒక అసెస్మెంట్ చెబుతున్నాను. రూ. 27.60పై పన్ను ఉంటే రూ. 647 లకు పెరిగింది. అంటే 23 రెట్లు పెరిగింది. ఒక చాన్స్ 741/1లో రూ. 20 పన్ను ఉంటే రూ. 246కి అంటే 12 రెట్లు పెరిగింది. అన్నిటిన్నా వివిత్రమయింది ఏమంటే తిరుపతిలో 12/195లో 11 వేల 520 పాత పన్ను ఉంటే ఒక లక్షా 23 వేల 428 రూపాయలకు పెరిగింది. ఎంత తక్కువ పెరిగిందో చూడండి. మరొకటి చెబుతున్నాను. 12/196లో 7,640 రూపాయలు పాత పన్ను ఉంటే 1,32,256 రూపాయలకు పన్ను పెంచారు. ఇలాంటివి నాలుగైదు తిరుపతిలో ఉన్నాయి. ఒక చిన్న కార్పొరేషన్ కనిపించింది చెబుతాను మంత్రిగారు నినాల్. కూతురు, అల్లుడు ఒక పబ్లికంలో ఉద్యోగం చేసుకుంటున్నారు. మామ అత్తగారు ఒక ఇల్లు కట్టించి ఇచ్చారు. చివరకు ఒక రోజున మూడు సర్దుకొని ఇంటికి వచ్చారు. నీన్నెకదా గృహప్రవేశం చేసింది అని అంటే మున్సిపాలిటీవారు వేసిన పన్నులకు ఇళ్లు అప్పజెప్పామని వారు అన్నారు. రూ. 11,520 పన్ను ఎక్కడా రూ. 1,23,428లు కొత్త పన్ను ఎక్కడా, ఇంత అవినాశికంగా ఉంది. మంత్రిగారు అప్పుడు ఆపుచేశారు. కమిటీ సమావేశ పరచి ప్రతిపక్షాలతో ఇది ఎంత అవినాశికంగా ఉందో ఆలోచించండి. సొంతంగా ఉండే వారికి ఏమీ పెరిగింది. రూపాయి, రెండు రూపాయలకు పెరగవచ్చు. అందువల్ల దీని విషయంలో ఏమయినా మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారా? దయచేసి కమిటీ సమావేశపరచి ఫోర్ లీడర్స్ తో దీని గురించి పునరీవిచారణ జరిపి ఆలోచించండి.

శ్రీ ఎం. నరసింహారెడ్డి:- గౌరవనీయ సభ్యులు ఆందోళన వెలిబుచ్చారు. దానిని మేము స్వయంగా పరిశీలన చేయడం జరిగింది. ఇప్పటివరకూ మున్సిపాలిటీలకు చాలా మోసపుచ్చారు. ఇంకా ఘోషారీతో మోసమొమ్మంటారా అని గౌరవసభ్యులను అడుగు తున్నాను. రూ. 27.40పై గురించి వారు మొదట ఉదాహరణ చెప్పారు. అది రూ. 600కి పెరిగింది. మరి రూ. 27.40పై కొల్యూషన్ తో పన్నులు తగ్గించుకొని కొంత కాలంగా కట్టుకుంటున్నామన్న ఒక శాస్త్రీయ పద్ధతి ప్రకారంగా దానిని లెక్క చేసినప్పుడు, కొంతవరకూ వచ్చినప్పుడు ఎంత ముఖ్యమయినా కానీ తరువాత ఆలోచించి అపోజిషన్ పార్టీ లీడర్స్ తో ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో దీనిని పోస్టపోస్ట్ చేయడం జరిగింది. తప్పనిసరిగా బి. వెంకటేశ్వరరావుగారి సలహా ప్రకారంగా ఈ కార్యక్రమం తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

భారత ప్రభుత్వంవే గాగ్గేజి అభివృద్ధి కార్యక్రమం క్రింద గృహనిర్మాణ కార్యక్రమం

79-

*7886-శ్రీ కె.ఆర్. సురేష్ రెడ్డి:- కార్మిక, ఉపాధికల్పన, గృహనిర్మాణ శాఖామంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) భారత ప్రభుత్వం, మన రాష్ట్రంలో గ్రామీణాభివృద్ధి కార్యక్రమం క్రింద బలహీనవర్గ గృహనిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టేందుకు విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపట్టిన నియమిత గ్రామీణ బలహీనవర్గ గృహనిర్మాణ కార్యక్రమానికి ఈ కార్యక్రమం అదనంగావున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, ఎంత సహాయం యిచ్చినారు; వర్తమాన సంవత్సరంలో ఎన్ని గృహములను చేపట్టదలచినారు?

కార్మిక ఉపాధికల్పన, గృహనిర్మాణ శాఖామంత్రి (శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి):- (అ) (ఆ) అవునండే. షెడ్యూలు కులాలు, షెడ్యూలు తెగలవారికి ఇండ్లను నిర్మించే నిమిత్తం భూమిలేని గ్రామీణులకు ఉపాధి హామీ కార్యక్రమం (ఆర్.ఎల్.ఇ.జి.పి.) పథకాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం 1985-86లో ప్రవేశపెట్టింది. ఈ కార్యక్రమం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలుచేసిన మామూలు బలహీనవర్గాల గృహనిర్మాణ కార్యక్రమానికి అదనంగా ఉంది. 1989-90 సంవత్సరంలో, జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి కార్యక్రమాన్ని (ఎన్.ఆర్.ఇ.పి.) భూమిలేని గ్రామీణులకు ఉపాధి హామీ పథకాన్ని (ఆర్.ఎల్.ఇ.జి.పి.) కేంద్ర ప్రభుత్వం కలిపివేసి వాటిని ఒకే ఒక పథకంగా రూపొందించి, దానికి జవహర్ రోడ్ గార్ యోజన అని నామకరణం చేసింది. మామూలు బలహీనవర్గాల గృహనిర్మాణ కార్యక్రమానికి అదనంగా, పూర్తి సబ్సిడీతో (కేంద్ర ప్రభుత్వం వాటా 80 శాతం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాటా 20 శాతం) షెడ్యూలు కులాలు, షెడ్యూలు తెగలవారి నిమిత్తం 1989-90 నుండి ఇందిర అవాస యోజన కార్యక్రమాన్ని ప్రతి సంవత్సరం అమలుచేయడం జరుగుతున్నది.

(ఇ) ఇదివరలో మిగిలిపోయిన ఇండ్లతోపాటుగా ఇందిరా అవాస యోజన క్రింద 1992-93 సంవత్సరంలో 7719 ఇండ్లను నిర్మించే నిమిత్తం రూ. 980.25 లక్షల మొత్తాన్ని విడుదల చేయడమయింది.

Sri K.R. Suresh Reddy:- Sir, as per the 20 Point Economic Programme this year we have seen our State Government take up Housing Programme in a very big way. I think this is the biggest programme ever witnessed in Andhra Pradesh. Now let me tell you that there is a central assistance programme like Indira Avas Yojana Programme, pointed out by the Minister. Sir, it is a known fact that Indira Avas Yojana Programme is limited for persons hailing from the Scheduled Castes and Scheduled Tribes communities and who have been affected either by fire - or by floods. I would like to know, మీ ద్వారా మంత్రివర్గంతో తెలుసుకున్నది ఏమటే మరి ఇందిరా అవాస యోజన ప్రకారమే కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఇంకా ఏమయినా వేకర్ సెక్షన్ హౌజింగ్ ప్రోగ్రామ్ విషయంలో అడిగారా? రెండవది: ఏదయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వేకర్ సెక్షన్స్ కొరకు కేటాయించిన 8 వేల రూపాయల దానిని పెంచే ప్రతిపాదన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దగ్గర ఉందా? మూడవది: ఈ నిర్మించబడిన వేకర్ సెక్షన్ కాలనీస్ లో సివిక్ ఎమినిటీస్ లేవు. వాటిని చేయడానికి ఏమయినా

ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయా? వివరంగా ఈ సంవత్సరం ఏదయితే ఎం.ఎల్.ఎస్.కి కోటా కాక మినిస్టర్ కోటా, ముఖ్యమంత్రి కోటా క్రింద హాజెస్ శాంక్షన్ చేశారు. వాటిని గొండ్ చేస్తున్నారా?

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇది సెవరల్ క్వశ్చన్. ఇందిరా అవాస్ యోజన క్రింద ఒక ఇంటికి రూ. 8,000/- ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. ఇందులో తేసుకోవడం జరిగింది. అందులో వాళ్లు చెప్పిన 14 వందల రూపాయలు లెట్రిన్, బాత్ రూం నిర్మింపడం జరుగుతోంది. సివిక్ ఎమినిటీస్ గురించి రూ. 3,000లు ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతోంది. ఇంతకాకుండా రాష్ట్రప్రభుత్వం తేసుకున్న వేకర్ సెక్షన్ హాజింగ్ స్కేమ్ కాకుండా ఇంకా ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రత్యేకంగా శృద్ధవహించి బీడీ కార్మికుల గురించి, ఇక్కడ ఈ ఇందిరా అవాస్ యోజన క్రింద ఇటువంటి కార్యక్రమాలు తేసుకోవడం జరుగుతోందని చెబుతున్నాను.

జోగినులకు పునరావాసము

80-

*6913-సర్వశ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్పల్లి), ఆర్. రవీంద్రనాథరెడ్డి (అలంపూర్), టి. రాజేశ్వరరావు (వర్ధన్నపేట), వి. జయపాల్ (పర్చూర్), బద్దం బాల్ రెడ్డి (కార్యాన్):- సాంఘిక సంక్షేమశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) జోగినుల సామాజిక పరిస్థితులను తెలిసికొనుటకు ఏదైనా సర్వేను నిర్వహిస్తున్నారా, వివిధ జిల్లాలలో వారి సంఖ్య ఎంత;

(ఆ) వారికి పునరావాసం కల్పించి, వారి జీవన విధానాలను మెరుగుపరచడానికి ఏదైనా పథకాన్ని రూపొందించినారా;

(ఇ) అయినచో, గత 5 సంవత్సరాలలో ఎంత నిధులు కేటాయించినారు; ఎంత ఖర్చుచేశారు?

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖమంత్రి (ఎస్. చంద్రశేఖర్):- (అ) అవునండీ. రాష్ట్రంలో గుర్తించిన జోగినులు/బసవల సంఖ్యను చూపించు వివరణను సభా సమక్షంలో ఉంచడమైనది.

(ఆ) అవునండీ.

(ఇ) గత 5 సంవత్సరాలలో రూ. 179.91 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించి. ఖర్చు చేయడమయింది. 2828 మంది జోగినులు/బసవలకు పునరావాసం కల్పించడమైనది.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, కంప్యూటర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్, రిపోర్ట్లో ఈ జోగినుల యొక్క పునరావాసానికి కేటాయించిన దాదాపు ఒక కోటి డెడ్లెడ్.

లక్షల రూపాయలు దీనికి తెక్కలు చూపడంతో సంబంధిత శాఖలు విఫలం అయ్యాయని రిపోర్టులు వచ్చిన మాట వాస్తవమా? రెండవది ఈ జోగినులకు సంబంధించి తెక్కలు గతంలో తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఎన్.బి. రామారావు ప్రవేశ పెట్టారు. ఈ కార్యక్రమాన్ని అప్పుడు గవర్నర్ కుముద్బెన్ జోషిగారు వారి యొక్క గృహంలో ఎంతోమంది జోగినులకు వివాహాలు జరిపిన సంగతి మీకు తెలుసు. 1987లో వేసిన తెక్కలకు 1990లో వేసిన తెక్కలకు తేడా ఉంది. ఆ రిపోర్టులో ఉంచడం జరిగింది. 9.40 1987లో రాష్ట్రంలో కొన్నివేల మంది జోగినులు ఉండగా 1990లో కేవలం కొన్ని వందల ఉ. మంది ఉన్నారని చెప్పడం జరిగింది. ఈ మధ్యనే వేలాది జోగినుల సంగతి ఏమయిందో, వారి అతగతి ఏమయిందో మంత్రిగారు వివరిస్తారా? అధ్యక్షా, మూడవది వరంగల్లు జిల్లాలో శిశు సంక్షేమ శాఖవారు జోగినులకు సంబంధించిన 4 లక్షల రూపాయలు డ్రావేసి సెవింగ్స్ అకౌంటులో పెట్టుకొన్నారని కంప్యూటర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ వారి రిపోర్టులో ఉన్నమాట వాస్తవమేనా? ఈ విధంగా జోగినులకు చేస్తున్న పునరావాస కార్యక్రమం విఫలం అయ్యింది. తెక్కలు చూపించడంతో విఫలం అయ్యారు. నిధులు దుర్వినియోగం అయినాయి అని చెప్పినమాట వాస్తవమేనా? నాలుగవది జోగినులకు గృహ నిర్మాణ సంస్థ ఉంది, ఎం.ఎల్.ఎ.లకు కూడా మరీ గృహాలను మంజూరు చేశారు. నియోజకవర్గానికి 55 లక్షలలో 25 లక్షల గృహాలకు మంజూరు చేశారు. ఇందులో ఏదైనా ఈ జోగినుల కోసం కేటాయించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నదా?

శ్రీ ఎస్. చంద్రశేఖర్:- అధ్యక్షా, 1987వ సంవత్సరం జోగినుల విషయమై చేసిన రిపోర్టు నా దగ్గర ఉన్నది.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, 1990వ సంవత్సరం నా దగ్గర ఉంది నేను ఇస్తాను మంత్రిగారు స్వీకరిస్తారా?

శ్రీ ఎస్. చంద్రశేఖర్:- అధ్యక్షా, 1987లో సర్వే జరిపిన తరువాత 16,288 మంది జోగినులు ఇడెంటిఫై అయినారు. దాని తరువాత 5 సంవత్సరాలలో కృమేపి వారు పునరావాస కార్యక్రమాలు చేపట్టిన తరువాత 2,954 మందికి పునరావాసం కల్పించడం జరిగింది. దాని తరువాత 16 వేల నుండి తగ్గుతూ వచ్చింది. ఇంకా 13,542 మందికి పునరావాసం చేయవలసివుంది. అధ్యక్షా, హౌసింగ్ గురించి అడిగారు గౌరవసభ్యులు ఈ వీకర్ సెక్షన్ హౌసింగ్ డాంట్లో ప్రియారిటీ ఉంది. ముఖ్యంగా జోగినులలో ఎక్కువగా ఉన్నది వారిజనులు మరియు బలహీనవర్గాల వారు.

Mr. Speaker:- There is no supplementaries please.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Sir, I am not putting a question. I want a clarification from the Hon'ble Minister. This clarification is not pertaining to that question Sir. I want a clarification from the Hon'ble Speaker also. సార్ ఒక క్వశ్చన్ వేసి ఆ క్వశ్చన్ మీద మా పార్టీ తరపున ఒక శాసనసభ్యుడిగా సి.ఎ.జి. రిపోర్టు మీద నిధుల

గురించి మాట్లాడేది ఉంది అంటే మంత్రిగారు జవాబు ఇవ్వాలా వదా? That is my main question. అవమానపరచినట్లు అవుతుంది. It is a breach of Privilege. ఆ పుష్కని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. The Minister should answer it. It is before me. If the Hon'ble Minister has not answered, it will be a Breach of Privilege.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు నా ద్వారా అడిగితే దానిని సప్లిమెంటరీ అంటారు. మినిస్టర్ గారు! మీరు ఆ రిపోర్టు తెప్పించుకొని చూసి మాట్లాడండి.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, స్పీకర్ గా మీకు బాధ్యత ఉంది. మంత్రిగారు సరైన సమాధానం ఇవ్వకపోతే మన రూల్స్ పక్కారం ఫుల్ అప్ బేయాబి అధ్యక్షా. ఆ రిపోర్టు స్పష్టంగా చెబుతోంది. ఆ రిపోర్టు క్రింద పుష్కాన పుష్కగా...

శ్రీ ఎస్. చంద్రశేఖర్:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు వేసిన పుష్కలో సి.ఎ.జి. రిపోర్టు పుష్కావనలేదు అది సపరేట్ గా వెస్ట్ చెబుతాను.

స్వల్ప వ్యవధి పుష్క

25-02-1993వ తేదీన అడుగబడు స్వల్ప వ్యవధి పుష్క.

నేటి తేరువా వసూలు

80-ఎ

8295-బి:- సర్వశ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు, పి. రామయ్య, ఎస్. రాఘవరెడ్డి, డి. రాజగోపాల్, పి. నాగేశ్వరరావు, సి. విఠల్ రెడ్డి, డి. చిన్నమల్లయ్య, ఎం.బి. బాహనీ (దేవరకొండ), మహమ్మద్ రజబ్ అలీ (సుజాతనగర్), వి. నారాయణరావు, కె. దీక్ష, జి. యాదగిరిరెడ్డి, సి. ముత్యంరెడ్డి, ఎస్. వెద్దిరెడ్డి (దర్శి), బి. రాజేశ్వరరావు:- రెవెన్యూ శాఖామంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:-

(అ) 1988వ సంవత్సరపు ఆంధ్రప్రదేశ్ సేద్యపు నేటి వస్తు చట్టంలోని 4 మరియు 5(2) సెక్షనులను అతీక్రమించి, విశాఖపట్నం జిల్లాలోని రైతుల నుంచి 1986వ సంవత్సరము నుండి గతమునకు వర్తింపజేయుచూ బలవంతముగా సేద్యపు నేటి తేరువాను వసూలు చేస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) భారీ మరియు మధ్యతరహా నేటిపారుదల పాక్షిక్ క్రింద భూములకు వర్తించు నేటి తేరువాను తెలంగాణా ప్రాంతములోని చెరువుల క్రింద చిన్న కుంటల క్రింద ఉన్న భూములపై విధించుచున్న విషయం, గత 6 సంవత్సరాలకు సంబంధించిన ఐకాయాల మొత్తాన్ని ఒకేసారి వసూలుచేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఇ) బలవంతపు వసూళ్లను తక్షణమే నిలుపుదల చేయుటకు చర్యతీసుకుంటారా?

శ్రీ కె. రామిరెడ్డి.- (అ) లేదండీ.

(ఆ) లేదండీ.

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

గౌరవసభ్యులు శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావుగారు నా దృష్టికి తెవడం జరిగింది. ఆ మేరకు కలెక్టర్‌గారికి ఇన్‌ఫర్మేషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. కలెక్టర్‌గారు నుంచి ఇన్‌ఫర్మేషన్ రిపోర్టులు వచ్చాయి. 5 నెలల కంటే తక్కువ సప్లయచేస్తే టాక్స్ కలెక్టర్ చేయవద్దని చెప్పాము. ఏదైనా స్పెసిఫిక్‌గా అటువంటిది జరిగి ఉంటే ఏమైనా కేసులు ఉంటే నా దృష్టికి తేస్తే ఇమ్మీడియట్‌లో వి విట్ పర్సాన్.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు నిర్దిష్టమైన ప్రతిభ ఉంటే చెప్పమన్నారు అన్నీటికి లేదు లేదు లేదు అన్నారు. దేనికి లేదో నాకు అర్థము కావడము లేదు నన్ను ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారికి రిప్రజెంటేషన్ చేశారు. ఉత్తరకోస్తా, ఆంధ్ర ఏడైతే ఉన్నాయో శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం, విజయనగరం వీటిలో చెరువులు వాగుల ద్వారా సాగయ్యే అటువంటి భూములకు శిస్తు వసూలుచేసిన మాట వాస్తవం అదనపు శిస్తుని 11/1988 చట్టములోని సెక్షన్ 4 ప్రకారంగా గెజిట్ నోటిఫికేషన్ కూడా విశాఖ కలెక్టర్ చేయలేదు శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి, దిగువన ఉన్న పొలాలకు నాలుగు నెలలు కూడా నేరు ఇవ్వలేదని ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు ఇచ్చిన రిపోర్టులో స్పష్టంగా వ్రాశారు వసూలుచేసిన రసీదులు నా దగ్గర ఉన్నాయి. 1997 ఫసల్ 1987వ సంవత్సరం ఫిరఫ్ ప్రాంతముగా ప్రకటించి అక్కడ అప్పులు కూడా రద్దుచేశారు అధ్యక్షా ఆ రద్దు చేసినట్లుంటే ప్రాంతాలలో శిస్తువసూలు చేస్తున్నారు నా దగ్గర రసీదు ఉంది. తమరి దగ్గరకు పంపించుతున్నా అధ్యక్షా ఇకపోతే మంత్రిగారు దయచేసి ఆలోచించండి 1987లో ఆ మూడు జిల్లాలలో కరువుకి గురి అయినవి, అప్పులు రద్దు చేయబడినవి అదేవిధంగా 1989, 1990, 1992 సంవత్సరాలలో కొన్ని ప్రాంతాలు బాగా దెబ్బతిన్నవి. 6 సంవత్సరాల బకాయిలో వసూలుకి ఇప్పుడు పూనుకొన్నారు. 1990లో వచ్చిన వరదవలన ఈ మూడు జిల్లాలు నష్టానికి గురి అయినవి. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వంశధార ప్రాజెక్టు ఎడమకాలువ 49,50 రీచీలో నీరు ఇవ్వలేదు. నీరు ఇచ్చినట్లు వారు చూపించారు. మే రికార్డులో కూడా లేదు పెడిగామం, ప్రాజెక్టు కాలువ చివరి భూములకు పలాసపురం, లక్కపురం గ్రామాలకు 3 నెలలకు నీరు ఇవ్వలేదు క్యాటగిరీ 1 క్రింద వసూలు చేస్తున్నారు శిస్తు. అదేవిధంగా బెక్కలి మండలంలో రాయవలస, తిర్లంగి గ్రామాలలో మామిడి, కొబ్బరి తోటలకు నీటితీరువ క్రింద పన్నులు వసూలు చేస్తున్నారు. అక్కరమంగా ఆ ఊళ్లో స్థానానికి కూడా వసూలు చేస్తున్నారు సర్వే నెంబర్లతో సహా మేకు పంపిస్తున్నాను.

ఇకపోతే విజయనగరం జిల్లాలో తెర్లం మండలం, కుసుమారు, చుక్కవలస గ్రామాలలో పశువులను చావెళ్ళలో కట్టిని నిర్బంధంగా వసూలు చేస్తున్నారు. అదేవిధంగా నీటితీరువ కట్టకపోతే ఆ కులాల సర్టిఫికేట్లు కూడా ఇచ్చేదిలేదని నిర్బంధంగా చేస్తున్నారు.

ఇక విశాఖ జిల్లాలోని శారదా నదిపై రైవాడ ప్రాజెక్టు నీరు స్పీల్ ప్యాంటుకు పంపిస్తున్నారు. చిన్న కాలువలకు రివేర్స్ చేయడంలేదు. వరాహ, తాండవ పరిస్థితి కూడా అట్లాగే ఉంది. చోడవరం, అనకాపల్లి, కసింకోట తదితర మండలాలలో పిల్వర్ పాయంటుతో చెరకు పండించుకుంటే బోర్లు వేయించుకొని వాటికి కూడా నీటిలేరువా వసూలు చేస్తున్నారు అందువల్ల అనకాపల్లి మండలంలో కూడా కులాల సర్టిఫికేట్లు ఇవ్వడంలేదు. ఇక్కడ కూడా నాలుగు నెలలు అయినా నీరు ఇవ్వలేదు. ఇ.ఇ.గారు పంపిన రిపోర్టును మీకు పంపుతాను. 1987వ సంవత్సరం ఫూర్తిగా కరువు సంవత్సరంగా డెప్సీ అప్పులు కూడా రద్దుచేసిన చోట కూడా వీరు శిస్తులు వసూలు చేశారు. ఆ రసీదులను మీకు పంపించుతాను. శ్రీ కొణతం రామకృష్ణ యం.పి.గారు అనేకమంది కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యులు ఆయా జిల్లాలకు సంబంధించిన వారు బలవంతముగా శిస్తు వసూలు చేస్తున్నారు అని పత్రికా ప్రకటనలు ఇచ్చారు కూడా. నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేశాను, రెవెన్యూమంత్రిగారికి మనవిచేసేది ఏమంటే వెంటనే స్టే ఇప్పించండి. మీరు విచారించండి ఇది వాస్తవం కాకపోతే మీరు వసూలు చేయవచ్చు. 6 సంవత్సరాలకు సంబంధించి ఒకేసారి వసూలు చేయడం చాలా అన్యాయం. ఈ విషయమై ముఖ్యమంత్రిగారు, రెవెన్యూ మంత్రిగారు స్పష్టమైన హామీ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. నా దగ్గర ఉన్న ఈ ఆధారాలన్నీ మీకు పంపిస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ (నర్సంపేట):- అధ్యక్షా, ఇందులో ఒక పిన్సిపుల్ యిన్వాల్యస్ అయివుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అయితే నేనేమీ చేయాలండీ. మీరు యింతమంది ఉన్నారు. అందరికీ టైమ్ ఇవ్వాలంటే కష్టం.

శ్రీ కె. రామరెడ్డి:- స్పెసిఫిక్ గా ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. అయితే మీరు చెప్పినటువంటిదెన్నా ఉంటే మాకు తెలియచేస్తే, లేక మాకు రిప్రజెంటే చేస్తే మేము వాటి గురించి తప్పక ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ఇస్తాము. అదీ కాకుండా భూమి సరిగా లేనందున అక్కడ కలెక్షను చేసే పరిస్థితి లేనందున పద్ధతి లేకుండా ఉండడంతో 6 సంవత్సరాలకు ఒకసారి వసూలు వన్ను చేయడం జరుగుతోంది. అయినప్పటికీ మేము ఏమీ బలవంతం చేయడం లేదు. ఎవరు ఇస్తున్నారో వాళ్ళకు నీరు ఇస్తున్నాము. వేళ్ళకు నీళ్ళు ఇస్తున్నాము. ఎవరైనా అలా కాకుండా ఫోర్సుబుల్ గా చేసినట్లు తేలిస్తే తప్పకుండా యాక్షను తీసు కుంటాము. వాటిని గూర్చి కలెక్టర్స్ రిపోర్టు ఉంది. మేము తప్పకుండా చూస్తాము.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, చిన్నచిన్న చెరువులు సంవత్సరానికి రెండుమూడుసార్లు నీడితేగానీ పంటలు పండవనే విషయం నాకు చెప్పారు. కలెక్టరుగారి రిపోర్టు యిస్తే మేము తప్పకుండా మార్పు చేయిస్తాము.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ నీటిలేరువ హెచ్చించిన చట్ట ప్రకారం 1,2 కేటగిరీలకు మాత్రమే వన్ను వసూలు చేయాలి. ఆ తరువాత 5 నెలలకు తక్కువ పారిన భూముల గూర్చి డ్విగా ట్రీట్ చేయాలి. అసలు అన్ని జిల్లాలలో 1,2 కేటగిరీలకు చెరువుల

క్రింద భూములకు నేరు లేక వాళ్ళకు 5 నెలలకన్నా తక్కువ నేరు సప్లయిచేసిన వాళ్ళ దగ్గర కూడా కొత్తగా వచ్చిన విలేజ్ అధికారులు 6 ఏళ్ళ వస్తు వసూలు చేశారు. మీరు అలాంటి వారిపై ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నారు? సభముందు ఉంచండి. అవి అందరికీ సౌలభ్యమవుతుంది. కొన్ని విషయాలు వేటిని గురించినవి రికార్డులలో వ్రాయబడలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రిపోర్టు కావాలి.

శ్రీ కె. రామరెడ్డి:- రాఫువరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు రికార్డులలో రాయలేదు. అప్పట్లో విలేజ్ అధికారులు లేనందున అది సాధ్యపడలేదు. కానీ మీరు చెప్పినట్లు all Government sources of irrigation classified as major and medium irrigation projects shall be regarded as category one and all other Government sources of irrigation which supply for a period not less than five months in a year shall be regarded as category two. 2,3 కేటగిరీల పశ్చాత్తేదు. నేరు సప్లయి చేయాలని లేదు. అసలే పశ్చాత్ ఉత్పన్నం కాదు. అటువంటిది ఏమీ జరగదు. మీకు తెలియని విషయం చిన్నచిన్న కుంటలకు 2,3,4 నెలలు తప్పనిసరిగా నేరులేనదే పంటలు పండవు. అటువంటి సోర్సెస్ క్రింద 5 నెలలకు తక్కువ నేరు లేకపోతే పంట ఉండదు. పండకపోతే కలెక్టరు పశ్చాత్ ఉత్పన్నం కాదు. మేము అలా జరగకుండా చూస్తాము.

శ్రీ యన్. రాఫువరెడ్డి:- ఒకటి, రెండు కాటగిరీలు ఏవీ? వేటిని ఏ ఏ కేటగిరీలుగా అంటారు? దేని క్రింద ఎంత వసూలు చేయాలి, చేయకూడదో తమరు ఆదేశించండి.

శ్రీ కె. రామరెడ్డి:- అలాగేనండీ, మాకు ఎటువంటి అభ్యంతరంలేదు.

శ్రీ యం. ఓంకార్:- నా పశ్చాత్ 5 మాసాలుగానీ, అంతకు తక్కువ వచ్చి నట్లయితే ఇది 2లో లేకుండా చేస్తారా? మాకు హామీ యివ్వండి. మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులలో 4 మాసాలు గానీ, అంతకు తక్కువగానీ నేరు వస్తున్న భూములు చాలా ఉన్నాయి. వాటి గురించి మీరు ఏమి ఆలోచించారు? మీడియం ఇరిగేషను అంటే 3,4,5 ఎన్ని నెలలు నేరు సప్లయి చేసినా ఒకదాని క్రింద పరిగణించబడుతున్నదా?

డాక్టర్ జి. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గం రాయచోటి మండలం లోని 4 గ్రామాలలో ఈ రకంగా 5 మాసాలు నీలు వోయినప్పటికీ 17, 20 ఎకరాల ఆయకట్టు రైతుల వద్ద బలవంతంగా ఆస్తుల జప్తు చేసుకోవడం, బిందెలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఇది నేను ఉదాహరణ యిస్తున్నాను. యం.ఆర్.ఓ.కు కంప్లయింట్ చేస్తే ఆయన దానిని డిలేట్ చేయమంటే, కలెక్టరు నేను ఏమీ చేయలేను. ఏదైనా ప్రభుత్వమే చేయాలని అన్నారు. నేను రెవెన్యూ మంత్రిగారికి రైతులందరివేత రిప్రజెంటేషన్ యిప్పించాను. మీ ద్వారా హామీ అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు అన్నిటికీ హామీలు అంటే ఎలా?

డాక్టర్ బి. రాజేశ్వరరావు:- 15.20 ఎకరాలు 2వ కేటగిరీ క్రిందకు తీసుకు వచ్చారు. దీని గురించి ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంటుంది.

శ్రీ వై. కృష్ణమూర్తి (పార్వతీపురం):- 5 నెలలలోపు నేరు వినియోగించుకుంటే నేటి తీరువా పన్ను చెల్లించాలని ఉంది. విజయనగరం జిల్లాలో చెరువులుగానీ, వాగులు గానీ మైనర్ ఇరిగేషన్ కానీ మీడియం ఇరిగేషన్ వనరుల్లో అవి కూడా 5 నెలలలోపు నేరు యిచ్చే దాఖలాలు ఎక్కడా కనిపించడంలేదు. అలాంటప్పుడు 5 నెలలపాటు నేరు పారించే రైతులకు వర్తింపచేయవలసిందిగా ఈ జిల్లా మొత్తం మీద 1390 ఫసల్ నుండి నేటి వరకూ... కూడా బలవంతపు వసూళ్లు చేయుచున్నారు. మీరు ఎంక్వయిర్ చేసి నేటి తీరువా రద్దు చేయవలసినదిగా కోరుచున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- కలెక్టరుగారికి రిపోర్టు ఇవ్వండి.

శ్రీ వై. కృష్ణమూర్తి:- అధ్యక్షా, 150 రోజులు ముఖ్యంగా నేరు తప్పనిసరిగా యివ్వాలి. చెరువులు మోటా బావులు లేనిచోట్ల పంటలకు నేరు లేనిచోట్ల తప్పనిసరిగా 150 రోజులకు తక్కువ లేకుండా నేరు పారించాలి. తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి ఈ విషయం తెలియచేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇది వచ్చిందే మీరు చెబుతున్నారు. రానీది చెప్పాలి.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్రెడ్డి:- సెక్షను 4, సబ్ సెక్షను 2,5 దాని ప్రకారంగా కలెక్టరుగారు ప్రతి జిల్లాలో 5 నెలలకు నేరు యిచ్చే ఈ సోర్స్‌ను ప్రకటించాలి. కలెక్టరు దీనిని జిల్లా స్థాయిలో ప్రకటించడంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇది ఏ గెజిట్ ప్రకారం?

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్రెడ్డి:- వాటర్‌ట్యాక్స్ సెక్షన్ 4, సబ్ సెక్షను 2,5 క్రింద దీని గురించి 5 నెలలు నేరు యిచ్చే సోర్సు బహిరంగంగా కలెక్టర్స్ ప్రకటించవలసి ఉంటుంది. అయితే ప్రకటించకుండానే.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు పశ్చాత్తాప చూడండి. ముఖ్యమంత్రిగారి నుండి ఆన్సరు వస్తే దీనిని గురించి మళ్ళీ మనం మాట్లాడవచ్చు.

b శ్రీ సిహెచ్. విఠల్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, దయచేసి వినండి. పశ్చాత్తాప చూడండి. భారీ మరియు మధ్యతరహా సాగునీటి ప్రాజెక్టులకు వర్తించే నేటి తీరువా రేట్లు, తెలంగాణా ప్రాంతములోని చెరువుల క్రింద చిన్న కుంటల క్రింద ఉన్న భూముల పైన విధించిన విషయం నిజమా? గత ఆరు సంవత్సరాలకు సంబంధించిన బకాయలను రైతుల నుండి ఒకేసారి వసూలుచేసిన విషయం వాస్తవమేనా? బలవంతపు వసూళ్ళకు తక్షణమే నిలుపుదల చేయడానికి చర్యతీసుకుంటారా? అంటే ఈ పశ్చాత్తాప తావులేదు అంటున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది వసూలు చేయకూడదని వారందరు చెప్పారు.

శ్రీ సిపాచ్ విఠల్ రెడ్డి:- దయచేసి వినండి, పైన ఏమన్నారో చూడండి ఈ ప్రశ్నలో 1988 ఆంధ్రప్రదేశ్ సాగు నీటి చట్టం క్రింద సెక్షన్ 4 అండ్ 5 ఉపసెక్షన్ 2 ప్రకారము కలక్టర్లు అయిదు నెలల యిచ్చే నోర్సెస్ ఏమైనా ఉంటే గెజిట్ లో ప్రకటించాలి. అది ఇంతవరకు ప్రకటించలేదు. అట్లా ప్రకటించిన నోర్సెస్ ను జిల్లావారీగా లిస్టును ఈ సభ ముందు పెడతారా? రెండవది, ఇప్పుడు మంత్రిగారు ఏమీ వసూలు చేయడం లేదంటున్నారు. కానీ కేటగిరీ 1 లో నా నియోజకవర్గములో 5 ఎకరాలు ఉన్న కుంటలను, 10 ఎకరాలున్న కుంటలను కూడ....

మిస్టర్ స్పీకర్:- స్పెసిఫిక్ గా యిస్తే వారు చూస్తారు, మీరు పంపించండి.

శ్రీ సిపాచ్ విఠల్ రెడ్డి:- వసూలు చేస్తున్నారు. ఆ వసూళ్లను ఆపుతారా? అరు సంవత్సరాల బకాయలు వసూలు చేస్తున్నారు. అవి ఆపుచేస్తారా? దయచేసి స్పష్టంగా చెప్పండి. ఏ ఏ గ్రామాల్లో వసూలు చేశారో, అక్కడి ప్రజలు యిచ్చిన మెమోరాండంను మీ ద్వారా వారికి యిస్తున్నాను. వసూలు చేసిన డబ్బును తిరిగి వాపసు ఇప్పిస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- సెక్షన్ 2, సబ్ సెక్షన్ 4 (5) క్రింద ఈ క్వశ్చన్ సప్లిమెంటరీ క్రింద పనికిరాదు.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్):- అధ్యక్షా, తమరు క్వశ్చన్ అవర్ ను జీరో అవర్ గా కన్వర్ట్ చేస్తున్నారు. మేము అడిగిన దానికి మంత్రిగారి చేత సమాధానం చెప్పించాలి. అది గాకుండా అందరినీ మాట్లాడమంటే...

మిస్టర్ స్పీకర్:- అడిగిన అయిదింటికి ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం ఇచ్చారు. మీకు సంతృప్తి లేకపోతే నేను ఏమీ చేయలేను. కలెక్టర్స్ రిపోర్టు రాగానే చెబుతాను అన్నారు.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి):- నేను మాట్లాడిన తరువాత కూడ అట్లా మాట్లాడనీస్తే ఎట్లా చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు వేరే క్వశ్చన్ వేస్తే జవాబు చెప్పిస్తాను, లేకపోతే లేదు. నర్సిరెడ్డిగారు లాస్ట్ క్వశ్చన్ - నా జీరో అవర్....

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- చెరువుల లిస్టును మంత్రిగారు సభ ముందు పెడతామన్నారు. దానిని, ఈ సభ ముగిసే లోపల పెడతారా? రెండవది, లిస్టులో ఒకవేళ అయిదు నెలల కంటే తక్కువ నేరు పారే చెరువులను ప్రభుత్వం చేరిస్తే, వాటిని ఆ లిస్టు నుండి తొలగిస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు సర్వేన సమాధానం వచ్చింది, ఇంకేమీ చెప్పాలి? స్పెసిఫిక్ కేసులు ఉంటే పంపించాలన్నాను. పంపించండి. హామీ అన్న పదాన్ని పట్టుకోవలసిన అవసరం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినప్పటికీ కూడ ఇన్ని ప్రశ్నలు వేస్తే ఎట్లా?

శ్రీ కె. రామ్మరెడ్డి:- అధ్యక్షా, రాజేశ్వరరావుగారు వ్రాసిన దానికి ఆయన ముందే వ్రాసి పంపించాను. అయినా వారు అడుగుతున్నారు. నాకు అర్థం కావడంలేదు. I have specifically written on his letter: "don't use any coercive methods".

మిస్టర్ స్పీకర్:- అసెంబ్లీలో అడిగినట్లు రావాలి.

డాక్టర్ టి. రాజేశ్వరరావు:- ఐ యామ్ నాట్ కాంపిజింట్ అని కలెక్టరు అంటున్నాడు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు అడిగిన దానికి సమాధానం రానివ్వండి, సమాధానం అక్కర లేదా?

శ్రీ కె. రామ్మరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నర్సిరెడ్డిగారు దేని గురించి అయితే అడిగారో, ఆ లిస్టును తప్పకుండా పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. ఎందుకంటే అది తొందరగా అయ్యేది చాలా కష్టము. ఇక్కడ ఒక సమస్య ఏమంటే - ఎరియర్స్ విషయం ఏదైతే అడుగుతున్నారో - ఆ ఎరియర్స్ కూడా మేము కలెక్ట్ చేసేది, ఫోర్స్ బుల్ గా మాత్రము చేయడంలేదు. ఎరియర్స్ విషయంలో ఈ రోజు గౌరవసభ్యులు ఎంతో ఆందోళన కనబరిచారు. ప్రజెంట్ దాని విషయములో ఎటువంటి అవకతవకలు లేవు. ప్రజెంట్ వీ వారే చాలా చక్కగా కడుతున్నారు, ఫోర్స్ బుల్ మాత్రం లేదు. కానీ ఎరియర్స్ ఏవైనా ఉంటే - మీకు తెలియని విషయం కాదు - లాస్ట్ కు, రఖం తోసుకున్న తరువాత కూడా, నోట్సు యిప్పిన తరువాత కూడా, రిమిషన్ యిచ్చే అవకాశం ఉంది. కనుక అవి అన్ని పరిశీలించి తప్పక న్యాయంచేసి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- లిస్టు విషయం.

శ్రీ కె. రామ్మరెడ్డి:- లిస్టును ఈ సెషనులోనే టేబుల్ మీద పెట్టమన్నారు. నేను ప్రయత్నం చేస్తాను.

ప్రకటనలు

(1) గవర్నరుగారి నుండి సందేశము

Mr. Speaker:- I am to announce to the House that I have received the following communication from the Governor of Andhra Pradesh: "Dear Sri Sripada Rao, I am glad to learn from your letter dt. 16th February, 1993 that the Andhra Pradesh Legislative Assembly resolved to present an address thanking me for my address to the House on 11th February, 1993. I am extremely grateful to the House for the Resolution. With kind regards."

(2) శ్రీ కె. బాపిరాజు శాసనసభ్యత్వానికి రాజీనామా చేశారు

Mr. Speaker:- Sri K. Bapi Raju, elected Member of Andhra Pradesh Legislative Assembly from 87 Kaikalur Constituency has resigned his seat in the Andhra Pradesh Legislative Assembly with effect from 23rd February, 1993

సభా సమక్షములో వుంచిన పత్రములు

Mr. Speaker:- All papers included in the agenda dated 24.2.1993 are deemed to have been laid on the Table today.

1. re: APIIC - 17th Annual Report

A copy of the 17th Annual Report of Andhra Pradesh Industrial Infrastructure Corporation Limited for the year 1989-90 together with the Audit Report and the comments of the Comptroller and Auditor General of India thereon in compliance with Section 619(A) (3) of the Companies Act, 1956.

2. re: AP Scooter Ltd. - 18th Annual Report.

A copy of the 18th Annual Report of Andhra Pradesh Schooters Limited for the year 1991-92 in compliance with Section 619 (A) (3) of the Companies Act, 1956.

సభా సమక్షములో పెట్టిన పత్రము

శాసనసభ వ్యవహారాల సలహా సమితి నిర్ణయములు

A copy of the Report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on 23rd March, 1993.

**Report on the decisions of the Business Advisory Committee
taken at its meeting held on 23rd February, 1993.**

The following decisions were taken by the Business Advisory Committee at its meeting held on 23rd February, 1993 in regard to the Business to be transacted in the Assembly.

1-3-1993 (Monday)	1. Sixth and last day of General Discussion on Budget for 1993-94.
	2. Reply by the Minister for Finance and Power.
2-3-1993 (Tuesday)	XXXI - Agriculture
3-3-1993 (Wednesday)	XXXII - Animal Husbandry and Dairy Development
	XXXIII - Fisheries
	XXXIV - Forests
	XXXV - Co-operation
	XLVIII - Civil Supplies Administration
4-3-1993 (Thursday)	XXXVII - Irrigation
5-3-1993 (Friday)	XXXVIII - Minor Irrigation
	XXXIX - Power Development
	XLV - Science, Technology and Environment
6-3-1993 (Saturday)	NO SITTING
7-3-1993 (Sunday)	HOLIDAY
8-3-1993 (Monday)	HOLIDAY (Holi)
9-3-1993 (Tuesday)	XXI - Urban Development
10-3-1993 (Wednesday)	XXXVI - Rural Development
	XLIX - Compensations and Assignments to Local Bodies and Panchayati Raj Institutions.
11-3-1993 (Thursday)	V - Revenue and District Administration
12-3-1993 (Friday)	VI - Stamps and Registration
	VII - Excise Administration
	VIII - Commercial Taxes Administration
	XXVIII - Relief and Rehabilitation
	XXIX - Relief on Account of Natural Calamities
	XXX - Administration of Religious Endowments
	XLVI - Survey and Statistics
13-3-1993 (Saturday)	HOLIDAY (Second Saturday)
14-3-1993 (Sunday)	HOLIDAY
15-3-1993 (Monday)	I - State Legislature
	II - Governor and Council of Ministers
	IV - Elections
	XI - Secretariat and Other Miscellaneous Administrative Services
	XXII - Information and Publicity
	XLVII - Tourism

సభా సమక్షములో పెట్టిన ప్రశ్నము : శాసనసభ
వ్యవహారాల సలహా సమితి నిర్ణయములు.

25 ఫిబ్రవరి, 1993.

61

16-3-1993 (Tuesday)	XVIII	- General Education, Sports, Art and Culture
17-3-1993 (Wednesday)	XIX	- Technical Education
18-3-1993 (Thursday)	III	- Administration of Justice
19-3-1993 (Friday)	X	- Treasury, Accounts and Other Fiscal Services
	XII	- Police Administration
	XIII	- Jails Administration
	XIV	- Stationary and Printing Department
	XVI	- Fire Services
	XVII	- Pensions
	L	- Loans to Government Servants and Other Miscellaneous Loans.
20-3-1993 (Saturday)	IX	- Transport Department
	XV	- Public Works
	XLIII	- Minor Port Development
	XLIV	- Roads and Bridges
21-3-1993 (Sunday)	HOLIDAY	
22-3-1993 (Monday)	XX	- Medical and Health Services
23-3-1993 (Tuesday)	1.	Presentation of Supplementary Estimates of Expenditure for 1992-93,
	2.	XXIII - Labour and Employment
		XL - Village and Small Industries
		XLI - Industries
		XLII - Mines and Minerals
24-3-1993 (Wednesday)	HOLIDAY (Ugadi)	
25-3-1993 (Thursday)	HOLIDAY (Ramzan)	
26-3-1993 (Friday)	XXIV	- Social Welfare
27-3-1993 (Saturday)	XXV	- Tribal Welfare
	XXVI	- Tribal Sub-plan
	XXVII	- Women and Child Welfare
	DISCUSSION AND VOTING OF SUPPLEMENTARY ESTIMATES OF EXPENDITURE FOR 1992-93 ON 27-3-1993.	
28-3-1993 (Sunday)	HOLIDAY	
29-3-1993 (Monday)	1.	Appropriation Bill (Budget)
	2.	Appropriation Bill (Supplementary Estimates)

Private Members Business will be takenup in the last two hours on every Friday.

Short Discussion on Drought situation in the State will be takenup instead of Notices Under Rule 304 from 10.00 a.m. to 12.00 noon on 2-3-1993.

Short Discussions on (1) Agricultural Prices and (2) Prohibition will be takenup during the course of the Session.

Hyderabad,
Dt: 23-2-1993.

K. ROSAIAH,
Leader of the House.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, నన్ను బోధించే ఆఫ్ ఫిలిచేజ్ మోషను ఒకటి ఇచ్చాము. అది ఏమైంది సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను చూడాలి. I cannot answer off hand.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు (చింతలపూడి):- అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు కమిషన్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీకి జస్టిస్ పి.వి. ఆంజనేయులుగారిని నియమించిన సందర్భంలో మేము నన్ను జేర్లో అవర్లో రెయిజ్ చేయడం జరిగింది.

Mr. Speaker:- I am not going to allow. No discussion would be allowed on the judge. I am not allowing anything regarding the judge. దాని మీద మాట్లాడడానికి నేను ఎలా చేయడంలేదు

Minister for Law and Courts (Sri A. Dharma Rao):- It cannot be allowed to go on record.

Mr. Speaker:- I am not allowing it.

Sri A. Dharma Rao:- It is a contempt of judiciary.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- జుడీషియరీ మీద ఈ జస్టిస్ ఆంజనేయులుగారి మీద వచ్చే రిమార్కుస్ ఏమీ రికార్డులోకి పోవు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నేను మాట్లాడిన తరువాత దానిలో ఏమైనా అన్పార్లమెంటరీ మాటలు ఏమైనా ఉంటే మీరు తొలగించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు విజిషను ముఖ్యమంత్రిగారికి పంపించవచ్చు. కానీ దాని మీద డిస్కస్ చేయుటకు నేను ఎలా చేయడంలేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, మా ఫిలిచేజ్ గురించి మీ నోట్సుకు తీసుకొనిరావద్దని అంటారా? మా ఫిలిచేజ్ కు భంగం జరిగినప్పుడు మీ దృష్టికి తీసుకొని రావద్దని అంటూ - నేను చెప్పింది కూడా వినకుండా మంత్రిగారు లేచి ఆటంకపరుస్తున్నారు. ఆయన లెజిస్లేట్ ఏజెన్సీగా మినిస్టరుగారు కూడా కాదు సంబంధంలేని మంత్రిగారు లేచి ఆటంకపరుస్తూ ఉంటే మీరు స్పీకర్ అనడం సబబుగా లేదు

*** Expunged as ordered by the Chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నీన్న రూలింగు ఇచ్చాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నేను చెప్పేది వినకుండా తమరు రూలింగు ఎట్లాగ ఇస్తారు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- జస్టిస్ అంజనేయులు మీద అంటే నేను అది పనికి రాదు అని అన్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- *** Why it is contrary to what he has earlier said? It is on record.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ..

Sri K. Vidyadhara Rao:- I am not yielding to him. I will only yield to the Chief Minister.

Sri K. Rosaiah:- The Chair allowed me. Vidyadhara Rao is objecting. ఇది సభా మర్యాద కాదు.

Mr. Speaker:- I allowed him. పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు అన్నప్పుడు లేచి అడ్డం తగలడం మంచిది కాదు

Sri K. Rosaiah:- I am on a Point of Order. స్పీకరుగారు అనుమతిస్తే.

Sri K. Vidyadhara Rao:- I am not yielding to him.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- స్పీకరుగారు అనుమతి ఇస్తే నా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరును ఎక్స్‌ప్రెయిన్ చేస్తాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా

Mr. Speaker:- I am not allowing anything. మీరు జేరో అవర్లో *** జేరో అవర్లో పబ్లిక్ ఇంఫార్మెన్సు విషయం మీద మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇస్తే మీరు ఆ బిల్లును ఈ విధంగా మింగేస్తామని అంటే అది బాగోలేదని నేను చెప్పాను. నేను ఎవరినీ ఎకౌంటేయడంలేదు.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, allow me what I want to submit.

*** Expunged as ordered by the chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జేరో అవర్లో కూడా జడ్జిమీదనో, పేపర్లలో వచ్చిన జస్టిస్ ఆంజనేయులు మీదనో మీరు మాట్లాడుటను నేను ఎలా చేయడంలేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నేను చెప్పేది అవాస్తవం అని అంటే మీరు చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అవాస్తవం కానీ, వాస్తవం కానీ అసలు జడ్జికి సంబంధించింది మీరు డిస్కషను చేయకండి అని చెప్పాను. మీరు జడ్జి గురించి మాట్లాడేది మాత్రం రికార్డుకు పోదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నేను చెప్పేది వీన్న తరువాత, నేను ఏమీ క్లారిఫికేషను అడగబోతున్నానో వీన్న తరువాత తమరు రూలింగు ఇవ్వవచ్చు. మంత్రిగారు అప్పటివరకు ఓపికపట్టాలి. నేను చెప్పింది ఏమైనా అభ్యంతరకరంగా ఉంటే లెజిస్లేటివ్ ఎఫైయర్సు మినిస్టరుగారు లేకపోతే లీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్ అభ్యంతరం పెట్టవచ్చు, తమరు రూలింగు ఇవ్వవచ్చు. అంతగానీ నేను చెప్పేది కూడా వినకుండా నేను ఎలాచేయడం లేదంటే ఏమిటి అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జేరో అవర్లో జస్టిస్ ఆంజనేయులు గురించి మాట్లాడడాన్ని నేను ఎలా చేయడంలేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఆ కంగారు ఏమిటి, ఆ మంత్రిగారు లేవీ ఆ రిమార్కుస్ పాస్ చేయడం ఏమిటి? ఈ విధంగా శ్రీ ధర్మారావుగారిలాంటి వారి లేవీ తొందరపడితే ఎలాగ?

Mr. Speaker:- Vidyadhara Rao Garu, you know what is the definition of Zero-Hour.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, నేను ఇప్పటికీ పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు అని 10 సార్లు రెయిజుచేశాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- జేరో అవర్లో పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు ఏమిటి? ఆ రూలు తెలుసుకోమని చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జేరో అవర్లో ఈ డిస్కషను కూడా లేదు. You cannot discuss anything during Zero-Hour.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Let him learn rules.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జేరో అవర్లో నేను ఎలా చేయకపోతే ఆయన పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు అని ఎందుకు అంటారు?

Sri N.T. Rama Rao (Hindupur):- It is also a matter of public importance.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జేరో అవర్లో ఇది రెయిట్ చేయకూడదు.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- దయచేసి వినండి. ఇది పబ్లిక్ ఇంట్రస్టుతోనే అడుగు తున్నాము. గౌరవనీయులైన చీఫ్ మినిస్టరుగారు సభలో ఉన్నారు. వారి దృష్టికి తేసుకొని వస్తున్నాము.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:- ఏదైనా ఒక పద్ధతి మీద ఏమీ చేసినా మనం మాట్లాడుకోవచ్చు కానీ ఒక జడ్జిని గురించి అసెంబ్లీలో సభ్యులు కానీ వారి మీద మీరు విమర్శ చేయడం రూల్స్ కు ఏమైనా అనుకూలమా చెప్పండి. దయచేసి ఇటువంటివి చేయడం మంచిది కాదు. ఏమైనా ఉంటే ఛాంబరులోకి పోయి మాట్లాడుకోండి కానీ అసెంబ్లీలో ఏవిధంగా మీరు చెప్పడానికి జవాబు ఇవ్వాలి? రూల్స్ లో ప్రొవీజను ఉందా లేదా? అసెంబ్లీలో లేనివారిమీద ఈ విధంగా చెప్పడం మంచిది కాదు.

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Nothing will go to record. శ్రీ రోశయ్యగారు - మీరు చెప్పినదానిలో వారికున్నట్లుగా నాకు కూడా అభ్యంతరం ఉంది. జేరో అవర్లో లెమ్మని అన్నాను, కానీ పాయింటు ఆఫ్ క్వారీఫికేషనుకు ఇవ్వలేదు. మీరు వేగిరపడి నన్ను ఏమన్నారంటే - నాకు ఇవ్వకుండా మీరు అక్కడ ఎట్లాగ క్వారీఫికేషనుకు అవకాశం ఇచ్చారని అన్నారు. నేను క్వారీఫికేషనుకు ఇవ్వలేదు. ఇంకొకసారి మీరందరూ నోట్ చేసుకోండి. శ్రీ విద్యాధరరావుగారు జేరో అవర్లో లేని పాయింటు ఆఫ్ క్వారీఫికేషను అంటే I am not allowing అని అన్నాను. ఇంకేమీ అనాలో ఎడ్యుయిజు చేయండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా.....

Mr. Speaker:- I said that I am not allowing. జేరో అవర్లో ఇటువంటివి ఎలాచేయను అని 50 సార్లు చెప్పాను. శ్రీ ధర్మారావుగారు రెయిజు చేయగా చెప్పాను. ఏ పాయింటు వచ్చినా - it does not go to record. అని కూడా చెప్పాను. What can I do? Tell me first.

శ్రీ సిపాట్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, మాకు హక్కులు లేవా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు అది మాట్లాడితే నేను ఎలా చేయడంలేదు అన్నాను. జేరో అవర్ సరిగా వాడుకోవాలని అన్నాను.

*** Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు. - జేరో అవర్లో పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు లేదు.

Mr. Speaker:- I am not allowing you. జేరో అవర్లో పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు లేదని మీరు క్లారిఫికేషను అడిగినా దానికి అవకాశం ఇచ్చేది లేదు. బి.ఎ.సి.లో ఈ విధంగా మాట్లాడవద్దని మీరే చెప్పారు. మీరు జేరో అవర్ను ఇంకొక తీరునవాడండి. జేరో అవర్లో ఇది ఎలాచేయను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా....

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇది జేరో అవర్ కదా.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అవును.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జేరో అవర్లో పాయింటు ఆఫ్ క్లారిఫికేషను ఏమిటో మీరే చెప్పండి. పాయింటు ఆఫ్ క్లారిఫికేషను వస్తే దాని మీద శ్రీ రోశయ్యగారు ఒక్క నిమిషం అని అన్నారు. When he asked me I have allowed him.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అది మీ ఇష్టం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆయనను కూడా ఎలాచేస్తాను, మీరు చెప్పేది కూడా ఉంటుంది.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, పాయింటు ఆఫ్ ఇన్ఫర్మేషను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు కూర్చోండి. నేను శ్రీ రోశయ్యగారిని ఎలాచేస్తున్నాను. మీ పాయింటు ఆఫ్ ఇన్ఫర్మేషనులో అది ఉంది; మీరు కూర్చోండి. I am not allowing that information also. ఆయన లేచి ఒక నిమిషం మాట్లాడతానని అన్నారు.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- The Hon'ble Speaker may require some information.

మిస్టర్ స్పీకర్:- పాయింటు ఆఫ్ ఇన్ఫర్మేషను కానీ పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరుకానీ పాయింటు ఆఫ్ క్లారిఫికేషను కానీ దాని మీద నేను ఎలాచేయను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా...

Mr. Speaker:- I am not allowing that point of information also. శ్రీ విద్యాధరరావుగారు - జేరో అవర్లో మీరు ఇటువంటివి రెయిజు చేయకుండా ఇంకొక దాని కోసం వాడుకోండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు....

మిస్టర్ స్పీకర్:- దయాదాక్షిణ్యాలు ఎందుకు? మిమ్మల్ని కూడా కూర్చోమన్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మమ్మల్ని చూస్తే ఎందుకండి అంత భయము... మేము లేన్నే...

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మే ద్వారా పదేపదే చూపుతున్నాను. మనం బి.ఎ.సి.లో కూర్చుని ఈ విధముగా చేసుకుందాము. మాట్లాడుకుందాము, సభను నియమ నిబంధనల ప్రకారం నడుపుకుందామని మాట్లాడుకున్నాము మనం బి.ఎ.సి.లో కూర్చుని. జేరో అవర్ ఎందుకు పెట్టారో తమరికి తెలియనిదీ కాదు. అత్యవసరమైనటువంటి ప్రాధాన్యతగలిగినటువంటి విషయాలు ఏమైనా ఉంటే వాటిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుని రావడానికి జేరో అవర్ తమరు ఎలాచేస్తారు. అంతేకానీ అవన్నీ వదలిపెట్టి మేరు కాదన్నప్పుడు మరొక విషయాన్ని ప్రస్తావనకు తీసుకుని వస్తానని చెప్పి మాట్లాడడం ఏమిటి? నీన్న జుడిషియరీ ఎంక్వైరీ జడ్జి గురించి నీన్న మాట్లాడారు. ఈవాళ కూడా అదే విషయాన్ని రిజ్జీచేశారు. ఇది ఏమాత్రం సరియైన పద్ధతి కాదు. రూల్స్ అనుమతించవు. జడ్జిని అపాయింట్ చేశారు. రూల్స్ తెలుసు. సాంప్రదాయాలు తెలుసు. విద్యాధరరావుగారు లేచి గట్టిగా మైకు పట్టుకుని సభను వారు చెప్పినట్లుగా నడిపించాలని వారు అనుకోవడం అనేది ఇది ఏమాత్రం న్యాయం కాదు. మర్యాదకాదు. జేరో అవర్ లో నీన్న ప్రస్తావించారు. ఈవాళ ప్రస్తావించారు. జడ్జిని అపాయింట్ చేశారు. ఆ విషయాన్ని తీసుకునిరావడం మంచిదికాదు. రికార్డును నుంచి తొలగించారు. ధన్యవాదాలు. 45 నిమిషాలు మాట్లాడినారు. మరల అదే విషయాన్ని రివీజ్ చేయడం ఎంతమాత్రం న్యాయంకాదు. జేరో అవర్ లో ప్రస్తావన చేయవలసిన విషయాలను చెప్పడానికి వినీయోగింపుకుంటే బాగుంటుందని నేను మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నా మీద ఎలిగేషను చేశారు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సొల్వాషను కోసము చెబుతున్నాము అని చెప్పినా వినరా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను చెప్పిన తరువాత మేరు చెప్పండి.

శ్రీ కె. సాయిరెడ్డి:- అధ్యక్షా.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- సాయిరెడ్డిగారు దయచేసి కూర్చోండి... నిట్ డాన్... ఆఫ్ థైరీయే - ఈ మూడు భాషలలో మాట్లాడినా అర్థము కాకపోతే ఎట్లాగు? నేను ఎలా చేస్తేనే సభానాయకులు చెప్పారు. నేను ఎలా చేసినాను. 20 మంది ఒకేసారి లేచి ఒకేసారి 20 మంది అడిగితే - I will not allow it.

శ్రీ క. విద్యాధరరావు:- తమరు ఎలా చేయడం లేదన్న తరువాతనే - మైక్కు పట్టుకుని గట్టిగా అడుగుతున్నాము.

Mr. Speaker:- Please resume your seat. I am not allowing. I told them. I will give you after I conclude. I will get your point of information.

శ్రీ సిపావ్ విద్యాసాగరరావు:- నాది ఒక పాయింట్ ఆఫ్ ఇన్ఫర్మేషను. ముఖ్యమంత్రిగారు సలహా ఇచ్చినారు - జడ్జి గురించి మాట్లాడడానికి వీలులేదు అని. తమరు కూడా అన్నారు. ఆ విషయం మాట్లాడడానికి సిద్ధంగా లేను. ఒక ఇన్ఫర్మేషను ఉంది. గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు పార్లమెంటులో ఉన్నప్పుడు - శాసనసభలో ఒక హౌస్ కమిటీని ప్రభుత్వము ఒప్పుకున్నది

Mr. Speaker:- I am not allowing it.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, I have a point of submission. But, you are not allowing me.

Mr. Speaker:- I am not allowing now.

శ్రీ కె రోశయ్య:- అధ్యక్షా....

శ్రీ కె విద్యాధరరావు:- నాకు పెద్ద అనుమానం వస్తుంది. The Hon'ble Chair is being monitored by him. తేవతేపకు ఆయన చేతులు ఉపతా మానిటరు చేస్తూ ఉంటారు ఏమిటి ఆయన....

శ్రీ కె రోశయ్య:- మానిటర్ చేసే అలవాటు జన్మతః రావడం అనేది ఉండాలి... ఏ రకంగా అడగడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారో - మీరు ఏమి చేస్తున్నారో - అనేది జనం మాన్యున ఉన్నారు.

Mr. Speaker:- Please resume your seat. I have asked Mr. Vidyadhara Rao to take his seat.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- I do not want to speak about the Hon'ble Judge. I reserve all my respects to him. I do not want to speak anything against him. I have one submission.

Mr. Speaker. What is your point of submission?

శ్రీ సిపావ్ విద్యాసాగరరావు:- అప్పుడు శాసనసభలో నిజాం ప్రొఫర్మేన్స్ మీద జరిగిన చర్చకు ప్రాధాన్యత యివ్వారు. ప్రాధాన్యత యిచ్చి నిజాం ప్రొఫర్మేన్స్ మీద హౌస్ కమిటీని

వేసినారు. కాంగ్రెసు పార్టీకి చెందిన సభ్యులు ఛైర్మనుగా ఉన్నారు. మిగతా పార్టీలకు చెందిన సభ్యులు కొంతమంది అందులో సభ్యులుగా ఉన్నారు. ఇది కింగ్ కోరికి సంబంధించిన విషయం. ఆ ప్రావర్త్య ఇన్ కంటాక్సు కట్టవలసివుండి ప్రభుత్వం ఎటాచ్ అయినది. అక్కడ ఇల్లెగల్ కన్స్ట్రక్షన్సు జరిగినాయి అని ఉంటే శ్రీ యం. నర్సింహారెడ్డిగారు స్పందించారు అయిన స్పందించి - శాసనసభను ఇగ్నోర్ చేయడానికి వీలులేదని హౌస్ కమిటీని వేశారు. పరదాలుకట్టి ఇల్లెగల్ కన్స్ట్రక్షన్సు వేశారు. మునిసిపల్ అథారిటీస్ డిస్మేంజిట్ వేశారు. అది నిజాం ప్రావర్త్య కాదు. ప్రభుత్వ ప్రావర్త్య అది. I am not taking any names. I am only submitting for the information of the Hon'ble Chair. ***

Mr. Speaker:- I am not allowing all these things.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- According to that information you have to allow certain things. It is common sense. ***

Mr. Speaker:- No. I am not allowing.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను జడ్జి మీద డిస్ కషన్ ఎటాచ్ చేయను.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Because it has come in the Newspapers and it has come up in the House you have to resolve the controversy. You have to revise your ruling.

Sri A. Dharma Rao:- The Hon'ble Chair has already given the ruling. There will be no discussion on the ruling. There will also be no revised ruling.

Mr. Speaker:- I am not allowing it. No discussion on that. I have already given my ruling. No further discussion on that.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- న్యాయశాఖామాత్యులు సలహా యిస్తున్నారేమిటి?

శ్రీ జె. రత్నాకరరావు:- జీరో అవర్ అంటారు. మమ్మల్ని మాట్లాడనివ్వండి. మేము మాట్లాడే అవసరంలేదా? శాసనసభ ఉందా?

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, I want to seek a point of clarification. During Zero-Hour ఏ రూల్ వయిలెట్ చేసినాను? తమరు రూలింగు యివ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జడ్జి ఎపాయింట్మెంట్ మీద డిస్ కషన్ రాకూడదని నేను రూలింగు యిచ్చినాను. నేను జడ్జి విషయంలో ఎటాచ్ చేయను.

*** Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నీన్న నేను అయిదు నిమిషాలు మాట్లాడితే - మంత్రిగారు 45 నిమిషాలు మాట్లాడినాను అని అన్నారు.

Mr. Speaker:- That subject I am not allowing.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నేను లేవీ నిర్దోగానే అంత కంగారుపడతారెందుకు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆ ఇంప్రేషను కలగజేశారు. యుద్ధాలు చేస్తారు... టైము పాడుచేసి పోతున్నారు...

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అతి తప్పు - రెండు నిమిషాలు మాట్లాడుతాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అది తప్పు - ఏదీ మాట్లాడినా - డేరో అవరీకు సంబంధించినది ఉండాలి... What he is going to speak let me hear.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, నీన్న నేను మాట్లాడితే దాన్ని రికార్డునుండి తొలగించారు. నేను ఏమీ మాట్లాడానో ప్రజానీకానికి తెలియాలి కదా? నేను మాట్లాడింది సత్యదూరమా, కాదా అనేది ప్రజలకు తెలియాలని కోరుతున్నాను... ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- నో, నో దాన్ని నేను ఎలా చేయడంలేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- పెగ్స్ రిలేడ్ అయింది అధ్యక్షా. నేను ఏమీ చెప్పానో వాస్తవాన్ని చెప్పవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. నన్ను మాట్లాడనీయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నో, నో మీరు నోటీసు ద్వారా రావాలి. నేను ఎలా చేయడంలేదు.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Here is a press release. A press release has been made saying that I have made false allegations against justice Y.V. Anjaneyulu, whereas what allegations they have made have not been allowed to go to the press because of your ruling and thanks to Mr. Rosaiah for making a highly objectionable objection. ఇప్పుడు, ఈనాడు ప్రజలకు రిలేడ్ అయింది. అది ఏమిటో చెప్పవలసిన బాధ్యత నా మీద ఉంది. నన్ను చెప్పనీయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- డేరో అవరీలో వస్తే ఎట్లా? ఇంకో రూపములో నాకు నోటీసు ఇవ్వండి. రూలు పొడిషన్ మాని చెబుతాను. ముందు నోటీసు ఇవ్వండి.

Sri A. Dharma Rao:- No allegation was made in this House. Nothing has been made in this House. He cannot use this House.

*** Expunged as ordered by the Chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఫలాన శాసనసభ్యులని రానేరాలేదు. నేను కూడా చూచాను. నేను ఎలా చేయడంలేదు. కూర్చోండి. మీ మీద ఆరోపణ ఏమీ రాలేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నా మీద ఆరోపణ ఏమిటో చెప్పనీయండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- నోటీసు, నోటీసు ఇవ్వండిని పదేపదే చెబుతున్నాను. జేరో అవర్లో చెప్పకండి. నోటీసు ఇవ్వండి, ఎలాచేస్తానో లేదో చూడండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

మీరు అందరూ తెలిసినవారే. ఐయామ్ నాట్ ఎలొవింగ్ అన్న తరువాత....

(ఇంటరప్షన్స్)

ఈ విధంగా అయితే జేరో అవర్ను కాన్సెల్చేసి ఇంకొకటి చేసేదానికి - మీరు నాకు కోఆపరేట్ చేయకపోతే... నాగేశ్వరరావుగారూ మాట్లాడండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నీన్న కూడా మీరు ఇదే విధంగా....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాగేశ్వరరావుగారూ... నోటీసు ముందు ఇమ్మని నేను పదేపదే చెబుతున్నాను. నాగేశ్వరరావుగారిని మాట్లాడమని చెప్పాను. జేరో అవర్లో ఎవరయినా మాట్లాడండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- నేను సజెషన్ ఇస్తున్నాను. ఇప్పటికే అర్థగంట సభాపైం ఖర్చు అయింది. నేను మీకు సజెషన్ మాత్రమే ఇవ్వదలచుకొన్నాను...

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ నిహళేశ్వర్. విఠల్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, అనంతపురం జిల్లాను కరువు జిల్లాగా ప్రకటించండి. రైతులు వేరుశనగ పంటవేసిన తరువాత, దానికి గిట్టుబాటు ధర ప్రకటించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అనంతపురం జిల్లా, తాడిపత్రి మండలం...

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- తమరు 294 మంది సభ్యులకు గౌరవ సభాపతి. మా వాక్కులకు భంగం వాటిల్లకుండా చూడవలసిన బాధ్యత తమరేపై ఉంది. కేవలం ట్రైజర్ బెంచెస్ వారి యొక్క వాక్కులను మాత్రమే పరిరక్షించి, మా వాక్కులను కాలరాయడం

బాగులేదు. Here is a statement saying that Member has made a false statement against me..... నేను ఏమీ స్టేట్మెంట్ చేశానో బయటికి రానియ్యకపోతే - నాకు ఇక్కడ అవమానము జరిగితే, రూలు 284 క్రింద I have every right to demand, Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మరల మీరు అదే సబ్జెక్టుకు వస్తే ఎట్లా? నోటీసు ఇమ్మని చెబుతూనే ఉన్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, నీన్న ఇక్కడ జరిగిన విధానం మీద, ఎవరో ఒకరు దాని విషయంలో యదార్థం కాదని గౌరవ సభను న్యూనతపరచడం జరిగింది. అది ఇక్కడ హౌస్ లో జరిగిన విషయం. బయట జరగలేదు. దాని విషయంలో యదార్థం ఏమిటో మేము నిరూపించుకోకపోతే ఎట్లా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- అందుకే నోటీసు ఇమ్మని అడిగాను. జేరో అవర్ లో కాదు. అందరినీ నేను అడిగాను. మిమ్ములను మరీ మరీ కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

మీరు మరల టైం తీసుకొంటున్నారు.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- నేను బాధను వ్యక్తము చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వితల్ రెడ్డిగారూ మాట్లాడండి.

శ్రీ సి.పి.ఐ. వితల్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, అనంతపురం జిల్లాను కరువు జిల్లాగా ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను. రైతులు పండించిన వేరుశనగ పంటకు గిట్టుబాటు ధర ఇవ్వాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను. అనంతపురం జిల్లా, గుత్తి, తాడిపత్రి మండలంలో సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలను, నాయకులను వాళ్ళ దర్జా చేస్తూవుంటే, *** సి.పి.ఐ. నాయకులపైన తీవ్రంగా దెబ్బలుకొట్టి, గాయపరిచారు. డి.ఎస్.పి. అక్కడ ఉన్నారు.....

(ఇంటరప్షన్స్)

ఇది ఏ రూలండి. మాకు మాట్లాడే అధికారం లేదా? ఏ రూలు ప్రకారం డి.ఎస్.పి. సమక్షములో ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- సభలోనే వ్యక్తిని గురించి గానీ, వారి పేరును గానీ లేవనెత్తుకండి.
That I expunge... You are naming.

శ్రీ సిపాద్. విరత్‌రెడ్డి:- ***

10.4

ఉ.

మిస్టర్ స్పీకర్:- పేరు తీయకండి. అక్కడ ఫలానా సంఘటన జరిగింది, దాని గురించి ఎంక్వయిర్ చేయమని అడగండి.

శ్రీ సిపాద్. విరత్‌రెడ్డి:- ***

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా....

(ఇంటరప్షన్)

Mr. Speaker:- I have to name you also. I am not allowing you... You take your seat. కూర్చోండి, మీకు రూల్ తెలియదు, రెగ్యులేషన్ తెలియదు. One should learn the rules atleast...

శ్రీ సిపాద్. విరత్‌రెడ్డి:- సి.పి.ఐ. నాయకులపై దాడిచేసి వారిని గాయపరచడం జరిగింది. దాడిచేసిన వారిపై కేసులు పెట్టవలసివుండింది, వారిని అరెస్టు చేయవలసి వుండింది. ఇప్పటికైనా పృథుత్వం వెంటనే చర్య తీసుకోవాలని హోంమినిస్టరుగారిని కోరుతున్నాను. వారు శాంతియుతంగా యు.ఆర్.ఓ. ఆఫీసు ముందు ధర్నావేస్తుంటే *** ఏమి సంబంధం? ధర్నావేస్తున్న వారిపై డి.ఎస్.పి. ముందే దాడి జరిగితే దోషులను వెంటనే అరెస్టు చేయకపోవడం, వారిపై కేసులు పెట్టకపోవడం ఏమిటి? ఇప్పటికైనా హోం మినిస్టరుగారు స్పందించి వెంటనే వారిపై చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అంతేకాదు, అక్కడ ఉన్న ఒక ముఖ్యమైన కాంగ్రెస్ నాయకుడు *** ఇది దౌర్జన్యం అని స్టేట్‌మెంట్ కూడా ఇచ్చారు. అక్కడ జరిగిన దౌర్జన్యాన్ని ఆయన వింటున్నాడు, దోషులపై కేసులు పెట్టమని కూడా ఆయన స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు. కాబట్టి ఇప్పటికైనా హోం మినిస్టరుగారు స్పందించి వెంటనే చర్యలు తీసుకొంటారా లేదా అని అడుగుతున్నాను. నిజం హయాములో ఏ పరిస్థితి ఉండిందో ఈనాడు అనంతపురం జిల్లాలో అదే పరిస్థితి ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి:- నా పేరు వచ్చింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీ పేరు వస్తే అది రికార్డులోకి పోదు, ఎక్స్‌పండ్‌చేశానని చెప్పాను. మీరు ఒక పనిచేయండి, రెండు బండలుతెప్పి ఇట్లా కొడితే బాగుంటుంది, ఏమి అలవాటు మీదీ? ఎక్స్‌పండ్ చేశానన్నాను. మీరు రూల్స్, రెగ్యులేషన్స్ తెలుసుకొనడానికి వర్క్‌షాప్ కావాలి. *** పేరును ఎక్స్‌పండ్ చేశాను.

*** Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- *** సంఘ వ్యతిరేక శక్తుల ద్వారా మా కేంప్‌పై దాడిచేసి సత్సాగ్రహం విఫలం చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను 'సంఘ వ్యతిరేక శక్తులు' అన్నదానిని ఎక్స్‌పండ్ చేయమనలేదు, పేరువస్తే ఎక్స్‌పండ్ చేయమన్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము బయటకు పోయేముందు ఏదీ ఎక్స్‌పండ్ అయిందో, ఏదీ కాలేదో అందరికీ తెలిస్తే మంచిది...

మిస్టర్ స్పీకర్:- పేరువస్తే ఎక్స్‌పండ్ చేస్తానన్నాను...

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- చాలా పేర్లు వస్తాయి ఇక్కడ. మేము ఫలానా వాల్ల తాలూకు అని అనడంలేదు. *** నాయకత్వంలో సంఘ వ్యతిరేకశక్తులు ఒక కేంప్‌పైన దాడిచేశారు. అక్కడ ఒక ఎక్స్ ఎం.ఎల్.ఏ., ఒక ప్రోడంపైటర్ ఉన్నారు, వారిపై దాడి చేశారు...

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారి పేరు *** వచ్చింది అంటే ఎక్స్‌పండ్ చేయమన్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- *** పేరు మాకు అవసరంలేదు...

శ్రీ సిపాహ్. విరత్‌రెడ్డి:- అనంతపురం జిల్లాలో మంత్రిగారి తమ్ముడు అన్నాను.

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:- అధ్యక్షా, విరత్‌రెడ్డిగారు చాలా తేవ్రమైన ఆరోపణ చేశారు...

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇది నేను ఎలా చేయడంలేదు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మీరు ఏదో ఎలా చేస్తారు? ఏది చేయరు? మీరు ఒక పనిచేయండి, మీరు వ్యాసీ ఇవ్వండి, మేము పదువుతాం, ఏమిటిది?

శ్రీ ఎన్. రఘుమారెడ్డి:- అధ్యక్షా,...

(Interruptions)

Mr. Speaker:- You are not doing justice. Everybody is laughing at us. Why should I pass this remark? .

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:- నేను మాట్లాడడంలేదు, విరత్‌రెడ్డిగారు చెప్పింది చాలా తేవ్రమైన విషయం....

*** Expunged as ordered by the Chair.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇలా ఎవరో ఒకరు అడ్డం తగులుతుంటే ఏం చేయాలి?

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:- ఇద్దీ తీవ్రమైన విషయం. ఒక మంత్రిగారి నోదరుడు ఈ విధంగా అధికారాన్ని దుర్వినియోగం చేయడం మంచిది కాదు. దయచేసి వారి మీద చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ ఇక నేను 'జేరో అవర్'లో చెప్పదలచుకొన్న అంశాలు ప్రస్తావిస్తాను. నల్లగొండ జిల్లా డి.ఆర్.డి.పి.లో జరిగిన అవకతవకల గురించి ఈ సభలో రెండుసార్లు చర్చించాము. 'మాడా'లో జరిగిన అవకతవకల గురించి కూడా చర్చించాం. అప్పుడు సి.బి.సి.ఐ.డి. ఎంక్వయిర్ వేశామన్నారు. ఏ.సి.బి.చే దర్యాప్తు చేయిస్తామన్నారు. కానీ అధికారంలో ఉన్నటువంటి మంత్రిగారు దానికి అడ్డుకట్టవేసి ఇంతవరకూ బయటకు రాకుండా చేస్తున్నారు. ఇది ఈ సభలో చర్చకు వచ్చింది, హామీ ఇవ్వడం కూడా జరిగింది. గతంలో ఉన్న మంత్రిగారు ఈ విషయంలో హామీ ఇచ్చారు. ఎంక్వయిర్ చేయించి సభలో రిపోర్టు పెట్టిస్తానని హామీ ఇవ్వడం జరిగింది. అయితే ఇప్పటికీ పోర్ట్ ఫోలియోలు మారాయి, ముఖ్యమంత్రులు మారారు, మంత్రులు మారారు, కానీ సభలో ఇచ్చిన హామీ విషయంలో ఇంతవరకూ ఏమీ చేయలేదు. ఇప్పటికే మూడు సంవత్సరాలు గడచిపోయింది. ఇప్పటికైనా ఆ రిపోర్టును తొందరలో సభలో పెట్టించాలని కోరుతున్నాను. ఇక రెండవ అంశం ఏమిటంటే శ్రీరాంసాగర్ ప్యాజెక్టు క్రిందగల సరస్వతీ కాలువరకు ఉన్నటువంటి డి.17 మరియు డి.26కు నేరు విడుదల చేయడానికి సత్వర చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇక మూడవ అంశం ఏమిటంటే హుజూర్ నగర్ లో లేడీ డాక్టర్ లేదు, అక్కడ లేడీ డాక్టర్ ను వేయాలని హంగర్ స్క్రయిక్ చేస్తున్నారు. కాబట్టి వెంటనే అక్కడ లేడీ డాక్టరును వేయాలి. నేను చెప్పిన మూడు అంశాలపై వెంటనే చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, నోట్ చేసుకొన్నాను, వాటిపై చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, రోశయ్యగారు ఒక పనిచేయాలి. దానిని ఏ.సి.బి.డి.కి అప్పగించారు కాబట్టి ఆ రిపోర్టు ఏమైందో వెలితే సరిపోతుంది. ఇకపోతే నాగర్ ను యూనివర్సిటీలో వెస్-థాన్సెలర్ చేస్తున్న అక్కమాలకు వ్యతిరేకంగా ఎన్.ఎస్.యు.ఐ.కి చెందిన జాన్ సునీతా అనే విద్యార్థి అమరణ నిరాహారదీక్ష చేస్తున్నాడు. అయితే అతనిని అరెస్టుచేసి తేసుకుపోయారు. అక్కడి విద్యార్థులంతా పెద్ద అలజడితో ఉన్నారు. అసలు విద్యార్థులు ఏ అంశంపై ఆందోళన చేస్తున్నారో ఆ అంశంపై ప్రభుత్వం విచారణ చేస్తున్నట్లులేదు. ఇలా ఎందుకు చేస్తున్నారో మాకు అర్థం కాకుండా ఉంది. తమకు 304 రూల్ క్రింద కూడా నోటీసు ఇచ్చి ఉన్నాం. మీరు ఆ నోటీసును అడ్మిట్ చేస్తే సమస్యకు పరిష్కారం దొరుకుతుంది. అసలు దీనికి ప్రభుత్వం ఏ విధమైన సమాధానం చెప్పలేదు. అసలు విషయం గురించి చెప్పకుండా, దానిని పరిష్కారం చేయకుండా కేవలం పోలీసు కేసుల గురించి మాత్రమే చెప్పారు. అక్కడి విద్యార్థులంతా ఆందోళన చేస్తుంటే అసలు ప్రభుత్వం ఏమే పట్టనట్టు కూర్చుంటే ఎలా? రాజంగారు దీని గురించి విచారిస్తామన్నారు. ఇంతవరకు ఏమీ జరిగిందో తెలియకుండా ఉంది. దయచేసి

వెంటనే పృథుత్వం ఈ సమస్య పరిష్కారానికి పునుకోవాలి. 'జీరో అవర్'లో పృథుత్వం దీనిపై సమాధానం వెప్పే పరిస్థితి లేదు కాబట్టి మేము ఇచ్చిన 304 నోట్సును అడ్మిట్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. శాయరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను 'జీరో అవర్'లో కాంట్రబ్యూటర్లు ఇష్యూ గురించి ఏమీ మాట్లాడను. తమరు శాఖాపాలులు, ఈవేళ గురువారం చాబట్టి అసలు ఏమీ తినరనుకొంటాను. షేగా ఇక్కడ డిప్యూటీ స్పీకర్ గారు కూడా లేరు, ఆ పదవి ఖాళీగా ఉంది. మీరేమో ఉద్యోగానికి గుర్తే ఎక్కువగా మాట్లాడుతున్నారు. అసలు స్పీకర్ గారు తక్కువగా మాట్లాడాలి.

Mr. Speaker:- You are suggesting to speak less.

శ్రీ కె. శాయరెడ్డి:- అసెంబ్లీలో కేంటీన్ బాగాలేదు. తమరి సహచర్యం వల్ల నేను కూడా ఈ రోజు ఉపవాసం. అధ్యక్షా, అమృతాంజనం తిప్పించండి, అసెంబ్లీలో అమృతాంజనం ఉండాలి. మాకు తల నొన్నోంది, ఇక్కడంతా ధ్వనులు. గందరగోళం...

మిస్టర్ స్పీకర్:- రోజూ ఇలా కావద్దని మీ సజెషన్. అంతనా?

శ్రీ కె. శాయరెడ్డి:- మీ ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఐ అప్రీషియేట్, రోజూ ఇలాంటివి జరగకుండా అసెంబ్లీలో వర్క్ షాప్ పెట్టి నేర్చుకుందండి...

శ్రీ సిపాథ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, మీరు ఇంత గట్టిగా మాట్లాడుతున్నారంటే నాకు అనుమానం వస్తోంది, అదేమిటంటే అసలు మీరు శాఖాపాలులైనా లేక మాంసాహారులా. అనీ....

Mr. Speaker:- I declare that I am only vegetarian. You need not doubt about it.

10.50

3.

శ్రీ సిపాథ్. విద్యాసాగరరావు:- సర్వేన విషయాల మీద స్పందించకపోతే పృజాస్వామ్య వ్యవస్థ నాలుగు కాలాలపాటు మనలేదు. పృథుత్వంలో ముఖ్యమంత్రిగారు, మంత్రులు, శాసనసభ్యులు, మీరు కూడా ఉంటారు. ఎలెక్ట్రెడ్ మెంబరుస్, ఎగ్జిక్యూటివ్, జుడిషియరీ ఉంటుంది. వారి బాధ్యతలు వారు నెరవేరుస్తూ స్నేహిత విలువలు పాటించాలి. ఆ స్నేహిత విలువలను కాపాడడానికి పృజాస్వామ్యంలో లోకాయుక్తను ఏర్పాటు చేసుకున్నాం. పృజాస్వామ్య వ్యవస్థను అవమానపరచకుండా ఉండాలంటే మనం కొన్ని ఆతిజాగ్రత్త చర్యలు తీసుకోవాలి. నేను, ఒక సంఘటన మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను - ఈనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో - పార్లమెంటులో ఫారమ్ హౌసులో, కాటేజెస్ లో మిడ్ నైట్ డ్యామాస్ జరుగుతున్నాయి. మీరు చాలా అబింటివ్గా వినాలి. మీకు తెలుసు - గతంలో మీరు కూడా సభ్యులు ఉన్నారు.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- విద్యాసాగరరావుగారు మిడిన్నెట్ డ్రామాస్కు వెళ్తున్నారా?

శ్రీ సిపాట్. విద్యాసాగరరావు:- మిడిన్నెట్ డ్రామాస్కు నేను వెళ్లడం కాదు; మీరు వెళ్లే అవకాశంలేదు; నర్సిరెడ్డిగారి సంగతి నాకు తెలియదు. అన్ని న్యూస్ పేపర్స్లో వచ్చింది. సార్, ఇప్పుడు మీకు తెలుసు - గత శాసనసభలో బి.డి.పి. ప్రభుత్వం ఉండగా మైవేటు బిల్లు ద్వారా 494 చట్టాన్ని నాన్ బెయిలబుల్, కాగ్నిజబుల్ చేశాము. అధ్యక్షా, సంప్రదాయ ప్రకారంగా, హిందూ చట్టంలో ఎవరైనా మొదటి భార్యవుండగా రెండవ భార్యను వివాహం చేసుకుంటే శిక్షార్హుడు అవుతాడు - పోలీసులు వెంటనే కంప్లయింటు లేకుండా అరెస్టు చేయవచ్చు. దె కెన్ అరెస్టు పర్మిక్యులర్ పర్సన్. మొత్తం భారతదేశంలో ఎక్కడా లేదు. ఇలా నాన్ బెయిలబుల్, కాగ్నిజబుల్ అని ఎక్కడా లేదు. మంజులాబాదరి అనే అమ్మాయి, ఆమె చదువు డిస్కంబిన్యూ చేసింది; ఆమె జీవితంలో మోసపోయిన అమ్మాయి. న్యాయం కోసం అధికారుల దగ్గరికి వస్తూపోతున్నది; తిరిగి ఆమెకు న్యాయం జరుగుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో తిరుగుతున్నది. చదువు డిస్కంబిన్యూ అయిపోయింది నిరాహారభిక్ష చేసింది; గతంలో జీవితం దుర్భరమైన తరువాత వివిధ ప్రభుత్వ అధికారుల దగ్గరకు పోతూ ఉండడంవల్ల ఆమె యొక్క బలహీనతను ఆసరాగా తీసుకుని మోసం చేయడం జరిగింది. ఆమె జీవితంలో గతంలో ఒకసారి దెబ్బతింది. కాబట్టి ఆ అవకాశాన్ని తీసుకుని హెచ్.కె.బాబు, ఆఫీసర్, ఆర్థిక ప్రణాళికాశాఖాధికారి ఆమెను మోసంచేసి మిడిన్నెట్ డ్రామా అని అతని ఫారమ్ వాసులో పెట్టుకోవడం అతి దారుణమైన విషయం. మన ఆర్థిక ప్రణాళిక ఆయన మీదనే కాకుండా గతంలో మీకు తెలుసు, 10 శాఖలకు సంబంధించి ఆయన చేతిలో పెట్టాము. అటువంటి వ్యక్తి ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రజలకు, ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థకు అవమానపరిచే విధంగా పోలాడ్లడ్ ఏ కాంప్లయింటు - ఇది కేవలం తనకుతాను రక్షించుకోవడానికి - ఆమెకు మోసంచేసి, అతనికి వివాహం కాలేదని ప్రబోధపెట్టి, కాబేజీలో ఉంచుకుని తిరిగి ఆమె రివాల్యర్ తీసి ఫైరింగు చేసిందని, బి.పి. మీద ఉన్న బంగారాన్ని ఎత్తుకుని పోయిందని కంప్లయింటు యివ్వడం జరిగింది. ఆమెను పోలీసులు తీసుకొని పోయిన తరువాత వా హేజ్ డిస్కోడ్ మీ అని ఆమె చెప్పింది. అతనికి వివాహం కాలేదు, వివాహం చేసుకుంటాను అని మోసం చేశాడు. అతనికి ఒక వివాహం కాదు; మూడు వివాహాలు జరిగాయి. She said that already he filed an affidavit in Tamilnadu in the Registration Office - మొదటి భార్యలేదని వివాహం చేసుకున్నాడు. She is the third one, an unfortunate one. మళ్ళీ వివాహం చేసుకున్నాడని విషయం తెలిసిన తరువాత - మొదటి భార్య, రెండవ భార్యను చేసుకున్నాడని తెలిసిన తరువాత ఇది కృత్యనీచేస్తే ఆమెను దుర్భాషలాడడం ఆమె జీవితాన్ని దుర్భరం చేస్తానని ఛాలెంజ్ చేస్తే విధిలేక నేను ఫైర్ చేశాను అని ఆమె చెప్పినప్పటికీ, రాష్ట్ర పోలీసులు అతన్ని అరెస్టు చేయడానికి ఇంతవరకు సిద్ధపడలేదు. అరెస్టుకాదు; కేవలం స్టేట్మెంటుపైన mere statement was sufficient to arrest him under bigamy.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు దాన్ని - You have brought to the notice.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- దాన్మె 304 ఇచ్చాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- జేరో అవర్లో గంటసేపు తీసుకుని, మిగతా 304 రాకుండా చేస్తే....

శ్రీ సిపాద్. విద్యాసాగరరావు:- 304 ఉన్నది - డిస్కషన్ ఉండవచ్చు. 304 కాదు; దానికి అతేతంగా మాట్లాడుతున్నాను. Why that officer is continuing to-day? Why this Government is not taking action? ఒక స్టోనీ సర్వనాశనంచేస్తే - ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆమెను రక్షించలేకపోతున్నది - ఆమె ఎక్స్ - ఎం.బి.బి ఎస్. స్టూడెంటు - హాట్ యీజ్ దీన్? There is no statement about it. He must be prosecuted

(ఇంటరప్షన్స్)

for bigamy and enquiry must be instituted on all I.A.S. and I.P.S. Officers and their farm houses.

మిస్టర్ స్పీకర్:- చెప్పిన విషయం మళ్ళీ చెప్పితే ఎట్లా? పీవీఆర్ నోట్ యిట్...

శ్రీ సిపాద్. విద్యాసాగరరావు:- కన్క్లూడ్ చేస్తున్నాను సార్ - సార్, ఇంత సమయం పోతుంది అంటే, నేను ఏమైనా వేస్తు చేస్తున్నానా? అతనే కంప్లయింటు ఇస్తే పోలీసులు ఆమెను ఇంటరాగేట్చేస్తే విషయాలు బయటపడ్డాయి. నేను మొదలే చెప్పాను - జుడిషియరీ, ఎగ్జిక్యూటివ్ అండ్ లెజిస్లేచర్ ఇటువంటి వాటి విలువలను మనం పరిరక్షించు కోకపోతే ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ నష్టపాలు అవుతుంది. ఇదివరకు మన శాసనసభ్యులు కిడ్నాప్ అయినప్పుడు రాష్ట్రంలో ఏవిధంగా హాస్టాస్పదం అయిందో తమకు తెలుసు. అందు కోసం ఈనాడు ఐ.పి.ఎస్. ఆఫీసర్స్, ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్స్ మూడవ విభాగంచేసుకున్నారని స్టేటుమెంటు ఇస్తే సెక్రటరీ ఇన్ ఛార్జ్ అధికారి ఇటువంటి దౌర్భాగ్యపరిస్థితి మన రాష్ట్రానికి ఉంటే అతని మీద యాక్చన్ తీసుకోకపోతే ఏవిధంగా ఉంటుంది? ఐ.ఎ.ఎస్., ఐ.పి.ఎస్. ఆఫీసర్స్ బంజారాపేల్స్లో మూడు, మూడు గృహాలు ఉన్నాయి. ఐ.పి.ఎస్., ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్స్ మీద ఎంక్వయిర్ చేయాలైన అవసరం ఉన్నది. ప్రిన్సిపాల్ సెక్రటరీ ఈ విధంగా ఉంటే, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏవిధంగా, సజావుగా నడుస్తుంది. ఒక శాసనసభ్యుడుగానీ, మంత్రిగానీ పొరపాటుచేస్తే లోకాయుక్త ఉన్నది. లోకాయుక్త పరిధిలో ముఖ్యమంత్రి కూడా రావాలని అంటున్నాం. ఇలాంటి, ఒక అధికారి ఈ విధంగా అన్యాయానికి అతనే ఒడిగడుతూ ఉంటే, అతని మీద వరకు ఏమీ ఇంతవరకూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎందుకు తీసుకోలేదు. ఇలా అయితే ఏవిధంగా ముందుకు పోతాము. గతంలో ఎంక్వయిర్చేస్తే ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్స్ మూడు, మూడు ఇళ్లు కట్టుకున్నారని తెలిసింది? మూడు ఇళ్లు కట్టుకొని ఫర్వాలేదు కానీ, ముగ్గురు భార్యలు ఏమిటి? డేర్ యీజ్ నో స్టేట్మెంటు ఫ్రండి గవర్నమెంటు. ముఖ్యమంత్రిగారుకానీ, హోంమంత్రిగారుకానీ స్పందించకపోతే ఎలా? సామాన్యులను చంపేస్తున్నారు; లాకప్ డెత్లు అవుతున్నాయి; ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్స్ చేయవచ్చా? మీరు స్పందించాలి? ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్లను సస్పెండ్చేయాలి. ప్రిన్సిపాల్ చేయాలి. ఇవన్నీ ఎంక్వయిర్చేసి....

మిస్టర్ స్పీకర్:- పర్సనల్ ఎరిగెషన్....

మిస్టర్ స్పీకర్:- పర్సనల్ ఎలిగెషన్....

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఇవన్నీ రికార్డులో ఉన్నాయి. జవాబు యివ్వండి సార్....

(ఇంటరప్షన్స్)

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, తమరు సమాధానం చెప్పమంటే 11:00 చెబుతాను. ఉ.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- No, Sir.

Mr. Speaker:- What is this?

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- మనం అసెంబ్లీలో ఎన్నో చట్టాలు చేసుకుంటున్నాము. An I.A.S. Officer is involved.

Mr. Speaker:- Can you do it if I ask you now?

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, 304 ఇచ్చారట కదా. దాన్ని ఎలా చేయండి. అప్పుడు జవాబు చెబుతాను.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, 304 సంగతి తరువాత విషయం స్పష్టంగా వార్తలు వచ్చాయి. She had lodged a complaint in the Police Station Sir.

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, డిరో అవర్లో కేవలం మెన్షన్ చేయాలి. మీరు 304 అడ్మిట్ చేసినప్పుడు సమాధానం చెబుతాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నర్సిరెడ్డిగారూ, మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా....

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- I will confine to the subject Sir. స్పీకర్గారు వేటన్నంటినే హాస్యాస్పదంగా తీసుకోవడం మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మంత్రీగారు నోట్ చేసుకున్నట్లుగా చెప్పారు. మీరు గంటసేపు మాట్లాడిందంతా రికార్డులోకి వోయింది. 304 క్రింద వస్తే మంత్రీ సమాధానం చెబుతారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఒక అమాయక స్త్రీకి జరిగిన అన్యాయానికి స్పందించని పృథుత్వం, ఏ విధంగా అమెకు న్యాయం చేకూర్చగలరు? How can he protect the democracy and the citizens? You are supporting him Sir.

Mr. Speaker:- I am not supporting him.

Sri K. Vidyadhara Rao:- The Government should have suo moto come up with a statement because he is the senior I.A.S. Officer who is involved in bigamy.

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, వారికి 304 క్రింద జవాబు కావాలో, స్టేట్మెంట్ కావాలో చెప్పమనండి. తమరు 304 అడ్మిట్చేస్తే జవాబు చెబుతాను

Sri K. Vidyadhara Rao:- They want to give shelter to him Sir.

Mr. Speaker:- He is ready to take action suo moto.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Let him take action.

Mr. Speaker:- Not now at this juncture, how can he give a statement. 304 వద్దన్నారు, కనుక మంత్రిగారు యాక్షన్ తీసుకుంటారు.

Sri K. Vidyadhara Rao:- You are trying to protect the I.A.S. Officer.

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- వారికి స్టేట్మెంట్ కావాలో, 304 కావాలో అడగండి.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- ఏడిపిమైనప్పటికీ యాక్షన్ తీసుకోమనండి అధ్యక్షా.

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అందరు సభ్యులు మాట్లాడాలి కదా 304 వద్దంటారా?

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- ఒక ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్ ఆ విధంగా ప్రవర్తించడం.

(ఇంటరప్షన్స్)

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఈ ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి ఉంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri K. Vidyadhara Rao:- You are protecting the I.A.S. Officer. ఒక అబల బలి అయింది అనడానికి ఇది నిదర్శనం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నర్సిరెడ్డిగారు, మీరు మాట్లాడండి.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి):- అధ్యక్షా, వీరి ఉద్దేశ్యం ఏమిటో నాకు అర్థం కావడంలేదు. జీరో అవర్లో రెయిజ్ చేసి మమ్మల్ని సమాధానం చెప్పమనడం. ఇది కొత్త సాంప్రదాయం అవుతుంది. ఒకసారి జవాబు యిస్తే ప్రతిసారి కావాలంటారు. అందరు రూల్సు ప్రకారం నడుచుకోవాలి. ఒకటి మాత్రం స్పష్టం చేయదలచుకున్నాను. ఎంత పెద్ద ఆఫీసర్ అయినా, తప్పుచేస్తే ప్రభుత్వం క్షమించదు.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హర్షధ్వనాలు)

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, జీరో అవర్లో మేము ఏమీ లేవదీసినా గవర్నమెంట్ జవాబు చెప్పరు అధ్యక్షా. అందుకని గవర్నమెంట్ ను వదలిపెడుతున్నాను, వారిని అడగడం లేదు. మిమ్ములను అడగదలచుకున్నాను, మీరు మాకు తెలియనివి చెబుతారా? రోజూ వస్తూ, వోతూ చూస్తూ ఉండేవాడిని. ప్రతిపక్షానికి యిచ్చిన రూమును యిప్పుడు లాక్ చేశారు. లాక్ చేయడమే కాకుండా సీల్ చేశారు. ఎందుకు సీల్ చేశారో చెబుతారా? తమరైనా చెబుతారేమోననేది నా అభిప్రాయం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నెక్ట్.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, తమరు కూడా చెప్పరా? తమరు దీనికి సమాధానం చెప్పకపోయినా మరొకటి అడుగుతాను.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:- దీనికి సమాధానం చెప్పండి అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నా ప్రెమిసెస్లో నేను తీసుకునే యాక్షన్ ఉంటుంది. నాకు తెలుసు. మీరెవరూ నా రెస్ట్రాక్టుకు రావలసిన అవసరంలేదు. సమాధానం విన్న తరువాత శాటిస్ఫైడ్ కాకపోతే వారు అడగవచ్చు. ఆ శక్తి మీకు లేకపోతే, వారు అడగవచ్చు. మీకు ఆ శక్తి ఉంది. నర్సిరెడ్డిగారు అడుగుతారు. ఈ విధంగా ఉందని విద్యాధరరావు కూడా అడిగారు. నా జవాబులో ఉంటుంది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. తమరు నా పేరు తెచ్చారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- విద్యాధరరావు అడిగిన దానికి నేను చెప్పాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- దయచేసి తమరు గమనించండి. ఈరోజు....

Mr. Speaker:- Already, I have taken action.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఈ ప్రభుత్వం ఈనాడు శాసనసభ్యులను బ్లాక్ మెయిల్ చేసి దుస్థితికి దిగజేసింది. నాకు ఉన్న అనుభవంతో చెబుతున్నాను. ఈ శాసనసభ చరిత్రలో ఏనాడు రూమ్ సీల్ చేయడం, లాశం వేయడం ఎరుగము. బీజినెస్ ఎడ్యుయిజర్ కమిటీ

మేజింగ్లో తమరు అడిగినప్పుడు, ఖాళీగా ఉంటున్నది కాబట్టి అందులో కూర్చుంటున్నాము అని చెప్పాము. తమరు ఆ రూమ్ను ఆక్యుపై వేయవద్దని చెప్పలేదు. ఆ రూమ్కు సేర్ కూడా వేయడం ఏమీ చరిత్ర? మేము నేరస్థులమా? మాకు గౌరవంలేదా? Our representation is pending with you Sir. మమ్ములను తమరు బయటకు తరిమి వేస్తున్నారు.

Mr. Speaker:- No. No. Nothing.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, కేంద్రమంత్రి శ్రీ జి. వెంకటస్వామి మనుమడు కిడ్నాప్ చేయబడి 3 సంవత్సరాలు అయింది. దొరికినట్లుగా పేపర్లలో చూశాము. నిజమో, కాదో సమాచారం చెబుతారా? దొరికినట్లయితే హోంమంత్రిగారిని చెప్పవలసిందిగా తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నర్సిరెడ్డిగారికి జైరో అవర్ గురించి, రూర్స్ గురించి తెలుసు. జైరో అవర్లో రెండోది అయిపోయి, మూడో దానికి వస్తే ఎలా?

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- మంత్రిగారు తమ ఛాంబర్లో చెప్పినా సరిపోతుంది.

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, రేపు చెబుతాను.

శ్రీ జె. రత్నాకరరావు:- అధ్యక్షా, మాకు అవకాశం కావాలి. మాకు తమరు అవకాశం ఇవ్వడంలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు తరువాత ఛాన్స్ వస్తుంది, కూర్చోండి.

శ్రీ జె. రత్నాకరరావు:- నాకు ఎందుకు అవకాశం ఇవ్వరు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- రూర్స్ తెలియపోతే నేర్చుకోండి. నన్ను మీరు మాట్లాడారు. శాసనసభలో మొత్తం 293 మంది సభ్యులు ఉన్నారు. మీ లేడర్ను అడగండి, ఎందుకు అవకాశం ఇవ్వలేదో తెలుస్తుంది.

Dr. Mohd. Virasat Rasool Khan:- Mr. Speaker Sir, we are also sailing in the same boat. Our room also you have taken away. Coming to the Zero Hour, Sir your mood is not good. But, I request you to please listen to me. The problem is that daily thefts, dacoities and robberies are taking place. Earlier, these thefts, dacoities and robberies used to take place at the outskirts of the city. But, for the last six months, these are taking place in high density population places. Yesterday, one Yakub Ali's House was raided and they have stolen Rs. 2 lakhs and he was stabbed. On broad day light at 3 P.M. another person in the Red Hills area was brutally murdered. Petrol Pump Leaders have approached the Home Minister because they have become the targets. The Home Minister has assured them that full security would be given. But, unfortunately, on the very second day again a petrol pump

was looted. the businessmen and petrol pump have become the real targets. I request the Hon'ble Minister for Home to come to the rescue of the people. This is a very important item Sir. In residential areas, robberies are taking place. These people have approached the Police Commissioner and the D.C.P. West Zone, but strangely enough no action has been taken.

I do not know why most of the crimes like day-light robberies and murders are taking place, particularly, in West Zone. The vigil seems to be lax. I request the Hon'ble Home Minister through you Sir, that he issues immediate strict instructions to police to see that such crimes do not take place in future.

The Home Minister is here. I request him to respond and give reply.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మంత్రిగారికి చెప్పాను, నోట్ చేసుకుంటారు.

డాక్టర్ యం.వి. మైసూరాద్డి:- అధ్యక్షా, నోట్సు ఇచ్చి చర్చిస్తే బాగుంటుంది. జీరో అవర్లో ఎన్ని సమస్యలు బేకప్ చేయగలము? నోట్సు ఇవ్వమనండి. తప్పకుండా సమాధానం చెబుతాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నోట్సు ఇస్తే మీకు సమాధానం వస్తుంది.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- జీరో అవర్ సంగతి తమకు తెలియండి కాదు. జీరో అవర్లో ఒక విషయం ప్రస్తావన చేసినప్పుడు it is to be understood that it is noted. అంతేతప్ప స్టేట్మెంట్ చేయడం సాధ్యంకాదు. ఏవైనా యింఫార్మేంట్ విషయాలు ఉన్నప్పుడు లేచి నోట్ చేసుకున్నట్లుగా చెబుతున్నాము. 'ఉయ్ విల్ లుక్ ఇన్ టు యిట్' అని చెబుతున్నాము. సాంప్రదాయాలు మారి కొంతకాలం తరువాత జీరో అవర్లో ప్రతి మనిషికి లేచి సమాధానం చెప్పాలని అడిగే ప్రమాదం ఉంది. జీరో అవర్లో లేచి సమాధానం చెప్పినా చెప్పకపోయినా నోట్ చేసుకున్నట్లుగా భావించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా.....

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఒకమాట గౌరవనీయులు రోశయ్యగారు కాన్సిల్లో ఉండగా అన్నిటికీ సమాధానాలు చెప్పించుకునే వారు. వారు తరుచుగా సమాధానాలు చెప్పించుకునేవారు. మాకు మాత్రం మూతికి నీల్చేయాలని మాస్సున్నారు.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పిన మాటలో ఆవగింజంత సత్యం ఉన్నా లెంపలు పేసుకొని క్షమాపణలు చెబుతాను. కాన్సిల్లో జీరో అవర్లో ఏదీబడితే అది రెయిట్ చేయడం, జవాబు చెప్పడం ఎప్పుడైనా ఉందా?

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:- తమరు జీరో అవర్లో సమాధానం చెప్పించుకున్నారు.

శ్రీ క. రోశయ్య:- నేను ఎప్పుడూ యినీసిస్ట్ చేయలేదు. నాగేశ్వరరావుగారు కూడా కాన్సిలితో ఉన్నారు. కాన్సిలి పొగ్గేడింగ్ను చూడండి. మీకు ఓనమాలు కూడా సరిగా తెలియవు.

శ్రీ యం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, ఇది విద్యాశాఖామంత్రిగారికి సంబంధించిన విషయం. ఓరియంటల్ లైబ్రరీ అండ్ రీసెర్చ్ యిన్‌స్టిట్యూట్ అనేది ఒకటి ఉంది. 1975లో దాన్ని ఆర్కివ్స్ నుండి వేరుచేసి ఇండిపెండెంట్‌గా ఉంచారు. మొదటగా దానికి స్వతంత్ర పృతిపత్తి కలిగిన డైరెక్టర్ ఉండేవారు. ఆ తరువాత కేవలం ఒక వ్యక్తి కోసం ఒక డిపార్ట్‌మెంట్‌ను క్రియేట్ చేసి, ఆ వ్యక్తి రిటైర్ అయిన తరువాత రద్దుచేయడం మొదలగు అవకతవకలు జరిగాయి. 1985లో నరసింహారావుగారు డైరెక్టర్‌గా ఉండి రిటైర్ కాగానే, మరలా ఆర్కివ్స్‌తో కలపడం జరిగింది. ఆర్కివ్‌లతో అండ్ మ్యూజియమ్స్ డైరెక్టర్‌ను దీనికి అడిషనల్ ఛార్జ్‌గా పెట్టారు. వేటన్నింటి మూలంగా రీసెర్చ్ కి సంబంధించిన పని సఫర్ అవుతోంది. ఓరియంటల్ రీసెర్చ్ యిన్‌స్టిట్యూట్ వారు దానిని తీసుకువెళ్లి రాష్ట్రీయ సాంస్కృతిక విద్యాపీఠ, తిరుపతికి అప్పజెబుతున్నారు. డిపార్ట్‌మెంట్ ఆన్‌స్టిట్యూషన్, వ్యక్తిత్వం దెబ్బతింటున్నది. అందరికీ ఆసక్తికలిగి నీషాతులయిన వారిని డైరెక్టర్‌గా పెడితే బాగుంటుంది. తమ ద్వారా విద్యాశాఖామంత్రికి వీన్నవించేది ఏమంటే (1) ఓరియంటల్ లైబ్రరీ అండ్ రీసెర్చ్ యిన్‌స్టిట్యూట్‌ను సపరేట్‌గా ఉంచాలి. ఆర్కివ్స్ క్రింద ఉంచవద్దు. ఆ యిన్‌స్టిట్యూట్‌కి ఒక డైరెక్టర్‌ను పెట్టండి. అర్హతగల అభ్యర్థులు దరఖాస్తుపెట్టారు. రూల్స్ ప్రకారం చేయండి. దాన్ని ఇండిపెండెంట్‌గా ఉంచండి. ఆర్కివ్స్ క్రింద ఉంచవద్దు. ఈ సందర్భంగా ముఖ్యమంత్రిగారికి, విద్యాశాఖ మంత్రిగారికి అప్లికేషన్ ఫారమ్స్ ఇస్తున్నాను. దయచేసి చూడండి.

(శ్రీ యం. ఓంకార్‌గారు సంబంధిత కాగితాలను అందజేశారు)

శ్రీ జె. రత్నాకరరావు:- అధ్యక్షా, ఇది శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన విషయం. దీనికి సంబంధించి రెండు సంవత్సరాల క్రితం జూన్‌లో మూడు నియోజక వర్గాలైన మోగల్లు, బుగ్గారం, మేడ్చల్ పరిధిలో రూ. 50 లక్షల విలువగల వర్క్స్ చేయించారు. రెండు సంవత్సరాలు గడచినా నా నియోజకవర్గంలో యింకా పేమెంట్స్ జరగలేదు. డబ్బులేదని చెబుతున్నారు. రైతులు తిరగలేక అవస్థలుపడుతున్నారు. రెండవ యిస్యూ ఏమంటే, శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టులో నేరువుంది. పంటలు ఉన్న వారందరూ రిప్రజెంటేషన్ కూడా ఇచ్చారు. త్వరగా ఆ విషయంలో యాక్షన్ తీసుకోవాలి. మూడవ యిస్యూ కెనాల్స్‌కు సంబంధించిన స్కేమ్స్‌ను క్యాన్సిల్ చేశారు. ఎక్స్‌ప్రెస్ బిండర్స్ ఉన్నాయని చెప్పడం జరిగింది. ప్రభుత్వం కాంట్రాక్టర్లను, శాసనసభ్యులను పిలిచి ఆలోచనచేసి టండర్స్‌ను రివోక్ చేస్తే బాగుంటుంది. కెనాల్స్ రిపేర్స్ ఇప్పటికే ఆలస్యం అయింది. మా ప్రాంతంలో కెనాల్స్ ఆగిపోయే ప్రమాదం ఉంది. మంత్రిగారు నోట్ చేసుకొని యాక్షన్ తీసుకోవాలి.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- నేటికి సంబంధించినంతవరకు యాక్షన్ తీసుకున్నాము. బీల్స్ పెండింగ్ విషయం 'యిట్ వీల్ బి లుక్కి యిన్‌టు' మూడవది, నోట్ చేసుకున్నాము. యాక్షన్ తీసుకుంటాము.

శ్రీ యన్.వి. కృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా, ఇది లేబర్, ఎంప్లాయిమెంట్ అండ్ న్యూట్రీషన్ డిపార్ట్మెంట్కు సంబంధించినటువంటిది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 10 లక్షల మంది జోబ్ కార్మికులు ఉన్నారు. వీరికి సంబంధించినంతవరకు ఏ వేతనాల వట్టం 1991 జనవరి నుండి అమలుకావలసివున్నది. 1992 మార్చి 30న గజిట్ వచ్చింది. అప్పటి నుంచి అమలు జరుగు తున్నది దీనివల్ల బీడి యజమానులకు రూ. 250 కోట్లు లాభం వచ్చే విధంగా ఈ ప్రభుత్వం చేసింది. తద్వారా బీడి కార్మికులు రూ. 250 కోట్లు గడ్డపోవడం జరిగింది. 1992 మార్చి 30న తేదీన మరొక బీవో వచ్చింది. ఆ బీవో ప్రకారం కరువుతీర్మానం, ఇతర ఎలవెన్యూలు 1992, మార్చి 30న తేదీ నుండి అమలు జరగవలసివున్నది. ఆ పేషయంట్ బీడి యజమాన్యం స్టే లేసుకురావడం జరిగింది. ఆ స్టే ఆర్డర్ను ఈనాటికి ప్రభుత్వం వేకేట్ చేయించలేదు. ఈ 11 సెలల కాలంలో రూ. 165 కోట్లు బీడి కార్మికులు నష్టపోయారు. బీడి యజమాన్యానికి అనుకూలంగా వట్టించేసి ప్యాకోర్డుతో స్టే తెచ్చుకున్నా వేకేట్ చేయించలేదు. రూ. 74 క్రింద కూడా రెయిట్ చేయదలచుకున్నాను అనుమతించి వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరే చెప్పారు.

Sri K. Vidyaadhara Rao:- Sir, I have given notice under 11-2 284 I do not know what has happened to this, and I am afraid this may not come even before the end of this session.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- 304 తీసుకోవద్దని చెప్పలేదు. మీరు బ్రేక్ చేసే మళ్ళీ తీసుకోండి సర్. 304 ఇంత లోపల కంప్లెట్ చేయాలనుకున్నాము. కంప్లెట్ కాకపోవే ఉంటుంది. 304 లేకపోతే ఎట్లా? ప్రధానమైన విషయం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అన్నీ ప్రధానమే.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నోటీస్ అండర్ రూల్ 284 ఇచ్చాను. Atleast before the end of the Session give me an opportunity. People are asking. I should be given an opportunity.

మిస్టర్ స్పీకర్:- 304 ఎట్లా వస్తుంది? 11-20కి అడ్జర్న్ చేయమన్నారు. మీరు ఎట్లా క్లియర్ చేస్తారు. నాకు సమాధానం కావాలి. ఇప్పుడు 11-20 అయింది తరువాత 304 ఎట్లా మాట్లాడతారు? దేరిట్ ఏ ప్రొసీజర్.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- మేము సమాధానం ఇవ్వడంకాదు. మీరు స్పీకర్గా మాకు అవకాశం కల్పించాలి. అంతేకానీ మేము చెప్పడం కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీ ఇష్టం.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- మా ఇష్టం అని కాదు సర్. మీరు ఎలాచేస్తున్నారు. మీ ఇష్టం ప్రకారమే అవుతాయి. 11-30 లోపల అయిపోవాలి అనుకున్నాము. అయిపోలేదు.
J. 178-8

కాబట్టి మీరు దానిని అడ్జస్ట్ చేయండి. కొంత సమయం ఇస్తే అయిపోతుంది. మీరు బ్రేక్ ఇవ్వండి. తరువాత 5 నిమిషాలు ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఆన్సర్ ఇస్తారు. అంతటితో అయిపోతుంది. రోశయ్యగారూ మీరు చెప్పండి. సభలో అందరు టి.పి.డి. కమిటీలో మెంబర్లె కదా? 304 ఏమి చేయమంటారు?

శ్రీ కె. రోశయ్య:- మామూలుగా మనం అనుకున్నాము. ఏ బిజినెస్ అయినా ఏ స్టేట్‌లో ఉన్నా 11.20కి అడ్జర్స్ చేసి 11.30కి రే అసెంబ్లీ అయ్యి గవర్నమెంట్ బిజినెస్ డిస్కషన్ చేద్దాము అనుకున్నాము. ఆ ప్రకారంగా నడిపించమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మోహనరెడ్డి:- ఇంత సమయం జీరో అవర్ తీసుకున్నారు. చిత్తూరు జిల్లాలో రైతులు ఎన్నో కోట్ల రూపాయలు బకాయి ఉన్నారు అవన్నీ మాట్లాడవలసిన అవసరం ఉంది. 304కి అవకాశం ఇవ్వాలి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- చాలాచోట్ల అదే పరిస్థితి. 304కి అవకాశం ఇవ్వాలి.

Mr. Speaker.- As per the decision of the Business Advisory Committee now we will break for Tea for 10 minutes.

(Then the House then adjourned at 11.25 a.m. for Tea)

(సభ తిరిగి ఉదయం 11.40 గంటలకు సమావేశమయినది)

(శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

సభా కార్యక్రమము

చుర్రన్:- బడ్జెట్ డిస్కషన్.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- రూల్ 304 క్రింద ఇచ్చిన నోటీసులు సంగతేమిటి?

చుర్రన్:- రేపటికి వాయిదా వేయబడ్డాయి. టీ బ్రేక్ తరువాత బడ్జెట్ ప్రసంగం అనుకున్నాము కదా? ఈరోజు 304 నోటీసులు రేపు తీసుకుంటారు.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- స్పీకర్ గారికి మెన్షన్ చేశాము. బ్రేవ్ ఆఫ్ ప్రీవీలెడ్ మోషన్ మూవ్ చేశాము. దాని గురించి చప్పాలి కదా? దాని గురించి చెప్పడానికి మాకు అవకాశం రావాలి కదా? దానిలో శాసనసభ్యులకు సంబంధించిన హక్కులకు సంబంధించి బ్రేవ్ ఆఫ్ ప్రీవీలెడ్ ఉంది. ఎ.పి. గెస్ట్ హౌస్ లో రిజర్వేషన్ కోసం పంపితే చేఫ్ సెక్రటరీ రిష్యు ఇవ్వకుండా డిలేచేశారు. దానివల్ల మా హక్కులు పోయాయి. ఎం.ఎల్.ఏ.లను అరెస్టు చేశారు. వారి ఫ్యామిలీస్ రోడ్లమీద కూర్చున్నారు. ఎకామడేషన్ లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారితో చెప్పాము. చేఫ్ సెక్రటరీతో ఫోన్ లో మాట్లాడాను. డెనిషన్ తీసుకొందా.

ఫ్లెర్రన్:- నన్ను కూడా రెయిజ్ చేశారు అది కన్సిడరేషన్లో ఉంది.

శ్రీ సిపావ్ విద్యాసాగరరావు:- జస్టిస్ ఆంజనేయులు స్టేట్మెంట్ ఇచ్చారు. ఓన్లీ అవుట్స్టాండ్ లెజిస్లేటర్స్ మెన్షన్చేసిన దాని విషయంలో సర్కెనది కాదు అన్నారు. దానిపై..

ఫ్లెర్రన్:- ఆ విషయంలో నోటీసు ఇవ్వమన్నారు. స్పీకరుగారు ఆరోజే ఎనౌన్స్ చేశారు.

శ్రీ సిపావ్ విద్యాసాగరరావు:- ఆల్టర్డే నేను బ్రీఫ్ ఆఫ్ ప్రొవిలేజ్ మోషన్ మూవ్ చేశాను గెజెక్ట్ చేయడం అంటే వేరే విషయం. He has mentioned about the proceedings of the House and the outside about what the Legislators have stated.... I have already moved a breach of privilege motion. దాని గురించి ఆలోచిస్తారా?

ఫ్లెర్రన్:- ఆలోచిస్తున్నారు. కన్సిడరేషన్లో ఉంది.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి:- ఒక చిన్న విషయం. రంగారెడ్డి, చిత్తూరు జిల్లాలలో డెయిరీ డెవలప్మెంట్కు డ్యూస్ చాలా ఉన్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సెంట్రల్ కోఆపరేటివ్ బ్యాంకుకు గ్యారంటీ ఇస్తే లోన్ ఇస్తామంటున్నారు వర్కింగ్ క్యాపిటల్కు ..

ఫ్లెర్రన్:- రేపు వస్తుంది. రేపు చర్చింపవచ్చును.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య:- విటిషన్ ఉంది సర్. ఆంధ్రప్రదేశ్లోని దాదాపు 16 జిల్లాలలో కల్లు గోత కార్మికులకు నష్టపరిహారం దాదాపుగా రెండు, మూడు సంవత్సరాల నుంచీ ఇవ్వడంలేదు. కాళ్లు, చేతులు పిరిగిన వారికి, చెట్టుపైనుండి పడి మరణించిన వారికి ఇవ్వవలసిన నష్టపరిహారం రావడంలేదు. దీనిని విటిషన్స్ కమిటీకి పంపి త్వరగా చర్య తీసుకునే ఏర్పాటు చెయ్యాలని కోరుతున్నాను.

(విటిషన్ అధ్యక్షులకు పంపించారు)

1993-94 సంవత్సరానికి బడ్జెటుపై సాధారణ చర్చ

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, 1993-94 సంవత్సరం బడ్జెట్ ప్రసంగం మాస్తే, గౌరవనీయ ఆర్థిక మంత్రిగారు మొట్టమొదటిసారిగా ఒక వాస్తవాన్ని ఒప్పు కున్నారు. సంతోషం. అదేమంటే భారతదేశంలో మన రాష్ట్రం ఒక అంతర్భాగం కాబట్టి దేశం మొత్తం మీద వచ్చిన ఆర్థిక సంక్షోభం యొక్క ప్రభావం మన ప్లేథ కూడ పడిందని మొట్టమొదటి సారిగా ఒప్పుకున్నారు. దీనికి గల కారణాలను శాస్త్రోక్త పద్ధతులలో విశ్లేషిస్తే తప్ప ఈ పరిస్థితికి కారణం అర్థంకాదు. ఆ రకమైన పరిశీలన పెయ్యరేదు. మాది మాత్రంగా ఒప్పుకున్నారు. ఈ దేశంలో మన రాష్ట్రం కూడ ఒక భాగమే అయినందు 11.50 వలన భారతదేశం విదేశే రుణాలపై ఆధారపడిన కారణంగా ఈరోజు మన రాష్ట్రం ఆర్థిక ఉ.

సంక్షోభంలో చిక్కుకొనిపోయింది. మన దేశంలో ఉండే వనరులను సమీకరించుకోవడంలో వైఫల్యం చెంది, కేవలం విదేశీ, స్వదేశీ అమ్మలపైననే ఆధారపడి దేశాభివృద్ధి సాధించాలనేటటువంటి పరిస్థితిలో మనం పడ్డాం. బహుళ జాతి కంపెనీల, విదేశీ, స్వదేశీ కంపెనీల ఆర్థిక విధానాలపైన ఆధారపడటంవల్లే ఈ పరిస్థితి దాపురించింది. మన దేశంలో శాస్త్రజ్ఞులుకాని మేధా సంపత్తికిగాని తక్కువ ఏమీ లేదు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా మాస్టే మన శాస్త్రజ్ఞుల విషయంలోగాని మేధాసంపత్తిలోగాని మనం మూడవ స్థానంలోవుంటాము దానిని మనం ఉపయోగించు కోవడంలో వైఫల్యం చెందడమే ఈ పరిస్థితులకు కారణం ఏరకంగా కారణమన్నది నేను తరువాత చెప్పుతాను. అయితే వనరులను ఏ విధంగా సమకూర్చుకోవాలి? వస్తుల ఎగవేతను అరికట్టడం, పన్నులను సక్రమంగా వసూలు చేయడం, మోయగల్గిన వారి మీద మాత్రమే పన్నులు మోపడం మొదలైన వర్గతులు అనుసరించాలి. ఆ విధంగా అనుసరించినట్లయితే మనకు ఈ గతి దాపురించేకాదు. ఈరోజు దేశవ్యాప్తంగా స్వదేశీ, విదేశీ అప్పులు దాదాపు నాలుగు లక్షల కోట్ల రూపాయలకు చేరింది. ఈ ఊబిలో నుండి మనం ఎప్పుడు బయటకు తేలుతామో తెలియడంలేదు. నీన్ననే రైల్వే బడ్జెట్ చూశాం. రైలు వచ్చే బడ్జెట్లో ఏమీ జరగబోతుందో మనకు తెలియనుటవంటి విషయం కాదు. ఒక పెద్ద ఆర్థిక సుడిగుండంలో చిక్కుకొని ఉన్నాం. అన్నమాట యదార్థం. ఏ దేశమైన పరాయిపాలన నుండి స్వాతంత్ర్యం పొందిన తరువాత దేశాభివృద్ధి క్రమంలో ప్రజల యొక్క ప్రత్యక్ష పాత్రలేకుండా ఏ దేశం కూడ పురోభివృద్ధి సాధించడం అసాధ్యం. ప్రజలయొక్క ప్రత్యక్ష పాత్ర ఉండాలంటే, దానికి తగిన ఆర్థిక విధానం మనం అవలంబించాలి. అయితే ఈ ప్రభుత్వం ఇంకా ఆ పాత మోస్తామ్య వ్యవస్థను, ఛౌడలి వ్యవస్థను కొద్ది మార్పులతో అంటేపెట్టుకొని ఉండటమే దీనికి కారణమన్నది మాకు ఉన్న అభిప్రాయం.

భారతదేశం వ్యవసాయ దేశమని అందరూ అంగీకరిస్తున్నాడే. నూటికి 70 శాతం మంది వ్యవసాయం మీద జీవిస్తున్నారు. వ్యవసాయరంగం ఎంత పురోభివృద్ధిలో ఉంటే, దేశంలో అన్ని పరిశ్రమలు పెరగడానికి, నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారానికి వ్యవసాయం కీలకపాత్ర వహిస్తుంది. కానీ మన ప్రభుత్వం దీనిలో ఏ రకమైన చిత్తున్నది ప్రదర్శించడం లేదన్నది నగ్గు సత్యం. సమగ్రమైన భూసంస్కరణలు... అసలు భూసంస్కరణలు అంటేనే మీకు చాలా 'ఇది' కలుగుతుంది. మనం ఈరోజు పూర్తిగా మార్కెట్ బేస్డ్ ఎకానమీ మీద ఆధారపడి బ్రతుకుతున్నాము. దాని ప్రభావం మన దేశం మీద ఎట్లా పడుతుందో నేను కొన్ని ఉదాహరణలు చెప్పుతాను.

రాష్ట్ర ఆర్థిక దోరణులను చాలా విశ్లేషణ పూర్వకంగా పరిశీలించాలి. అట్లా పరిశీలేస్తే చాలా స్పష్టంగా అర్థమవుతుంది. బడ్జెట్ ప్రసంగంలో రెండవ పేజీ మొదటి పేరా, వివరి భాగంలో పేర్కొన్న "ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి"కి సంబంధించిన విషయం మాస్టే, అందులో ఎంత చెప్పినా, అన్ని కాలాల్లో ఆహారోత్పత్తులు తగ్గి పూర్తిగా మార్కెట్ బేస్డ్ ఎకానమీ మీద ఆధారపడవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. దానిపై ఈ రాష్ట్రం ఎక్కడికి వోతుందో అన్న అందోళన కూడ వారు పెరిచుబ్బారు. ఇట్లా ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి తగ్గి వోతున్నది. దానికి కారణం ఏమీ చెప్పారంటే - ప్రజలు లాభాలు వచ్చేవైపు మళ్లు తున్నారు. మరి లాభాలు వచ్చే పంటలేవి, అంటే ఒకే ఒకటి రొయ్యల పెంపకం మాపించారు. రొయ్యల పెంపకంతోనే మన ఆర్థిక విధానం మూడిపడి ఉందని చెప్పారు. ఇది వాస్తవం కాదు. పూర్తిగా మధ్యదళారీలు బాగుపడే విధానాన్ని ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్నది.

ఎరువల ధరలను ఒకటికి రెండుసార్లు పంచేశారు. రవాణా నియమాలను సడలించారు. కానీ దీనివల్ల జరిగేదేమిటి? ఎక్కడయితే ఎక్కువగా వాణిజ్య పంటలు పండుతున్నాయో, అక్కడ నుండి అవి బాగా మార్కెట్కు పోతున్నాయి. ఆ రకంగా మన ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి తగ్గిపోతూ ఉన్నది.

మౌగాకు పంట తీసుకోండి ఇది వాణిజ్యపంట కానీ ఈరోజు అది ఎంత సంక్లౌభంలో ఉందో చెప్పనవసరంలేదు. ఎనిమిది ఊల్గాల్లో మౌగాకు పంట పడుతుంది దాదాపు 300 కోట్ల రూపాయల విదేశీమారకం క్రింద వస్తుంది. 2500 కోట్ల రూపాయలు ఎక్సైజ్ సుంకం ద్వారా వస్తున్నది 1990-91లో తక్కువ ఉత్పత్తివల్ల ఆ సంవత్సరం మాత్రమే ధర వచ్చింది 1991-92 వచ్చేనాటికి మౌగాకు బోర్డు వాళ్లు, "మేము విదేశే ఆర్డర్లు సంపాదిస్తున్నాం. ఇంకా ఎక్కువ మౌగాకును ఉత్పత్తి చేయండి" అని రైతులకు చెప్పారు. మన దేశంలో సగటున 90 మీ కిలోల మౌగాకు ఉత్పత్తి అయితే, మన అవసరాలకు 75 మీ. కిలోలు చాలు 1990-91 సంవత్సరములో మన దగ్గర ఉన్న మౌగాకును రఫ్తా వాళ్లు కొన్నారు ఆ సంవత్సరం కూడ ధరవచ్చింది. మౌగాకు బోర్డు వాళ్లు రైతులకు ఇచ్చిన హామీవల్ల రైతులు 145 మీ కిలోల మౌగాకును ఉత్పత్తిచేశారు. కానీ 1992-93 వచ్చేటప్పటికల్లా, పరిస్థితి ఎంత అధ్వాన్నంగా ఉందో చెప్పడానికి వీలులేదు. 1991-92వ సంవత్సరములో సగటున 33 రూపాయలు వస్తే, 1992-93 వచ్చేటప్పటికల్లా, 25 రూపాయలకు పడిపోయింది. రఫ్తావాళ్లు కొంటారా? చెనావాళ్లు కొంటారా అని దేవులాడుకో వలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. గత సంవత్సరమే 28, 28 మీ. కిలోల మౌగాకు నిలువవుంది. మరి ఆ విధంగా చూస్తే, ఏ వ్యాపార షంఖలవల్ల లాభం కలుగుతుందని నేను అడుగుతున్నాను.

అలాగే పత్తి పంట, ఈ పంట పరిస్థితి చూసినా ఎంత దారుణంగా ఉందో ఒక చిన్న ఉదాహరణ చెప్పుతాను. మన దగ్గర 18 లక్షల ఎకరాల్లో పత్తి పంట వేస్తారు. గత సంవత్సరంలో 35 లక్షల బేళ్ల పత్తిని పండిస్తే, ఈ సంవత్సరం 120 లక్షల బేళ్ల పత్తి పండించవచ్చునని ఒక అంచన. మన దేశ అవసరాలకు 11 లక్షల బేళ్ల పత్తి సరిపోతుంది ఇకపోతే మిగతాది ఏగుమతి చేయాలి. అట్లాగే ఎగుమతి చేసేదానికి మార్కెటు సంపాదించే దానికి బదులు పశుపం బ్యాంకు నుంచి అప్పు తీసుకున్నందుకు 3 లక్షల బేళ్ల అక్కడ నుంచి దిగుమతి చేసుకున్నారు. 1991-92 సంవత్సరంలో క్వింటాలుకు రూ. 1500/- లేక 1400/- ఉన్న పత్తి ఈ వేళ 900/-కు కూడ కొనే దిక్కు లేదు. రూ. 700/- కు కూడ పడిపోయింది. పత్తి రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. మహబూబునగరులో వేసుకున్నారని ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా చెప్పారు. ఈ వేళ పత్తికి పురుగు పట్టి దాదాపు చాలా దబ్బతిన్నది. పశుసూతం సగటున 5 క్వింటాళ్లు కూడా రావడం లేదు దాదాపు రూ. 8 వేల వరకు పెట్టుబడి పెట్టి అత్మహత్యలు చేసుకునే పరిస్థితి వచ్చింది. కాటన్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారు మార్కెట్లోకి వస్తారు. వాళ్లు పక్కటింపిన రేటుకు కొనరు. తక్కువకు కొంటారు. ఏమిటి పరిస్థితి అని అడుగుతున్నాను. మన ఆర్థిక విధానం మన చేతులలోంచి తప్పిపోలేదు. కావాఅనే విదేశీ, స్వదేశీ బహుళ జాతి కంపెనీలపై ఆధారపడే ఈ ఖర్చు తెచ్చుకున్నాం. ఈవేళ వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు ఆహారధాన్యాలు రాష్ట్రంలో

తగ్గిపోయాయని పభుత్వం ఒప్పుకుంది. రైతులు నుంచి పోయేబప్పుడు ఆగస్టు, సెప్టెంబరు నెలల్లో బస్సా ధర రూ. 300/- వుండేది ఈ వేళ రూ. 200/- వుంది. పోస్ట్ బియ్యం ధర తగ్గిందా? బియ్యం రూ. 7/-, 9/- వుంది సన్న బియ్యం, ముతకబియ్యం, మరి ఎవడు కొట్టొస్తున్నాడు? వేరుశనగకు గిట్టుబాటు ధర పగ్గరించారు. ఈ వేళ ఆ వేరుశనగ రూ. 700/- లకు కూడకొనే దిక్కు లేదు. సప్లయస్టాలు పక్కా ధరలు రేగిపోయాయి వేస్తే తెలుస్తుంది. మేరు పరిశీలించినట్లయితే ఈ వేళ ఎంప శాతం పెరిగిందో చక్క చక్క ఉదాహరణ. మంచి తనగలు 11 నుంచి 22 శాతం పెరిగాయి కానీ వాటి ధర మార్పుల పెరగలేదు. ఎవరైతే ఉత్పత్తి చేస్తారో ఆ రైతుకు ధర పెరగలేదు. మధ్య సాగారీల నుంచి మాత్రం పెరిగే పరిస్థితి వుంది. కాబట్టి మన పభుత్వం ఏ స్కీంకో సుబ్సిడీ వున్నది ఎంత అడ్వాన్సు పరిస్థితిలో వుందో మరికొన్ని ఉదాహరణలు పలుకాలి. ఉదాహరణ ఉత్పత్తి తగ్గిపోతోంది కృమకృమంగా. మిగతా ఉత్పత్తులు తగ్గిపోయినా ధరలు రేగిపోయాయి ఈ పరిస్థితికి కారణం ఏమిటి? నెలబెట్టడానికి పభుత్వం ఏ ఏ వేస్తోంది? నరల్లు బ్యాంకు నుంచి అప్పులు తీసుకుంటూ మన దేశంలో విత్తనాలు కూడ తయారుచేసుకొనే సర్దు పరతులు పెడుతూవుంటే దానికి మనం అంగీకరిస్తున్నాం. కాబట్టి ముట్టుముడులుగా, మన రాష్ట్రపభుత్వం భారతదేశంలో అంతర్భాగం కాబట్టి దేశం మొత్తంలో వచ్చే సంకీర్ణంలానే మనం కూడా పోతున్నామని అంటున్నారు. దీనికి శాస్త్రీయ పత్రాక్షణ అవసరం కేంద్ర పభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానాలు, అనుసరించే ఆర్థిక విధానాలు మీద వత్తిడి చేపాల్సిన అవసరం వుంది ఎరువుల ధరల మీద పభుత్వం వత్తిడి ఏమిటనీ నేను అడుగుతున్నాను. పోతే మన రాష్ట్రంలో, కృమకృమంగా దేశవ్యాప్తంగా కూడా అపారధాన్యాల ఉత్పత్తుల ధరలు 4 శాతం పెరిగితే మనం గత సెప్టెంబరులో 1.8 తగ్గాం. ఈవేళ ఇంకా తగ్గిపోయాం. ఇది వాస్తవమైన విషయం. సర్వే పరిశీలించమని మనవీ చేస్తున్నాను. దీని వల్ల సూచీ 6 శాతం పెరిగిందని అంటున్నారు కాదు యింకా ఎక్కువ పెరిగింది. బడ్జెటులో యిది వారు చెప్పిన మాట. ఇకపోతే 1992-93 పృజాళికతో పృజాళికావ్యవయంలో గామీజాభీవృద్ధి, పట్టణాభీవృద్ధి మార్గదర్శకమని పభుత్వం తాటికాయంత అక్కరాలతో చెబుతోంది. చెబితే నాకు అభ్యంతరం లేదు కానీ క్రియ ఏదీ? 1992-93లో పృజాళికా వ్యయంలో రూ. 171 కోట్లు కేటాయించారు. దానిని 8.5 శాతం మొత్తం బడ్జెటులో కేటాయించి ఆ తర్వాత సవరించిన అంశనాలలో దానిని రూ. 160 కోట్లకు తగ్గించారు. ఇదేనా గామీజాభీవృద్ధి, పట్టణాభీవృద్ధి పట్ల మేరు కార్నే మొసలి కన్నీరు? చెప్పండి. అదే విధంగా ఈ సంవత్సరం కేటాయించింది రూ. 177 కోట్లు. అంటే రూ. 160 కోట్లనుంచి 17 కోట్లు ఎక్కువ పెంచామని చెప్పుకోవచ్చు. మరి పెరిగిన దృవోల్లం ఎంత? పెరిగిన ధరలలో యిది ఎంత? ఆలోచించమని మనవీ చేస్తున్నాను. వ్యవసాయానికి పెద్ద పాధాస్థత యిస్తున్నామని చెబుతున్న మాట వట్టి బూటకం. మన రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి అప్పుల సుడిగుండంలో కూరుకుపోయి బాలా భయాందోళనలు కలగజేస్తోంది. ఈ సంవత్సరం కేటాయించులో కేవలం వడ్డీ కేర్పడానికి రూ. 10 కోట్లు కేటాయించారు. మరి మన బడ్జెటులో యిది ఎంత శాతం? 8 శాతం ఈ అప్పులు, ఫాయిదాలు కేర్పడానికి, 1988-89లో మొత్తం మనకున్న అప్పు రూ. 4,600 కోట్లు అయితే కేవలం 3-4 సంవత్సరాలలో అది రూ. 9,300 కోట్లకు చేరింది. అంటే రాష్ట్రం అప్పు రెట్టింపు అయిందన్నమాట. మనం అప్పులలో కూరుకుపోతున్నామని చెప్పమని మనవీ చేస్తున్నాను. అంతేకాకుండా మనకు తీవ్రమైన పరిస్థితి మరొకటి కనబడుతోంది. మొత్తం మన

రాష్ట్రంలో ఈ అనుత్పాతక ఖర్చు వడ్డీలు, అసలు ఫాయీదాలు తేర్చడానికయ్యే ఖర్చు దాదాపు 3 శాతం వోతోందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ నేపథ్యంలో మన అభివృద్ధి ఎంతో వుందని చెప్పకోవడం చాలా బోటిమాట ఇంకో మాట ఈ మాట కటువుగా వుండవచ్చు ఆర్థిక స్పృహగారికి. వారు నోట్ చేసుకుంటున్నారనుకుంటూ, మరీ గ్రామీణాభివృద్ధి, పశువులు అంటూ ఒకటే డబ్బా కొట్టుకుంటున్నారని నా అభిప్రాయం. అందులో అదీ ఉట్టి డబ్బా కాదు ఓటి డబ్బా ఉదాహరణలతో చెబుతాను భూసంస్కరణల గురించి ఒక్కమాట కూడా చెప్పలేదు. సిగ్గుయింది చెప్పడానికి. అదీ పత్రిసారి ఎన్నికలు వచ్చినప్పుడు చేప్పేమాట గానే పత్రిసారి చెప్పకూడదని. పైగా ఏదోరకంగా చెబితే డబ్బా అనుకుంటారని 20 సూత్రాల కార్యక్రమం కింద పేదపశువులకు 83,700 ఎకరాలను 1992-93లో మీరు పంపుతున్నామని చెప్పారు. కానీ ఈ 1992 నవంబరు వరకు 8 నెలల్లో పంచింది కేవలం 24 వేల ఎకరాలు, మరీ యిద ఒటి డబ్బాయా నిజమైనా డబ్బాయా? 24 వేల ఎకరాలని నేను చెబుతున్నాను ఉదాహరణకు రంగారెడ్డి జిల్లాలో పొలాలు చూపకుండా కాగితాలు పంచినవి అనేకం వున్నాయి. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అనేకం చూపుతాను. పేద పశువుల అభ్యుదయం మీద ఎక్కడ చిత్తుతుంది వుంది? 8 నెలల కాలంలో 83 వేల ఎకరాలకు మీరు పంచింది కేవలం 24 వేల ఎకరాలు. అందులో 10 వేల ఎకరాలు పట్టి కాగితాలు యిచ్చారు. కాదంటే నా వద్ద లెక్కలున్నాయి. చూపుతాను.

అధ్యక్షా, 1992-93 సంవత్సరంలో రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ కార్మికుల గురించి మీరు 12.10 చెప్పిన విషయాలు. మన రాష్ట్రంలో 1 కోట్టి 10 లక్షల మంది వ్యవసాయ కార్మికులు మ. ఉన్నారు. వారి సంక్షేమం కోసం కేటాయించింది కేవలం 15 కోట్లు. అంటే తలసరి కేటాయించింది రూ. 8 లు మాత్రమే సవరించిన అంచనాల ప్రకారం ప్రస్తుతం ఈ 15 కోట్ల రూపాయలను 10 కోట్లుగా కుదించారు. ఇదీ పేదపశువుల సంక్షేమానికి ఏ రకంగా ఉపయోగపడుతుంది? వారిని అదుకోడానికి ఏ రకంగా ఉపయోగపడుతుంది? అభివృద్ధి, అభివృద్ధి అంటుంటారు. కాబట్టి ఉదాహరణ చెబుతున్నాను. బడుగువర్గాల పైన మీకు ప్రేమ కారీవోవడం లేదు. మాటల్లో మాత్రమే ప్రేమ, అవరణలో శూన్యం అని చెబుతున్నాను. బియ్యం తీసుకుంటే, ఇంతవరకు ఎడ్యుకేషన్ కమీటీలు వేయలేదు. పచ్చకార్డులు తీసుకొని తెల్లకార్డులు యిస్తామన్నారు. చాలా చోట్ల ఇంకా కార్డులు యివ్వలేదు. లక్షలాది మంది కార్డుల గురించి ఎదురుచూస్తున్నారు. ఎక్కడా కూడా సివిల్ సప్లయ్ కమీటీ సమావేశం జరగదు. జిల్లాస్థాయిలో జరగదు. మండలస్థాయిలో జరగదు. గ్రామస్థాయిలో జరగదు. ఏమిటి మీ చిత్తుతుంది? బియ్యం అనాటి ప్రభుత్వం కిలో రెండు రూపాయలకు యిస్తే, దానిని తీసివేసే వరకు నిద్రావోలేదు. తరువాత రూ. 1.90 అన్నారు. రూ. 3.50 అన్నారు. వోనే అదన్నా యిచ్చారా అంటే లేదు. దీనికి ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను పెంచినధర మిగులుడబ్బు, ఈ గ్రామీణ ప్రాంతంలో ఉన్న వ్యవసాయ కార్మికులు, పేదవాళ్ళ నోట్ల దుమ్ముకొట్టి మిగిల్చిన డబ్బు, వాళ్ళ సంక్షేమం కోసం ఖర్చు పెడతామంటున్నారు. కొత్తగా ఓ.ఎల్.ఎల్.ఎల్.కు 50 లక్షలు కేటాయించిన ధనం వాళ్ళ జీవితం బాగు పడడానికి ఖర్చు పెడతామన్నారు. 25 లక్షలు

ఇందుకు కేటాయించామన్నారు. ఇది పేద ప్రజల సంక్షేమమా అని అడుగుతున్నాను. మంత్రిగారే చెప్పాలి. అంటే డీన్స్ ఇప్పుడు ఒకమాట చెప్పాలంటే ప్రణాళికలో మనవాళ్లు, 2,075 కోట్లు పెంచామని చెప్పుకుంటున్నారు. నేను అడుగుతున్నాను, అర్థిక శాఖమంత్రిగారినీ, అయ్యా, ఈ 2075 కోట్లు పెంచామంటున్నారు. ఇందులో విద్యుత్ బోర్డు తనకు తాను సమకూర్చుకొన్న డబ్బు ఎంత? 212 కోట్లు రూపాయలు ఆర్.బి.సి. సమీకరించుకొన్నది 60 కోట్లు హౌసింగ్ బోర్డు సమీకరించుకొన్నది 5 కోట్లు. ఇవన్నీ కలిపితే మే స్వంత ప్రణాళికలో మీరు పెట్టేది 1798 కోట్లు. మన ప్రణాళికా బోర్డు అంగీకరించింది 1851 కోట్లు. మీరు ప్రణాళికా సంఘం అంగీకరించిన మేరకు ఖర్చు పెట్టడంలేదు. అంతా కలుపుకొని విద్యుత్ బోర్డు తన వనరుల ద్వారా రూ. 212 కోట్లు ఆర్.బి.సి. రూ. 60 కోట్లు హౌసింగ్ బోర్డు రూ. 5 కలిపితే మీరు పెట్టేదికేవలం 1795 కోట్లు రూపాయలు మాత్రమే. ఏముంది మన బడ్జెట్ లో గర్వకారణం అని అడుగు తున్నాను.

మేము విద్యుత్ కు చాలా ప్రాధాన్యతనిస్తున్నాము. చాలా కేలకమయింది అంటున్నారు. 1992-93లో చాలా ఎక్కువ కేటాయించామన్నారు. 1994 బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టారు. నేను అడుగుతున్నాను ఎక్కడంటే - ఒక మెగావాట్ అయిన అదనంగా ఉత్పత్తి చేశారా? ఇంకా రాబోయే కాలంలో డీనిని పె్నవేటరంగానికి యిస్తున్నాము కాబట్టి చాలా పెద్దఎత్తున ఉత్పత్తికావచ్చు అని చెబుతున్నారు. 1992-93లో సాధించింది ఏమే లేదు.

ఇరిగేషన్ మాస్టే చాలా పెద్దపేట వేశాము అని చెబుతున్నారు. ఎక్కడ పెద్దపేట వేశారు. 1992-93లో 652 కోట్లు ఖర్చు మాత్రమే కనిపిస్తోంది. మరి ఆచరణలో మాస్టే 303 కోట్లు రూపాయలు ఖర్చుపెట్టింది కనిపిస్తూ ఉంది. డీనితోపాటు కొత్త ప్రాజెక్టులకు అనుమతి పంపారు అంటున్నారు. ఈ బడాయి మాటలు మానుకుంటే బాగుంటుంది. ఎస్.ఎల్.బి.సి. రెండవదశకు ఆమోదం పొందాము. పోలవరం ప్రాజెక్టుకు ఆమోదం పొందాము అంటున్నారు. ఎంతో గొప్పగా చెప్పారు. పోలవరం ప్రాజెక్టుకు 898 కోట్లు అనాటి ఎస్టేమేషన్ ఉంటే అది ఈనాడు కేటాయించిన మొత్తానికి రెండింతలయింది దానికి 10 లక్షలు కేటాయించారు. ఎన్ని తరాలు పట్టాలి ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయడానికి. కొత్తగా ఆమోదం పొందామని చెప్పింది రూ. 10 లక్షల. ఇది ఎందుకు పనికివస్తుంది. అక్కడ పనిచేసే కాపలావాళ్లు జీతభత్యాలకు, ఇంజనీరింగ్ నిబ్బంది జీతభత్యాలకు చాలవు. ఎస్.ఎల్.బి.సి.కి డీనికి అనుమతి వచ్చింది? ఉన్నాల. అయితే డీనికి బెండర్స్ పిలవాలి, ఎందుకు? ఫీడిబిల్టీ అవునా కాదా అని తేల్చడానికి. అది ఎప్పుడు పిలుస్తారో తెలియదు మనకు. అక్కడవున్న డివిజన్ ఆఫీసు ఎత్తివేశారు. కాబట్టి మనం చెప్పుకునే గర్వకారణం ఏమిటి? అదేవిధంగా శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ఉంది. వరల్డ్ బ్యాంక్ నుండి ఖర్చుపెట్టుకపోతే డబ్బురాదు, మళ్ళీ తరువాత దశలో పర్మిషన్ తెచ్చుకోవడానికి రెండవదశ ఏమి చేస్తారో చెప్పారు. ఎంత కేటాయించారో చెప్పారు. ఈ నిధులు ఏమూలకు రావు. మీరు రాగ ద్వేషాలకు అతీతంగా ఆలోచించమని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక జూరాల ప్రాజెక్టు మహబూబ్ నగర్ జిల్లా చాలా తరచుగా కరువుకు గురి అవుతోంది. ఈ ప్రాజెక్టు కేటాయింపు లెక్క చెబుతాను. 1993-94 సంవత్సరం నాటికి 40 గ్రామాలకు నీరు యిస్తామని చెబుతున్నారు. కాబట్టి రిపోర్టు చదువుతాను. తెలుగుదేశం హయాంలో ఏమి చేశారు, రాష్ట్రానికి

దొర్నాగ్లం పట్టింది అంటూ, సింగూరు ప్యాజెక్టును ప్రారంభించారు. నిజాంసాగర్‌ను ఫీడ్‌చేస్తూ, హైదరాబాదుకు నీరు ఇచ్చే ప్యాజెక్టు ఇది. మూడు సంవత్సరాలు అయింది. ఇంతవరకు జూరాల ప్రారంభం చేయలేదు. 1993-94 సంవత్సరానికి జూరాల ప్యాజెక్టు పూర్తిచేస్తామని చెప్పారు. 1994-95కు పూర్తిగా పూర్తిచేస్తామని చెప్పారు. ఇది 1995కు అవుతుందో, 1999కు అవుతుందో రెండు వేల సంవత్సరం నాటికి అవుతుందో అంచనా లేదు. మీకు విల్‌పవర్ ఉంటే, డబ్బులు వసూలు చేయదలచుకుంటే, కృష్ణాజలాలు మనం ఉపయోగించుకోడానికి ఎస్యూర్డ్ వాటర్ ఉంది; రెండువేల సంవత్సరం వరకు. దానికి కూడా చేరువగా వస్తున్నాము. మనకు కేటాయించిన వాటర్ ఉపయోగించుకోడానికి మనం చేసింది ఏమిటి? బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్‌గా బాగా ఉపయోగపడుతుంది ఈ పులిచింతల రిజర్వాయరు అప్పుడు సరాసరి నాగార్జునసాగర్ నుండి కృష్ణాడెల్టాకు ఎంతో నీరు అందుతుంది. ఆ బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయరు ఉపయోగించుకోడానికి వాళ్లు రాయవేశారు కాబట్టి షేము ఎందుకు చేయాలి అన్నారు. 1995 నాటికి మద్రాసుకు నీరు యిస్తామన్నారు డెలుగుంగ్ ప్యాజెక్టును రాయలసీమ రతనాలసీమ అని చెబుతున్నారు. ఆ సీమ ఇప్పుడు రాళ్లనిమిగానే మారిపోయింది దీనికి నీరు యిచ్చేదానికి మనం కేటాయించింది ఏమిటి అను అడుతున్నారు. 12.2 మీరు ఇందులో స్పష్టంగా చెప్పారు కాబట్టి ఇది ఏ రకమైన బడ్జెట్‌ని సేను మీ ద్వారా మ. మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

అబ్బాగే, ఎడ్మంట్ కేషన్. ఈ రంగంలో మనం ఎంత వెనుకబడ్డామో నీన్న చెప్పిన వారందరూ కూడా చెప్పారు. దేశవ్యాప్తంగా అక్షరాస్యతలేదు రేటు 52 శాతం ఉంటే, మన రాష్ట్రంలో మాత్రం 45 శాతం అంటే దేశవ్యాప్తంగా ఈ రంగంలో కూడా మనం ఎక్కడున్నామో అర్థమవుతుంది. గౌరవ విద్యాశాఖమంత్రి శ్రీ పి.వి. రంగారావుగారు నీరుడు చెప్పారు. విద్యాశాఖలో మొత్తం 20,000 పోస్టులు ఉపాధ్యాయులకు సంబంధించినవి ఖాళీగా ఉన్నాయని. అవి ఇప్పుడు 30 వేల వరకు చేరాయో, 40 వేలకు చేరాయో నాకు తెలియదు. మొన్న సమరసింహారెడ్డిగారు, పంచాయితీరాజ్ శాఖామాత్యులు అన్నారు - అయ్యా బిల్డింగ్స్ లేవు అంటే, ఆయన షేము ఇంతే అన్నారు. చెల్లి క్రింద చెప్పండి, మట్టిలో దొర్లండి. బిల్డింగ్స్ లేవు, పంతుళ్లులేరు. బడిలేదు. బడి ఉన్నా పంతుళ్లు లేకపోవడం పిల్లల ఖర్చు.

ఏకాపాధ్యాయ పాఠశాలలో బీదర్లను కన్సాలిడేటింగ్ చేసిస్తే మీద తీసుకుంటే, వారు ప్రమాదాన్ని వచ్చి వెళ్లిపోయారు. అందువేత పంతుళ్లులేరు కాబట్టి, దేశ వ్యాప్తంగా చూస్తే, 7 శాతం వెనుకబడి ఉన్నాము. ఈ పరిస్థితుల్లో మనం ఎటువైపు పోతున్నామో ఒకసారి అర్థం చేసుకోవడం మీకు మనవిచేస్తున్నాను. నేను ఇంకొకటి మనవిచేసేదేమంటే 60, 70 వేల ఖాళీ పోస్టులలో ఒక్కదానిలో కూడా విద్యారంగంలో కొత్తగా రిక్యూట్ మెంటులు ఏమీ చేయలేదని మనవిచేస్తున్నాను మొత్తం ఎలిమెంటరీ ఎడ్మంట్ కేషన్కు, సెకండరీ ఎడ్మంట్ కేషన్కు కలిపి రూ. 1074 కోట్లు కేటాయిస్తే ఇందులో అత్యధిక భాగంగా బీతభత్యాలకు సరిపోతుంది తప్ప, బ్లౌక్ బోర్డులకు కాని, చాక్ షేసులకు కాని, సరిపోదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంక ఖాళీ పోస్టులు సింపే పుశ్చలేదు.

ఇక ఒకేషనల్ ఎడ్యుకేషన్: ఇది చాలా కీలకమైనది. వారు కబ్బుబానిసలలాగా మిగిలారు. పరిస్థితి ఎంత అధ్వాన్నంగా ఉందంటే, ఈ విభాగంలో పనిచేసే ఉపాధ్యాయులకు 20'లకు 30 పేరియడ్లు ఉంటాయి. వారికి పేరియడ్లు కూడా 20లు ఇస్తారు. అది కూడా సరిగా ఇవ్వరు. 6 నెలలకు కానీ, 7 నెలలకు కానీ ఒకసారి ఊతాలు ఇస్తారు. కాదని చెప్పమనండి ఆర్థిక మంత్రిగారిని, నేను రుజువుచేస్తాను. రుజువు చేయడానికి నిర్ధారించాను. ఇంక వారు చదువు వెప్పేదేముంది, పిల్లలు నేర్చుకునేదేముంది, వారు పైకి వచ్చేదేముంది? వారికి కేటాయించిన పేరియడ్లు కూడా మీరు సక్రమంగా ఇవ్వరు. వారికి ఊతాలకు రూ. 600 లకు రూ. 700, అదీ 6 నెలలకు ఒకసారి పేరియడ్ వెడ్జిగా లెక్కకట్టి ఇస్తారు. ఈ ఒకేషనల్ ఎడ్యుకేషన్ పేరిట స్కూల్స్ కు కొన్ని పరికరాలు పంపించారు. అక్కడ పంతుళ్లు లేరు. ఈ పరికరాలను ఉపయోగించే దిక్కులేదు. కాదని మంత్రిగారిని చెప్పమనండి? మీరు గొప్పగా చెప్పుకోడానికి ఇందులో ఏముందని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇంక పరిశ్రమలు. ఈ పరిశ్రమలు ఏ స్థితిలో ఉన్నాయో మీకు తెలియండి కాదు. ఇప్పటికే అనేక పరిశ్రమలు మూతపడ్డాయి. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు, సిరిహారు కాగితమిల్లు, డి.బి.ఆర్. మిల్లు, బజరంగ్ జుబ్బిమిల్లుల పరిస్థితి గురించి మీరు ఎక్కువగా అడిగేవారు. కానీ ఇప్పుడు ఒక్కొక్కటిగా అన్నీ మూతపడిపోతున్నాయి. ఏముంది మనకు గర్వకారణం? మూసివేయించడంలో మనం అగ్రశ్రేణిలో ఉన్నాము. ఆల్టిమేట్ పరిశ్రమ మొన్నటిదాకా చాలా బాగుండి. ఓవర్ డిమాండ్ దానిని ఖాళీ చేయించి పారేశారు. దానిని పైచేతు రంగానికి అప్పగిస్తామంటున్నారు. మన గొప్పతనం ఇదేనేమో మంత్రిగారిని చెప్పమనండి?

మీరు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తున్నారు. కానీ వారి హయాంలో ఆర్థిక లాభాలలో నడిచింది కానీ మీ హయాంలో ఎందుకు నష్టాలు వస్తున్నాయని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- వెంకటేశ్వరరావుగారూ, మీ ప్రసంగంలో మేము ఏమి చెయ్యాలో చెప్పడం, అవసరమైనచోట కొంచెం కబురుగా తీట్టడం సహజమూ, న్యాయమూ. కానీ నాకు అసలు అర్థంకానీది ఏమిటంటే, మీ ప్రసంగాన్ని మమ్మల్ని తీట్టడానికి వాడుకుంటున్నారా, వారిని వొగడడానికి వాడుకొంటున్నారా? ఇప్పటికీ మూడుసార్లు తెలుగుదేశం వారిని చాలా బాగాచేశారు, అని సర్టిఫికేట్ ఇస్తున్నారు. వెంకటేశ్వరరావుగారు మాకు సలహా చెబుతున్నారా? లేక వారికి సర్టిఫికేట్ ఇవ్వడానికి మాట్లాడుతున్నారా?

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- రోశయ్యగారికి నేను ఇచ్చిన సలహా చేదు నిజం కాబట్టి అది మింగుడుపడదు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తప్పుచేస్తే, విమర్శించమని కాదు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం హయాంలో భూసంస్కరణలు వస్తే వారూ, మీరూ ఒకే ప్రయోజనం చేశారు. అందులో మినహాయింపులేదు. అది మీ వర్గ స్వభావం.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- ఇదివరలో ఏమి చేశారో నాకు తెలియదు. నేను ఇండాకటి నుంచి 35 నిమిషాలుగా వింటున్నాను. మమ్మల్ని విమర్శించడం సహజమే. కానీ మూడుసార్లు వారికి సర్టిఫికేట్ ఇచ్చారు. నాకు ఏమి అనిపిస్తోంది అంటే, బహుశా ఈ డిఎం వారికి సర్టిఫికేట్ ఇవ్వడానికి ఉపయోగించుకుంటున్నారేమోనని సందేహం వచ్చి అంటున్నాను.

శ్రీ డి. వెంకటేశ్వరరావు:- నేను అరగంటలో చేసిన ప్రసంగంలో - వారు బీయ్యం ఇచ్చిన విషయం అబద్ధమైతే నేను వొగడవలసిన అవసరంలేదు. వారి ప్రభుత్వం సెంట్రల్ ప్రాజెక్టు హార్నివేచారు, అంటే అదీ వొగడ్డ అని మీరు అనుకుంటే, నేను చెప్పగలిగేదేమో లేదు. మీరు ఏదైనా మంచిచెస్తే, రోజుయ్యగారు మంచి చేశారని అంటాను. మొట్టమొదట మీ ప్రసంగానికి అభినందనలు తెలుపుతూ ఇందాక శ్లాఘించాను. వారిని వొగడడం, మీమ్మల్ని తిట్టడంకాదు. మనం ఎటు వోతున్నామో అలోచించమని మనవిచెస్తున్నాను. మీరు చెప్పిన లెక్కలలోవే నేను మాట్లాడిన విషయాలు. మన రాష్ట్ర ఆర్థిక దౌర్జుల సమీక్ష అనే దానిలోనే నేను ఉదాహరణ చెప్పాను తప్ప, అదనంగా ఏమీ చెప్పలేదు. కాబట్టి ఉన్న పరిశ్రమలను మూసివేయించుకు వోతున్నాము కాబట్టి మీరు దయచేసి ఆలోచించమని మనవిచెస్తున్నాను. ఎ.పి. స్టేల్సు లాభాలలోనే నడుస్తోంది. దానిని పెంపొందించడానికి కట్టబెడుతున్నారు. దీని ఫలితంగా పారిశ్రామిక అశాంతి ఎంత ఏర్పడిందంటే, మన రాష్ట్రంలో 1991-92 నవంబరు వరకు పదమూడున్నర లక్షల పనిదినాలు నష్టపోతే ఇదే కాలంలో, 1992-93లో పదిన్నీమిదన్నర లక్షల పని దినాలు నష్టపరచబడ్డాయి. ఇది మేమి ఇచ్చిన లెక్కల నుంచే నేను ఉదాహరించింది. ఇది యాధార్థమా? కాదా? అని నేను అడుగు తున్నాను. ఈ పారిశ్రామిక అశాంతివల్ల ఏమి జరిగింది? ఒకవైపు నీరువోగడం భూతంగా పెరిగిపోతోంది. వోస్తున్నాడ్యయేటలు తప్పుడుదార్లు తొక్కుతున్నారు. అంతకాదు, మతం పేరుతో, కులం పేరుతో, ఇంకా రకరకాల పేర్లతో ఏ రకమైన అధ్వాన్న పరిస్థితికి వోవాలో అంత అధ్వాన్న స్థితికి వోతున్నారు. దారి దోపిడీలకు దిగుతున్నారు. కాబట్టి మన మానవశక్తిని ఉపయోగించుకోవడంలో మనం ఎటువైపు వోతున్నామని అడుగు తున్నాను. పారిశ్రామిక అశాంతివల్ల ఇంకా బజార్లపడితే, దీనివల్ల వచ్చే నష్టం ఎంతో గమనించమని నేను మనవిచెస్తున్నాను. కాబట్టి నేను మనవిచేసేదేమంటే, మన విధానం మారాలి.

ఇంక జాళి విధానం. చేనేత కార్మికులకు సంబంధించినంతవరకు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 50 లక్షల కుటుంబాలున్నాయి. గతంలో కొందరు అంటే కొన్ని కుటుంబాలు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నాయని చెప్పాము. ఈ సంవత్సరం మీరు ఏమి చెబుతున్నారంటే, కొన్ని సొసైటీలు పెడతామని. ఈ సొసైటీలో 50 మంది సభ్యులుంటారు. మీరు సభ్యుడికి రూ. 2,000/- బొప్పిన సహాయం చేస్తారు. ఏ రకంగా సరిపోతుంది వారికే సహాయం? వారిని ఏ రకంగా కాపాడగలరు? మీరు చేయారైన పని ఒకటైంది. దారం తక్కువ ధరకు సరఫరా చేయాలి, తయారైన బట్టలు మీరు కొనాలి. వారు తయారుచేసే బట్టలకు మీల్లులు వోటికి రాకూడదు. ఆ రకమైన పద్ధతులు అనుసరించకుండా ఈ చేనేత పరిశ్రమను మీరు కాపాడతానని అనుకోవడం సరియైనది కాదు. దారం ధర తగ్గించాలి, వారి ఉత్పత్తులను ప్రభుత్వం కొనాలి. కేవలం రూ. 2,000 ఇస్తే ఎంతకాలం వస్తుంది? ఈ మొత్తం సమస్య రూ. 50 లక్షలతో పరిష్కారమవుతుందా? అని అడుగుతున్నాను.

ఇంక ఆరోగ్యం మాసినట్లయితే, ఇది చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంది ఉస్మానియా ఆసుపత్రిలాంటి ఆసుపత్రిలలో పారీశుధ్యం పాటించబడడంలేదు. మందులు లేవు. అప్పులు పెట్టేవారు లేదు. నిమ్మ మనకు ఒకప్పుడు గర్వకారణమే. ఈనాడు దీని పరిస్థితి

అధ్వాన్నంగా ఉంది ఈ విషయం చాలా సేరియస్గా అలోచించమని నేను మనవిచేస్తున్నాను. డాక్టర్లలో అసహనం పెరిగింది. శాసనసభ్యులంటే గౌరవం కూడా లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. 300 మంది శాసనసభ్యులలో నువ్వు ఒకడివనే భావం వారిలో ఏర్పడింది? ముఖ్యమంత్రిగారు తెలివీ వ్రాసినా దిక్కులేదు. అందుకు కారణం ఏమిటి? మీరు ఇవాల్సిన డబ్బులు వారికి ఇవ్వకపోవడమే.

పల్లెటూళ్లలో ఉండే హాస్పిటల్స్ డాక్టర్లులేరు. రోశయ్యగారు మమ్మల్ని అందరినీ కూర్చోబెట్టారు. డాక్టర్లను పిలిచి అడిగారు, మీరు ఎందుకు పోవడంలేదని? నిజమే, వారు పోవడంలేదు. అలా పోనివారినీ ఇంకోకవోటి పోస్తువేయాలి. ఎం.డి.లు, ఎం.ఎస్.లు చదువుకున్నవాళ్లం పల్లెటూళ్లలో ఎక్కడ పనిచేయగలమని వారు అడిగారు. దీనికి పరిష్కారమార్గం ఏమి వెతికారు? కొన్నిచోట్ల డాక్టర్లులేరు, కొన్నిచోట్ల మందులులేవు. దీనిని గురించి సేరియస్గా అలోచించమని మనవిచేస్తున్నాను. గత సంవత్సరం కంటే, ఈ సంవత్సరం మందులకు రూ. 5 కోట్లు ఎక్కువ కేటాయించారు. ధరలు బాగా పెరిగి పోయిన ఈ రోజులలో 5 కోట్ల రూపాయలకు ఏమీ వస్తాయని అడుగుతున్నాను.

శాంతిభద్రతలు. ఈ శాంతిభద్రతలలో ప్రభుత్వం విధానం చాలా దారుణంగా ఉందని చెప్పక తప్పదు. రాజకీయ హత్యలు పెరిగినాయి. ప్రతిపక్ష పార్టీల మీద దాడులు పెరిగాయి. కావాలంటే మీకు వీవరంగా లెక్కలు కూడా చూపగలను. అసహనం పనికిరాదు. సహనంతో ఉండండి. దాంతోపాటు నేర మనస్తత్వాన్ని ప్రభుత్వ విధానమే ప్రకృతింప చేస్తున్నది. నేను ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. గౌరవ శాసనసభ్యుడు వంగవేటి మోహన రంగగారి హత్య జరిగింది. దోషులను కఠినంగా శిక్షించాలి. నేను కాదని అనడంలేదు. కానీ ఆ సందర్భంలో సంఘ వ్యతిరేకతకు అనేక లూటీలుచేస్తే, 2,500 కేసులను ఒక్క కలం పోటుతో రద్దుచేశారు. మాజీ ప్రధాని శ్రీ రాజీవ్ గాంధీగారి హత్య జరిగింది. దానిని అందరం ముక్తకంఠంతో ఖండించాము. ఎవరో హత్యచేస్తే, అమాయకుల ఇళ్లమీద పడి దాడిచేశారు. అస్తులు ధ్వంసంచేశారు. ఒక్క కలంపోటుతో ఈ కేసులన్నీ కొట్టిపారేశారంటే, ప్రభుత్వ ఫార్మలో ఉండి, ఏ నేరం చేసినా ఫరవాలేదనే మనస్తత్వాన్ని మీరు ప్రకృతింప చేస్తున్నారా లేదా అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇది ఏ రకమైన విధానమని నేను అడుగుతున్నాను. దీనివల్ల రాజకీయ హత్యలు పెరుగుతున్నాయి ఏ పార్టీవాడైనా సరే, వారి మీద మీరు 2.30 కఠినచర్యలు తీసుకోవాలని, కఠినంగా శిక్షించాలని నేను కోరుతున్నాను. శాంతిభద్రతల పరిస్థితి కాపాడే ఉద్యోగుల పరిస్థితి, సంక్షేమం చూడాలి. ఈ ఉద్యోగస్థులు ఎవరయితే ఉన్నారో, వారికి ఏ సౌకర్యాలు లేవు. ఉదాహరణ చెబుతాను. ఈరోజు శాంతిభద్రతలు కాపాడడానికి మన్య ప్రాంతాలకు పంపించిన పోలీసు ఉద్యోగులు ఉన్నారు. వారికి ప్రమాషన్లలో అన్యాయం జరుగుతోంది. జీతభత్యాలలో అన్యాయం జరుగుతోంది. ఎక్కడో మారుమూల పనిచేసే వారి యిక్క పిల్లలు చదువుకోడానికి అన్యాయం జరుగుతోంది. ఏ ఉద్యోగులయినా సరే అలాంటి రంగాలలో ఉద్యోగులకు అశాంతి రేకెత్తించే విధంగా ఉండ కూడదు. క్రింది ఉద్యోగుల సంక్షేమం దీనిలో భాగంగా ఉండాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక స్థానిక సంస్థలు ఉన్నాయి. వీటి పరిస్థితి ఎంతో అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి. మీరు రోజ్ గార్ నిధులు అప్పజెప్పారు. 80 శాతం నిధులు దుర్వినియోగం అయ్యాయి. తరువాత అందరూ ఒప్పుకున్నారు. మళ్లీ ఎన్నికలు ఎప్పుడు పెడతారు అని అడిగితే, మేము సమగ్రమయిన

చట్టం తీసుకొని వస్తామని అన్నారు. మండలాలు పోయాయి మండల వ్యవస్థను రద్దు చేస్తామన్నారు. నా విజ్ఞప్తి ఏమంటే, ప్రజలు దీనికి అలవాటుపడ్డారు. ఈ వ్యవస్థను ధ్వంసం చేయవద్దు. పోలీస్ స్టేషన్లు అవ్వాలి అని పోలీసులు వాటి పని తీర్చుకుంటున్నారని అంటుంటే, ఏం చేయబోతున్నారో చెప్పడంలేదు. దానికితోడు ఈ స్థానిక సంస్థలను భ్రష్టుపెట్టడం చేయడం మీరు చేపట్టారు. నేను ఉదాహరణ చెబుతాను. వేటిలో సహకార సంఘాలలో మీరు నామినేటెడ్ సిస్టమ్ తీసుకువచ్చి అనేక సౌకర్యాలతో ప్రతిపక్ష పార్టీలవారినే మెజారిటీని మెనారిటీచేసి, మెనారిటీని మెజారిటీచేసి అనేక సంస్థలలో అవినీతి కూపాలుగా తయారు అయ్యాయి. ప్రతిపక్ష పార్టీలకు అప్పులు ఇవ్వడంలేదు. కాబట్టి రేపు రానున్న స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలు, గ్రామ పంచాయతీ ఎన్నికలలో అదే పరిస్థితి మీరు ప్రవేశపెడితే ఇంతకన్నా దారుణం మరొకటిలేదు. మేము వింటున్నాము. చేయలేకపోతే మరే మంచిది. చేస్తారో లేదో తెలియదు ఈ స్థానిక సంస్థలలో సరయిన పద్ధతిలో ఎన్నికలు జరపాలని మనవిచేస్తున్నాను. అఖరుగా మద్యపాన నిషేధంపై చాలా పెద్ద ఎత్తున ఆందోళన జరుగుతోంది. ఇది చాలా సున్నితమైన సమస్య. మేము ఒప్పుకున్నాము. ఒకప్పుడు మేమూ రద్దుచేయాలని కోరుకున్నాము. కానీ ప్రజలలో చెత్తనష్టం వచ్చింది. ఏ వర్గంలో రావాలి ఆ వర్గంలో వచ్చింది. ముఖ్యంగా మహిళలలో వచ్చింది. సంసారాన్ని కాపాడేవారే అంటే భర్త త్రాగుబోతయితే మహిళలు ముందుకువచ్చి రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఉద్యమించి నెల్లూరు జిల్లా మార్గదర్శకంగా అనేక జిల్లాలలో అంటే చిత్తూరు, ప్రకాశం మొదలైన జిల్లాలలో ఉద్బవంగా సాగుతున్నాయి. అనేకదోట, మహిళలు ప్రధానపాత్రవహిస్తూ చేస్తూ ఉంటే వారి మీద దాడి చేసి దారుణంగా వారిని కొట్టడం జరిగింది. షేగా మేము రద్దు చేస్తామని చెప్పి గత సంవత్సరం అంటే, ఈ సంవత్సరం ఆదాయం ఎక్కువ చూపించారు. అంటే మీ చిత్తుకుడిని ఏమీ అనుకోవాలి. దానికి వ్యతిరేకం కాదనుకుంటూనే ఎలా చేయాలని అంటున్నారు. ఈవేళ వచ్చిన చెత్తనాన్ని ఉపయోగించుకోమని చెప్పాము. ఒకప్పుడు ప్రజలలో నిరక్షరాస్యత ఉన్నప్పుడు మీరు పెట్టి అభ్యాసపాఠ్యాల మాట వాస్తవము. కానీ ఈరోజు మహిళలలో చెత్తనష్టంవచ్చి ఈ ఉద్యమం ముందుకుపోతోంది. అదనపు ఆదాయం చూపుతున్నారు. దీనిని ఏ రకంగా భావించాల్సిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. మొన్న రాజీనామా చేశారు ఏదో అయిపోయింది. కానీ విచారించే కమిటీ ఉందే, అందులో సిట్టింగ్ జడ్జిని మాత్రం చేయాలని, ఆ జడ్జిని మార్చాలని దానికి కారణం నేను నోటేన్ ఇచ్చాను. తరువాత చెబుతాను. సిట్టింగ్ జడ్జి మాత్రమే దీనిని విచారణ చేయాలని కోరుతూ, ఈ రాష్ట్ర అర్థిక పరిస్థితి బాగుచేయడానికి ప్రజలను భాగస్వాములను చేయకండి, వారిని అప్పుల చుట్టూ తీర్చుకండి. ప్రాజెక్టులను కట్టించడానికి ప్రజల దగ్గరకు వెళ్ళండి, మేమూ సపోర్ట్ చేస్తాము. మీరు పన్నులను మోయగలిగినవారిమీదే మోపండి. కానీ రాష్ట్ర అర్థిక పరిస్థితి దివాలాతోనే పరిస్థితి మీరు ఈ విధానం అవలంబించేంతవరకు ఉంటుందని చెబుతూ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (దుర్గిరాల):- అధ్యక్షా, 1993-94 బడ్జెట్, రోజయ్యగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ స్పెషియల్ చాలా ఎగ్జిటేవ్గా, ఎలిసిటేవ్గా చక్కగా ఉంది. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఎలా ఉన్నాయి, దీనికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి, దీనికి ఇవ్వకూడదు అని రాష్ట్ర అభివృద్ధిని దృష్టిలో పెట్టుకొని చేశారు. అందుకు వారిని హృదయపూర్వకంగా

అభినందిస్తున్నాను. 1974-79లో 5వ పంచవర్ష పూజాశీక వచ్చింది అనాడు ఉన్న పరిస్థితి ఏమంటే ఇరిగేషన్ సెక్టార్ కి దాదాపు 60 శాతం పవర్ అండ్ ఇరిగేషన్ కి చాలా ప్యూరిటీ ఇచ్చి రాష్ట్ర ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్ చేశారు. ఆర్థిక విధానం డెవలప్ కావాలంటే పవర్ అండ్ ఇరిగేషన్ కావాలి. అనాడు నిర్ణయం జరిగింది. తరువాత 6వ పంచవర్ష పూజాశీక వచ్చిన తరువాత 1985వ సంవత్సరములో ఈ ప్యూరిటీ కొంత మార్పు చేయడం జరిగింది అంటే పవర్ అండ్ ఇరిగేషన్ కి శాతాన్ని తగ్గించి సోఫట్ సర్వీసెస్ పేరుతో వర్సంటేజీ ఎక్కువ చేయడంవల్ల ఈనాడు రాష్ట్రంలో ఉన్న ఇరిగేషన్ ఫెసిలిటీస్, విద్యుచ్ఛక్తి డెఫిసిటీకి పూర్వ కారణం అయింది. అనాడు 1980-85లో ప్యూరిటీ షిఫ్ట్ చేయుటవల్ల దీనికి కారణమనే విషయం మనం గుర్తుపెట్టుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. దానికి వ్యక్తిగతంగా పూర్ణత్యాలే అని మాట్లాడవలసిన అవసరంలేదు. కానీ ప్యూరిటీ సెక్టార్ మారడంవల్ల చాలా డెబ్బ తిన్నామనే విషయం గుర్తుచేస్తున్నాను. 7వ పంచవర్ష పూజాశీకలోకి వచ్చినప్పుడు అది అయిపోయింది తరువాత ఇండివిడ్యువల్ ప్లాన్స్ 1990-91, 1991-92 వచ్చాయి. 1989లో రాష్ట్ర పూర్ణత్యం మారడం అయ్యింది. 5వ పంచవర్ష పూజాశీకలో 1974-79లో మనము ఏ ప్యూరిటీ సెక్టార్ మీద అభివృద్ధి చేశామో, ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ క్రియేట్ చేశామో ఆ పద్ధతిలో ఈనాడు మనము 1990-91, 1991-92లో ఇరిగేషన్ కి, పవర్ కి సంబంధించి సంతవరకూ 50 శాతం ఇస్తూ, రాష్ట్రానికి అధిక జనాభాగల హరిజన, గిరిజన, పెనుకబడిన వర్గాలవారికి సౌకర్యాలు కలగజేయాలని, వారికి ఇచ్చే హక్కులు కాపాడాలనే ఉద్దేశ్యంతో 21 శాతం మనము సోఫట్ టెక్నోలాజీకి యాక్సివిటీకి తగ్గించకుండా చేసినందుకు మనందరము అభినందించవలసిందని, 1974-79లో, 1980-85లో, 1990-91లో, 1991-92లో ఏ పూర్ణత్యం ఉన్నది అనే విషయానికి, పూర్తిపక్ష నాయకులు మాట్లాడిన దానికి సమాధానంగా నా అభిప్రాయాలు మనవిచేస్తాను. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినంతవరకూ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ క్రియేట్ చేయడానికి మంచి సుగమమైన బాటలుచేశారో దానికి మన పూర్ణత్యాన్ని అభినందించవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. 3. విజయభాస్కరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చిన తరువాత పూజలను దృష్టిలోపెట్టుకొని ముఖ్యంగా వ్యవసాయదారులను దృష్టిలో పెట్టుకొని అనేక సౌకర్యాలను కలగజేయడం జరిగింది. అనేక రాయితీలు ఇవ్వడం జరిగింది. దాని గురించి చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. 5 హెచ్.పి. వినీయోగించే రైతులకు ఈనాడు వంద రూపాయల నుంచి రూ. 75కు తగ్గించడం జరిగింది. దానిని అభినందించవలసిన అవసరం ఉంది. పేద పూజలకు 16 కేజీల బియ్యం కొటాను 20 కేజీలకు వారిని ఆదుకోవడానికి చేశారని, 50 వేల అగ్రికల్చర్ కనెక్షన్స్ ఏవయితే ఉన్నాయో వాటిని లక్ష వరకూ అభివృద్ధి చేసిన కార్యక్రమాన్ని అభినందించవలసిన అవసరం ఉందని, ఎన్ని చెప్పినా, రాష్ట్రంలో ఉన్న పరిస్థితి అవగాహన చేసుకొని దీనికి సరయిన మార్గాలను ఏ విధంగా ఈ రాష్ట్ర ఆర్థిక విధానం బాగుపరచాలి, ఆర్థిక వనరులు ఎలా పెంచాలనే ఆలోచన పూర్తిపక్షాలకూ, స్వపక్షాలకూ ఉండి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు మనం లెక్కలువేస్తే దాదాపు పబ్లిక్ డెబ్ట్ మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినంతవరకూ 9,300 కోట్ల రూపాయలు ఉందని, ఈ అప్పును ఏ విధంగా తీర్చాలనేది ఆలోచించవల్సిందనే పూర్తిపక్షాలకు చెబుతున్నాను. పన్నులు వేయడానికి వేలులేదు, వాటర్ రెజిస్ట్రీ, ఆర్.టి.సి. ఛార్జీలు, కరెంటు ఛార్జీలు పెంచడానికి వేలులేదని ఈ పద్ధతిలో మనము పోతే ఎలా ఈ ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చుకోవాలి? ఈ రాష్ట్రాన్ని ఏ విధంగా బాగుచేయాలని ఆలోచించ వల్సిందిగా కోరుతున్నాను. ఒక ప్రక్క కాలువలకు రేపేరులేదని అంటున్నారు. సక్రమంగా

నేరు రావడంలేదని అంటున్నారు. నాగార్జునసాగర్ కు డబ్బు ఎలాటే చేయలేదని అంటున్నారు. దీనిని ఆలోచించడానికి మనము కొన్ని సలహాలు చేయాలని అంటున్నాను. నేను పన్నులు చేయమని చెప్పేవాణ్ణి కాను. ఈనాడు నాగార్జునసాగర్ కి సంబంధించినంతవరకు మనవి 12.4% చేస్తున్నాను. మా ప్రాంతం డ్రైక్రాండ్ ప్రాంతంలో ఉంది. ఇప్పటికీ కూడా ఈ సంవత్సరం మ. పరుమారు ప్రాంతం కానీ లేకపోతే కారంచేడు ప్రాంతంలోకానీ ఇంకా నాణ్యపడలేదు. కారణము ఏమిటి మీరు ఆలోచించాలి అని మనవిచేస్తున్నాను. పత్తి సంవత్సరం కాలువ బీప్ అవుతుంది. వోయిన సంవత్సరం నాగార్జునసాగర్ బీప్ అయితే పంట పండలేదు. 80 రూపాయలు కాదు ఇంకో 20 రూపాయలు వేయండి కానీ అభ్యంతరంలేదు. కానీ సర్వేన పద్ధతిలో ఆ గామాలకు నేరు రావాలి. ఇరిగేషన్ సౌకర్యం కల్పించాలి. అని మనవి చేస్తున్నాను. రైతాంగానికి వ్యతిరేకంగా అనుకూలంగా మాట్లాడే పద్ధతి కాదు మనకు సౌకర్యాల కావాలి. మనకు సౌకర్యాలు కావాలంటే ప్రజల దగ్గర నుండి పన్నులు వసూలు చేయాలి పన్నులు చేసినవి సక్రమంగా వీనియోగిస్తున్నారా లేదా అని ఆలోచన లేకుండా చేయడానికి వీలులేదు. సారాయిపోవాలి లేక ఏదైనా రేట్లు ఎక్కువ చేస్తే ఉద్యమాలు లేవుతాము అంటున్నారు ఈ విధమైన వాతావరణ మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రతిపక్షాలు కావచ్చు ఈ వాతావరణ మంచిదికాదని మనవిచేస్తున్నాను 1992-93 ప్లానింగ్ విషయానికి వచ్చి నప్పుడు మీతుడు రాజుగారు మనవిచేశారు యాక్చువల్ గా ప్లానింగ్ కమీషన్ నిర్ణయించింది ఎంత. బడ్జెట్ లో ప్రవేశపెట్టింది ఎంత? సింపుల్ ఎగ్జంపుట్స్ తో మనవి చేస్తున్నాను అధ్యక్షా. 1985-86 ప్లానింగ్ కమీషన్ అభ్యుపేక్షన అవుట్ లే వోవిజన్ 810 కోట్లు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వోవ్లెడ్ చేసింది 1044 కోట్లు యాక్చువల్ ఎక్స్ పెండీచర్ 929 కోర్కీస్. అట్లాగే 1986-87లో 1000 కోట్లు ప్లానింగ్ కమీషన్ అభ్యుపేక్షన చేసినది అధ్యక్షా. 1210 కోట్లు బడ్జెటులో వోవిజన్ చూపించారు. 1214 కోట్లు ఖర్చుచేశారు. 1987-88 ఈ విధంగా లెక్కలు వేసుకొంటూ వోతే 1200 కోట్లు ప్లానింగ్ కమీషన్ 1540 కోట్లు బడ్జెటులో చూపించారు. ఖర్చుపెట్టింది 1136 కోట్లు. 4009 కోట్ల రూపాయలు డెఫిసిట్. అందువల్ల 1984-89లో ప్లానింగ్ కమీషన్ నిర్ణయం చేసిన డబ్బు ఎంత? మనం బడ్జెటులో వోవ్లెడ్ చేసిన డబ్బు ఎంత? ఖర్చుపెట్టింది ఎంత అని ఆలోచించినప్పుడు ఏ విధంగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయో చెప్పుకొంటున్నామో ఒకసారి అవగాహన చేసుకోవాలని మీ ద్వారా మీతులందరినీ కోరుతున్నాను. 5,565 కోట్ల రూపాయలు 1984 నుంచి 1986 వరకు నిర్ణయం చేస్తే, 6,447 కోట్ల రూపాయలు వోవిజన్ చూపించితే ఖర్చుపెట్టింది 5,976 కోట్ల అన్న విషయం తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఈ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వము అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఈ ప్లాన్ వోవిజన్ తగ్గింది. సక్రమంగా జరగడంలేదు అన్నమాటకు నిర్ధారణగా 1985 మొదలుకొని ఆనాడు తెలుగుదేశం అధికారంలోవున్న ఫిగర్స్ అంతా కూడా దిస్ ఈస్ ది రిపోర్ట్ ఆఫ్ ప్లానింగ్ కమీషన్. దాని ప్రకారంగా మీకు మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత అధ్యక్షా ఈనాడు బాకీల లెక్కలు చూసినట్లయితే 9,300 కోట్లు. రాష్ట్రంలో 1991 సి.పి.జి. రివోర్డు తీసుకొన్నట్లయితే అన్ కలెక్టెడ్ రెవెన్యూలు ఉన్నాయి. దాని గురించి ప్రభుత్వం ఏమీ చేయబోతోందని అడుగు తున్నాను. కారణము ఏమంటే అన్ ఎస్టిమేషన్ బై అఫిషియల్స్, నాన్ లేవీయింగ్ టాక్స్ ఫార్మ్ లేవే ఆఫ్ డ్యూటీస్, ఫ్లో ఇన్ బ్యస్టు, పెనాల్టీస్ మరియు రాయల్టీస్ ఇవి అన్నీ కలుపుకొని అధ్యక్షా 244.27 లక్షల రూపాయలు దీని క్రింద వచ్చింది. అట్లాగే సేవ్స్ టాక్స్ కేసులు చూసినట్లయితే పెండింగ్ ఉన్నాయి 1040 మార్చి నాటికి. మరి డిస్పోజిటికి

వచ్చేటప్పటికల్లా టాక్స్ రెవెన్యూ వచ్చేంతవరకూ చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. ఇవి కూడా మనము దృష్టిలోపెట్టుకొని ప్రభుత్వం ఈ కార్యక్రమాలు డిస్పోజిట్ చేయడానికి అప్పిలియేట్ బిల్లును డిస్పోజిట్ చేసినా కూడా అవి అమలుపరచడంలో ప్రభుత్వం చాలా వెనుకకు పోతోందని మీ ద్వారా మన ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అట్లాగే రిజిస్ట్రేషన్ డిపార్టుమెంటులో 2,80,944 కేసులు డాక్యుమెంట్స్ సక్రమంగాలేవు రిఫరచేస్తే వర్షి అబౌట్ 41.3 కోర్కెస్ డిస్పోజిట్ అయినవి అన్నీ కూడా పదహారు కోట్ల ఇరవై లక్షల వరకే. ఇంకా డిస్పోజిట్ కాకుండా the matter has been referred to the concerned Collectors అండర్ వ్యాల్వూ చేసిన మ్యాటర్స్ అన్ రిజిస్టర్డ్ డాక్యుమెంట్స్ 25 10 కోట్ల రూపాయల వరకు పెండింగ్ లో ఉన్నాయి అధ్యక్షా. అట్లాగే సేల్స్ టాక్స్ కి సంబంధించినంతవరకు 278.22 లక్షలు అధ్యక్షా. ఇక అన్ కలెక్టెడ్ రెవెన్యూ క్రింద ఎలక్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు ఉంది. వేరు 123 కోట్ల 17 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే 1990వరకే లెక్కలు చూపుతున్నారు. సి.ఎ.జి రిపోర్టులో ఇచ్చారు ఆ ఫిగర్స్ ఆధారంగా చేసుకొనే మనవిచేస్తున్నాను. మంతులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను అవారం చేసుకోవద్దని. ఏదైతే కంట్రోలర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ రిపోర్టులో వస్తుందో ఏ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన వారు ఆ డిపార్టుమెంటుని క్లుప్తంగా పరిశీలించి చదువుకొని అన్ని లోపాలు కూడా అఫిషియల్ మీషనరీ మీద కనబడుతున్నాయి. దీనిని క్లుప్తంగా తెలుసుకొని దానిని అమలుపరచడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినంతవరకు పాపులేషన్ 6.63 కోర్కెస్ ఉంది మన పాపులేషన్ గోత్ ఏదైతే ఉందో 23.8 పర్సెంట్ డి అల్ ఇండియా లెవెల్ లో చూసినట్లయితే చాలా తక్కువగా ఉంది. అందువలన ఈ బర్త్ కంట్రోల్ ఏవిధంగా అమలుపరచాలో ఏ విధంగా ఈ పాపులేషన్ గోత్ ఇంటర్నల్ తగ్గించాలో అలోపించాలని మనవిచేస్తున్నాను 2000 సంవత్సరం వచ్చేంతవరకు కూడా మొత్తం ఏదైతే దేశం 175 మీలియన్ టన్నుల ఉత్పత్తిచేస్తూ ఉంటే ఈ పాపులేషన్ ఇలా పెరుగుతూ ఉంటే ఆహార ధాన్యాలు సప్లయచేసే స్థితిలో ఉందా అని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి బర్త్ కంట్రోల్ సక్రమమైన పద్ధతిలో అమలుచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను అధ్యక్షా.

ఇంకా కొన్ని విషయాలు ఈ బడ్జెట్ లో ఇరిగేషన్ కి సంబంధించినంతవరకు 530 కోట్లు చేశారు. పవర్ కి 400 కోట్లు చేశారు. అన్నీటికంటే ప్రధానమైన అభినందించవలసిన విషయం ఏమంటే ఎన్నో సంవత్సరాలుగా తెగిపోయిన చెరువులు, ఇరిగేటింగ్ ట్యాంకులు ఉన్నాయి. వాటిన్నీటి బాగుచేయడానికి 100 కోట్ల రూపాయల కంటే ఎక్కువ చేసి మైన్ డిగ్రీ ఇరిగేషన్ ఇయర్ గా నిర్ధారణ చేసినందుకు అభినందిస్తున్నాను. ఈనాడు ప్రభుత్వం శ్రీ విజయభాస్కరరెడ్డిగారు వచ్చిన తరువాత the projects which are pending in the Government of India. State Government have pursued for the reasons a number of projects have been cleared and the State Government is taking action to get clearance of the pending projects. The Government has to be congratulated for their efforts for getting clearance for all the pending projects. ఇంకా ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అయితే అందరూ అంటున్నారు 1100 కోట్లు ప్యావర్టీ అలివియేషన్ పోగ్గాం వస్తుంది అని. లేకపోతే 170

కోట్ల పెరుగుదల ఏరియాస్ నుంచి రాష్ట్రం మొత్తం డెవలప్మెంట్ అంటున్నారు. మొత్తం కలుపు క్రింద దాదాపు 3000 కోట్ల రూపాయలు వరల్డ్ బ్యాంకు ద్వారా అప్పు తీసుకొన్నామాట వాస్తవమనే విషయం మరచిపోకూడదు. అప్పుయితే తెచ్చుకొంటాము దానిని సక్రమమైన పద్ధతిలో ఉపయోగించాలి. మా ఏరియాలో సాగే డ్రేన్ ఒకటి ఉంది అంతకు ముందు వరల్డ్ బ్యాంకు పథకం క్రింద డ్రేనింగ్ శిస్తుల క్రింద 10 లక్షలు 20 లక్షలు పెట్టి బాగుచేస్తే డ్రైనేజీ బోర్డు బాగుచేసినటువంటి కాలువ ఏదైతే ఉందో ఆ కాలువ బాగు చేశారు దానికి ఎస్టిమేషన్ వేశారు 51 లక్షలు. ఈ 51 లక్షలని బెండ్లరు సంత అవసర మంటే 91 లక్షలు ఏమిటయ్యా కారణం అంటే ఆ డ్రైనేజీ పూర్తికాలేదు. అట్లాగే మా ప్రాంతంలో ఉన్న ఆలేరు డ్రైన్స్నుంచి, పరుచూరు డ్రైన్స్నుంచి ఈ వరల్డ్ బ్యాంకు 24 కోట్ల రూపాయలు డ్రైనేజీ సిస్టమ్ బాగుచేయడానికి ఇస్తున్నాం అంటున్నారు నేను దానిని పూర్తిచేస్తారా అని అడుగుతున్నాను. 1991-92 నవంబరులో మా ప్రాంతంలో కురిసిన వర్షాలవల్ల మా ప్రాంతం రైతులకు చాలా ఇబ్బందికల్పింది. సి ఆర్ డి కి సంబంధించి సంతవరకూ ఇక్కడ రోశయ్యగారు చాలా సమాధానం చెప్పారు 947 కోట్ల రూపాయలకు నయాపైసా మించకూడదు అంటున్నారు, కానీ 947 కోట్ల రూపాయలు రాష్ట్రంలో ఈ డిసెంబరు ఆఖరుకి ఖర్చుపెట్టే స్థితిలో ప్రభుత్వం ఉందా అని అడుగుతున్నాను. అందువల్ల నేను మనవిచేసేది ఏమంటే కొన్ని స్కేమ్స్కి ఆర్డర్స్ ఏవైతే ఉన్నాయో వాటికి పెట్టుకోవలసి ఉంది అందువల్ల ముఖ్యమంత్రిగారికి, రోశయ్యగారి ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను దీనిని రీ కన్సైక్ట్ చేయండి. 20 కోట్ల పెట్టి ఏదైతే బెండర్స్ కాల్ఫర్ చేస్తున్నారో దాని నా 25 అమోదించండి. ఇక అగ్రికల్చర్ కు సంబంధించి శాసనసభ్యులలో నూటికి 80, 90 మంది మ వ్యవసాయ కుటుంబాలకు చెందినవారే. కాకపోతే రైతుల గూర్చి, వారి సమస్యల గూర్చి మాట్లాడడానికి మనం వెనకాడుతున్నాం. అన్ని వర్గాలకూ లాభాలు ఉన్నాయి. రైతు వర్గానికి మాత్రం లాభలేదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. 1992 ఫిబ్రవరిలో జరిగిన వ్యవసాయోత్సవాల ధరలు ఇప్పుడు ఉన్న వ్యవసాయ ధరలు ఏవిధంగా ఉన్నాయనే విషయం ఈ రోజు మనం ఆలోచించాలి. వోయిన సంవత్సరం రైతు పరిస్థితి ఏమిటని ఆలోచించాలి. అదీ ప్రశ్ని విషయంలో వోయిన సంవత్సరం 1400, 1500 రూపాయలు కొనుగోలు ధర అయితే ఈ సంవత్సరం, ఈరోజు 900, 1200 రూపాయల వరకూ ఉంది అందులోనూ ఫర్టిలైజర్స్ ధరలు ఎక్కువ అయ్యాయి ఈ లెక్కన ఎకరానికి ప్రశ్ని పండించడానికి 29 వేల రూపాయలు ఖర్చు అయింది. కానీ వారికి వచ్చే ఆదాయం మాత్రం 4,5 వేలకు మించి రావడంలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఈ విషయంలో కాటన్ కార్పొరేషన్ ద్వారా కొనుగోలు చేయిస్తామన్నారు. చాలా సంతోషం. అయితే ఈ విషయంలో రెట్లు పెంచి, తగు శ్రద్ధవహించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే, ప్రశ్ని, రెడిగ్గాం, వేరుశనగ పంటలు అన్నీ కూడా కొనుగోలు ధరలు చాలా అన్యాయంగా ఉన్నాయి. కనుక ఈ ధాన్యాల విషయంలో కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటనలు చేస్తారని, శ్రద్ధవహించమని కోరు తున్నాను. ఇకపోతే హౌస్ ట్యాక్స్ విషయం. మొన్న కూడా సదస్సులో వచ్చింది. స్కూల్ ఫార్మర్స్ హౌసింగు విషయం. వీరి నుండి భూములు అక్వయిర్ చేసుకోవాలంటే ప్రభుత్వం ద్వారా పర్మిషన్ తీసుకోవాలని నా మనవి. దీని విషయం ఐ.ఎ.ఎస్.లు చూస్తున్నారు. అయితే రైతుల నుంచి భూములు సేకరించడానికి ఈ హౌస్ ట్యాక్స్ కమిషను రావాలి. వారు ఈ విషయాన్ని పరిశీలించాలి. అయితే గవర్నమెంటువారు అన్ని చూసి రివ్యూ యిస్తా రన్నారు. నేను చెబుతున్నాను. రైతులు పొలాలు, స్థలాలు యిస్తున్నారు. అయితే

గవర్నమెంటు పరిష్కారము కావాలి. డబ్బు ఎక్కడ నుంచి వస్తుందని అడుగుతున్నాను. నేను శ్రీ రోశయ్యగారికి మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరం 1000 కోట్ల రూపాయలు బలహీన వర్గాలవారి ఇళ్ల స్థలాలకు కేటాయించారు. మాట నిలబెట్టుకోవాలి. గత ఆగస్టులో మార్చి వెళ్ళిన తరువాత 10 లక్షలు గాంటు యిచ్చారు. పది లక్ష రూపాయలతో ఎంతమందికి ఇళ్ల స్థలాలు యిస్తున్నట్లు? ఎన్ని ఎకరాల భూమి సేకరిస్తున్నట్లు? ఎలా దానిని అమలు పరచాలన్నది ఆలోచించమని చెబుతున్నాను. పంచాయతీరాజ్ గురించి దీని గురించి మీకు బాగా తెలుసు. టి.డి.పి. రాకముందు ఆనాడు అంటే 1981లో కోఆపరేటివ్ సంస్థలు, పంచాయతీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు ఉన్నాయి. భారతదేశంలో, ఆంధ్రదేశంలో పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు సక్రమంగా పనిచేస్తున్నవని ఆనాటి పెద్దలందరూ సర్టిఫికేటు యిచ్చారు. అప్పట్లో ప్రజానీకంలో ఉద్యమం రాలేదు. అయితే టి.డి.పి. వచ్చిన తరువాత కాంగ్రెసు పార్టీ ప్రభుత్వంలో ఉన్నటువంటి సిద్ధాంతాలనూ, ఆనాటి సమస్యలనూ మార్చివేసి మండలాల పెట్టారు. ప్రజల సౌకర్యం కోసం చేశామన్నారు. ఒక్కొక్క మండలానికి ఒక రిజిస్ట్రేషను ఉంటుంది. కొన్ని కొన్ని గ్రామాలు ఒక మండలంలో వస్తాయి. అయితే యం.ఎల్.ఏ. ఉన్న ప్రాంతానికి మండల పాడిక్వార్టర్స్ యిచ్చారు. అక్కడి గ్రామాలు, ఇక్కడకూ యిక్కడి గ్రామాలు ఇంకో మండలంలోకి మారిపోయాయి. దీన్ని ప్రజల సౌకర్యం కోసం పెట్టారు అంటే నమ్మం, వారి.....

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, జి. వెంకటరెడ్డిగారు ఏమి చెప్పాలను కుంటున్నారు. అతను is he against the mandal system or is he proposing that the mistakes in the formation of mandals should be rectified? Is the Congress Party against the mandal system?

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:- మీకు తెలుసు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఏమండీ మీరు అధికార వికేంద్రీకరణకు వ్యతిరేకమా? మీరు మాట్లాడేదేమిటో చెప్పండి.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:- నేను వ్యతిరేకం కాదు. ఆర్థిక వనరులు లెక్కనచూసి మండలులు చేయాలి. అలా కాకుండా సక్రమ పద్ధతి లేకుండా హోదా అధికారం కోసం మండలుల ఏర్పాటు చేశారని అబున్నాను. ఈ 1196 మండలులలో వర్గాలులేవు, ప్రజల అవసరాలు తీర్చేవిగా లేవు. రాజకీయ పద్ధతులకు మండల వ్యవస్థ పనికివచ్చింది. ఈ మండలులు, సమితి పేరుపెట్టి అక్కరాలు చేయడం మంచిది కాదు. తొందరలో శ్రీ రాజీవ్ గాంధీ ప్రవేశపెట్టిన బిల్ 5 సంవత్సరాలలో పూర్తిచేసి కలెక్షన్స్ జరపాలి. ఆర్థికశాఖ దీనిని గురించి పరిశీలింపాలి. పార్లమెంటులో బిల్లు ఏదైతే ఉందో దాని ప్రకారం ఈ పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ ఈనాడు పేపర్లో వచ్చినట్లుగా 60 కోట్ల రూపాయలను సక్రమంగా ఖర్చు చేయాలి. ఇక రిక్యూజిమెంట్ విషయం. టి.డి.పి. 1983 నుంచి 1989 వరకు ఎన్ని ఉద్యోగాలను భర్తీచేసింది, అది జిల్లాలవారీగా ఎంత చేసిందో అందరికీ తెలుసు. 800, 900

అంధ్రదేశం అంతా రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ పాలనీ వాటింపకుండా, సక్రమంగా కోటాను పాటింపకుండా ఉద్యోగాలిచ్చింది. గిరిజనులు, వారిజనులు ఇతర వర్గాలవారంటూ అందరికీ వారివారి కోటానుబట్టి ఇప్పుడు ఉద్యోగాలు యిచ్చి, కోటాను యింకా పెంచండి. నేను దానికి వ్యతిరేకినీకారు. ఇకపోతే లా అండ్ ఆర్డరు పరిస్థితి. నేనొకటి చెబుతాను. 1983-89 వరకూ పోలీస్ స్టేషన్లలో నమోదయిన కేసులు చాలా ఉన్నాయి. 307 క్రింద చాలా కేసులు ఉన్నాయి. నన్ను కూడా మర్డరు కేసులో ఇరికించారు. నా చెల్లెళ్లు, తమ్ముళ్ళపై 307 క్రింద కేసులు పెట్టారు. వాళ్లు చాలా దౌర్జన్యాలకు పాల్పడ్డారు. అది పూర్తిగా పోలీసు రాజ్యాంగా మారింది. ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు సంతోషిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, నేను 284 క్రింద నోటీసు యిచ్చానండి. మీరు 103కి వాయిదా వేస్తామంటున్నారు. ఇప్పుడు ఒంటిగంటయింది. మీరు నాకు అవకాశం యిస్తారా యివ్వరా? చెప్పండి.

భైరమ్:- ఇవ్వనని చెప్పడం లేదండీ, స్పీకర్ కన్సిడర్ చేస్తే యిస్తాను అయినా యిచ్చాము. ఆయన చెప్పిన తరువాత యిస్తాను.

డాక్టర్ ఆర్. రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, 1993-94 బడ్జెటు It is a 100 rhetoric, anti-people and anti-poor budget. ఇందులో ఒక విశేషం ఉంది. అంకెల ఇంద్రజాలం అని కాదు, అంకెల రోషజాలం - అంటే రోషయ్యగారు అంకెలను ఏ విధంగా గారడీఫ్టారు ఈ బడ్జెటులో చూపించారు. మరో విశేషం - ఏమంటే, ఎప్పుడూ ఓట్ అన్ ఎక్సాంట్ ప్రవేశపెట్టింది - చాలా సంవత్సరాల తరువాత ఫుల్ బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టారు, అదొక విశేషం. దురదృష్టవశాత్తు, ఫుల్ బడ్జెటు ప్రవేశపెడుతామన్నప్పుడు ఎప్పుడు బడ్జెటు సెషను వచ్చినా - కాంగ్రెస్ సమావేశాలు రావడం, దానికి అటంకం ఏర్పడడం జరిగింది. మొట్టమొదటిసారి తిరుపతి సమావేశము - రెండవసారి అబ్జర్వర్స్ అన్నారు. అదృష్టంకొద్దీ ఈసారి ఏ సమావేశాలు, అబ్జర్వర్స్ రాలేదు గాబట్టి హార్మిస్సాయి బడ్జెటును పెట్టినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. అయితే దీనిలో ఉన్న స్పెషాలిటీ రిపబ్లికన్ తప్ప కొత్తది ఏమీ లేదు. light rail transit system అంటే ఒకటి తప్ప అన్ని రిపబ్లికన్. క్రితముసారి ఏవైతే చెప్పారో యిప్పుడు అవే చెప్పారు. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే - ఇంగ్లీషులో చెప్పినట్లు suppressio varie suggestio falsi అన్నట్లుగా వాస్తవాలను మరుగునపెట్టి అవాస్తవాలు చెప్పడం రోషయ్యగారి ప్రత్యేకత. ఎందుకంటే బడ్జెటు డౌట్ లేను ఒకసారిచూస్తే - 1993-94లో 2075 కోట్లు పెట్టారు. గత సంవత్సరము కన్నా ఎక్కువ వేతాము అన్ని అని చెప్పడం జరిగింది. వాస్తవంగా ఎక్కువ పెట్టారా అంటే 7 పర్సెంటు ఇన్ ఫ్లేషను తీసుకుంటే, ఇది ఎంత పదిపోతుందో అలోచించాలి. క్రితము కన్నా చాలా అత్యల్పంపెంచే ఈ బడ్జెటును తయారుచేశారు. పోతే ప్రతి బడ్జెటు సెషనులో ఒక స్కాండల్ వస్తుంది. పోయినసారి బడ్జెటు సమావేశాలలో గ్యాన్జెట్ కుంభకోణం - మొట్టమొదట అరకోణం నుండి కుంభకోణం దాకా వస్తుంది. అప్పుడు గ్యాన్జెట్ కుంభకోణం, ఇంజనీరింగు కాలేజీల కుంభకోణం, యిప్పుడు డిస్టెలరీస్ కుంభకోణం. ఎటు చూసినా ఏదో కుంభకోణం.

ఈనాడు బడ్జెటులో 278 కోట్ల డెఫిసిట్ చూపించారు. లాస్ట్ లో చెప్పారు, ఏదో విధంగా చేస్తామని - పన్నులు లేవు అనే భ్రమను కల్పించారు. కానీ మన నోర్సెస్ తగ్గిపోతున్నాయి. కలక్షన్సు సరిగా కావడంలేదు, కొత్త నోర్సెస్ లేవు. ప్లాన్ బడ్జెటు తగ్గిపోతున్నది. నాన్ ప్లాన్ బడ్జెటు పెరిగిపోతున్నది. ఉన్న కొద్ది వనరులు కుంభకోణాల పాల్గొంటున్నాయి. వాటిని ఆ పాములు మింగివేస్తున్నాయి. మీరు అంటున్నారు, అంతా బిల్వోండంగా వేస్తున్నామని - రైతులు, రైతు కూలీలు సరక్సేమముతో ఉన్నారని చెబుతున్నారు. వాస్తవంగా అది మీరు చేసింది కాదు. మీరు చెప్పుకుంటున్నట్లుగా ఆ క్రెడిట్ మీదీ కాదు. వాస్తవంగా ధర్మంగా వారంతటవారు మెరుగుపరచుకుంటున్న పరిస్థితి తప్ప మీరు చేసింది కాదు. ప్రభుత్వ సహాయం లేకుండా 95 శాతము జనము వారి బతుకుచెరువును వారే మెరుగు చేసుకున్నారు. ప్రభుత్వం మీద ఆధారపడకుండా బతుకు తున్నారు. అది మా క్రెడిట్ అని చెప్పుకునే దుస్థితి ఈ ప్రభుత్వానికి వచ్చింది. చాలా విషయాలు చెప్పారు. అయితే ప్రతి విషయానికి అయోధ్య డిశెంబరు 6 అని చెబుతున్నారు. ఆఖరుకు ఘగరు ఫ్యాక్టరీ కృషింగ్ అగిపోయింది, సరిగా నడవడంలేదన్నా అయోధ్య అని చెబుతున్నారు. మంత్రిగారికి కానిస్టేషన్ వచ్చినా అయోధ్య యిన్స్టెంబులవల్ల కానిస్టేషన్ వచ్చిందని చెప్పే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈనాడు ప్రజాస్వామికంగా ఏదైనా పార్టీ రాల్సే ఏర్పాటు చేసుకుంటే అనుమతి యిచ్చేదిపోయి ఆపుచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

శ్రీ సి.వి. శేషారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇది బడ్జెటు మీద చర్చా?

డాక్టర్ ఆర్. రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి:- బడ్జెటులో భాగం. బడ్జెటులో ముందే ఆ విషయం చెప్పారు. ఈనాడు ఢిల్లీలో ఒక యుద్ధ వాతావరణ క్రియేట్ చేస్తున్నారు - పాకిస్తాన్ బార్డర్ లోగానీ, బాంగాదేశ్ బార్డర్ లోగానీ చేసేట్లుగా - 50 వేల మంది పారా మిలటరీని పెట్టి ఐరన్ ఫెన్సింగ్ పెట్టి, ఎవరినీ దూరకుండా బార్డర్ లో చేసినట్లుగా - ప్రజాస్వామ్య యుక్తంగా కార్యకర్తలు రాల్సే నిర్వహిస్తామంటే దానిని ఆపుచేయడానికి ప్రయత్నం చేయడం, ఇక్కడ రాష్ట్రములో నాయకుల మీద దాడిచేయడం, రైల్వే టికెట్లు కొని ప్రయాణం చేస్తున్నవారిని అరెస్టుచేసి జైలులో పెట్టడం, పోలీసులవేత లాల్చార్స్ చేయించడం, హాస్పిటల్ లో ఆడ్మిట్ చేయించడం, ఇవి అన్ని చేయడం ఎంత నేచమో ఆలోచించండి. మతతత్వం అని చెబుతున్నారు. 1947లో మత ప్రాతిపదికపైన ద్వీజాతి సిద్ధాంతం ఏర్పాటు చేసింది కాంగ్రెస్ పార్టీ కాదా? ఈనాడు కుల సంఘాలను ఏర్పాటు చేసింది కాంగ్రెస్ పార్టీ కాదా అని అడుగుతున్నాను. ఎంత మంది మినిస్టరులు, ఎం.ఎల్.ఏ.లు కుల సంఘాల మీటింగులకు ఎటెండ్ అయి డౌనేషన్సు యివ్వడంలేదని అడుగుతున్నాను. ఈనాడు బి.జె.పి. రాల్సే బ్యాన్ చేశారు. వాస్తవంగా బ్యాన్ చేయవలసింది కాంగ్రెస్ ఎ.ఐ.సి.సి. మీటింగులను, పి.సి.సి. మీటింగులను - వాటిని బ్యాన్ చేయాలి. ఒరిస్సా పి.పి.సి. మీటింగు ఏ విధంగా జరిగింది? రోడ్ల మీద పరుగెత్తింపే నడిచిపోయే వారి మీద దాడిచేశారు. అట్లా జరిగితే శాంతిభద్రతలకు భంగం కలుగుతుంది. కానీ బి.జె.పి. రాల్సేవల్ల శాంతిభద్రతలకు భంగం కలగడంలేదు. కనుక ప్రభుత్వం దీనిని గ్రహించవలసిన అవసరం ఉంది.

వారు నిర్వాక్యంగా, వీవక్షతలేకుండా స్త్రీలను కూడా కొట్టి తలలు పగలగొట్టడం జరిగింది. అటువంటి మతతత్తులు ఈ వోలేసు వ్యవస్థలో పువేశించి ఈ దాడులకు పూనుకొంటున్నాయి. ఈ ఎర్రను గురించి వోలేసు ఆభీసర్ను కూడా చెప్పడం జరిగింది. ఈనాడు మొట్టమొదటిసారిగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో స్త్రీలు ఉద్యమం చేపట్టారు. దానికి గవర్నరుగారి మద్దతు ఉంది. ప్రధానమంత్రిగారు కూడా he has expressed his concern about this Sara movement. గవర్నరుగారు తమ ఉపన్యాసంలో చెప్పారు ఎన్నోసార్లు. కానీ స్త్రీల గురించి వచ్చిన ఉద్యమానికి మీరు ఏమి ఎంకరేజిమెంటు ఇచ్చారు? ఒక నట్ కమిటీ వేసి చేతులు దులుపుకోవడం జరిగింది. మీరు ఒకసారి ఆలోచిస్తే 1981-82లో సారా నుండి 150 కోట్ల రూపాయల రెవెన్యూ ఉంది ఈనాడు 1993-94లో మీరు 992 కోట్లు చూపించారు క్రిందటి సంవత్సరం కన్నా 60 కోట్లు పెరుగుదల చూపించారు. అంటే మీకేమీ ఉద్దేశం ఉంది? మీరు ప్రొపాగేండను పెడతారనా, పెట్టారనా? ప్రొపాగేండను పెట్టారని మీ ఉద్దేశంగా కనిపిస్తున్నది. ఈ 150 కోట్ల నుండి 922 కోట్లకు మీరు పెంచారంటే ఈ రెవెన్యూను మీరు ప్రొగ్రెస్సివ్‌గా ఉంచడానికి ఛిన్మంతులైన, ప్రొపాగేండను పెట్టి ఆలోచన మీకు లేదని తెలిపేయింది. ఈనాడు 900 కోట్లు మీకు రావడానికి మధ్యదళాలకు ఎంత వోతున్నదో ఒకసారి ఆలోచన చేశారా? ఎంత శ్రమశక్తి వృధా అవుతున్నదో మీరు ఒకసారి ఆలోచన చేశారా? వెయ్యికోట్లు మీ గవర్నమెంటు ఎక్సపెన్డీచు రావడానికి 2 వేల కోట్లు మధ్యదళాలకు చేతులలోకి వెళ్లిపోతున్నాయి. ఈనాడు 2/3 వంతులు కాంట్రాక్టర్ల చేతులలోకి పోతే 1/3 ప్రభుత్వ ఖజానాకు వస్తున్నది. ఈనాడు ఒక కుటుంబానికి ఏమి దొరుకుతున్నదో ఒకసారి ఆలోచనచేస్తే for a day's work a family receives no money. ఒక త్రాగుబోతు కుటుంబం యజమాని మాత్రమే ఇంటికి వస్తున్నాడు. ఈనాడు గామంలో రైతు కూలీలకు వేజ్స్ చెల్లించడంలేదు. వాడికి కూపన్లు ఇస్తున్నారు. ఆ కూపన్లు సారా దుకాణం దగ్గర మార్చుకొని సారా త్రాగుతున్నాడు. ఈనాడు ఇటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఎంతోమంది యువకులు ఈ త్రాగుడుకు బానిస అయిపోయారు. ఆ దుర్వ్యవస్థలో పడిపోయినవారు బెట్టకురాలేక ఎంతో శ్రమశక్తి, ఎంతో యువశక్తి వృధా అయిపోతున్నది. దానిని గమనించండి. అది వెల కట్టలేని శక్తి. వెయ్యి కోట్లు, రెండువేల కోట్లు కాంట్రాక్టర్లకు పోగా మధ్యదళాలకు పోగా వెయ్యికోట్లు మీకు పోగా ఇంకా 30 వేల కోట్ల రూపాయలు ఈ శ్రమశక్తి రూపంలో వెళ్లిపోతున్నది. దానిని గ్రహించాలని కోరుతున్నాను. అందువల్ల ఈనాడు ప్రొపాగేండను పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు మనకు గుజరాత్ ఆదర్శంగా ఉంది, తమిళనాడు ఆదర్శంగా ఉంది. ప్రొపాగేండను పెట్టడంవల్ల అడల్టరేషన్ వచ్చే అవకాశం ఉంది, ఇలీస్ బిక్కరీ వచ్చే అవకాశం ఉందని మీరు చెబుతున్నారు. Where there is a will there is a way. మీరు కంట్రోలు చేయాలని అనుకుంటే తప్పకుండా అది కంట్రోలు చేయగలుగుతారు, ఆ ఇలీస్ బిక్కరీను ఆపగలుగుతారు. మీకు చిత్తశుద్ధి లేదు కనుక ఈ ఎయిక్స్ కోట్ల మీద మీకు ఆశవుంది కనుక ఎంతమంది ఈ దుర్వ్యవస్థలకు బానిసలు అయినా ఫరవాలేదు, ఎన్ని కుటుంబాలు నాశనం అయినా ఫరవాలేదు కనుక మేము ప్రొపాగేండను పెట్టము అని చెప్పడం జరుగుతున్నది.

ఇక ఎలక్ట్రిసిటీ విషయం గురించి మనవిచేస్తాను. మీరు 5,900 మెగావాట్లు మన రిక్వయర్మెంట్లు ఉంది, ఇది 3 సంవత్సరాలలో సాధిస్తామని చెబుతున్నారు, చాలా సంతోషం.

కానీ మన డెఫిసిట్ సుమారుగా 1200 మోగావాట్లు ఉంది. మీరు 539 కోట్లు చొప్పున ఎటోకేట్ చేస్తే ఎన్ని సంవత్సరాలలో ఈ 1200 మోగావాట్లు జనరేట్ చేయగలుగుతారు? ఇదే పద్ధతిలో ఎటోకేట్ చేస్తే కనీసం 10 సంవత్సరాలకు కానీ మీరు పూర్తి చేయలేరు. 539 కోట్లు ఎటోకేట్ చేసి పెద్దఎత్తున ఎటోకేట్ చేసామని చెప్పమడం అన్యాయంగా ఉంది దీనిని ఇంకా పెంచవలసి అవసరం ఉంది. దీనిని మీరు ప్రయివేట్ సెక్టరు చేస్తున్నారు, చాలా సంతోషం. ఇంకా ఎంతమందిని పిలవాలో అంతమందిని పిలిచి ప్రయివేట్ సెక్టరుకి ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు ఏ దేశాభివృద్ధి అయినా, ఏ రాష్ట్రాభివృద్ధి అయినా, ఏ గ్రామాభివృద్ధి అయినా ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ మీద ఆధారపడి ఉంది కనుక పవర్ జనరేషనుకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వండి. ఎక్కువ జనరేషన్ యూనిట్లు వచ్చేట్లు అలోచన చేయండి. అదేవిధంగా అగ్నికల్పర్ సెక్టారుకు సబ్సిడీలు ఇవ్వాలనే అలోచన చేయండి. అదేవిధంగా అగ్నికల్పర్ సెక్టారుకు సబ్సిడీలు ఇవ్వాలనే అలోచన చేసారు, చాలా సంతోషం. కానీ పూర్వం ఇచ్చిన సబ్సిడీలకన్నా ఈనాడు తుక్కువ ఉన్నాయి. ఈనాడు బోబర్ రూరల్ ఎకానమీ రైతుమీద ఆధారపడి ఉంది. ఈ దేశం యొక్క ఎకానమీ రైతుమీద ఆధారపడి ఉంది. కనుక మేజర్ గా రైతుకు సబ్సిడీలు ఇస్తే నష్టం ఏమీ లేదు. రైతు తాను పండించే ధాన్యం ఈ సమాజానికి ఇస్తాడు కనుక ఎక్కువ సబ్సిడీలు ఇవ్వలసిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు హాచ్. పి. కి 100 రూపాయలనుంచి 75 రూపాయలకు తగ్గించామని చెప్పడంలో అర్థం లేదు. ఇంకా తగ్గించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు ప్రతి జిల్లాలో పవర్ కనెక్షన్లు కోసం ఎన్నో అప్లికేషన్లు పెండింగులో ఉన్నాయి. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో అయితే 36 వేల అప్లికేషన్లు పెండింగు ఉన్నాయి. ప్రతిసంవత్సరం 10 వేల అప్లికేషన్లు యాడ్ అవుతున్నాయి. ప్రతిసంవత్సరం 5 వేలు చొప్పున కనెక్షన్లు ఇస్తే 36 వేల కనెక్షన్లు ఇవ్వడానికి 7, 8 సంవత్సరాలు పడుతుంది. మళ్ళీ కొత్త కనెక్షన్లు ఇవ్వడానికి ఇంకొక 10 సంవత్సరాలు పడుతుంది. దానివల్ల వారు బావులు త్రవ్వకొని వాగుకు వేసుకొనడానికి ఇబ్బందికరం అవుతున్నది. డిజిల్ ఇంజన్లుతో నడిచేస్తే వారికి లాభకరంగా లేదు. కనుక వెంటనే ఆ కోటా పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు 50 వేల నుండి లక్ష రూపాయలకు పెంచారు. దానిని కంటిన్యూ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు ఏవ్మే అప్లికేషన్లు కోసం పెండింగు ఉన్నాయో వాటికి వెంటనే ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు హరిజనులకు సి.ఐ. వెల్పు నిర్మాణం చేస్తున్నారు. ఎన్నో గ్రామాలలో సి.ఐ. వెల్పు కనస్ట్రక్షన్లు అయినాయి. వాటిని త్రవ్వడం అయిపోయింది. వకానీ పవర్ కనెక్షన్లు లేక ఎన్నో సంవత్సరాలనుంచి నిలబడి పోయి ఉన్నాయి. ఈనాడు వారు సేద్యం చేసుకొనడానికి వీలు లేకుండా ఉంది. ఆ బావులను లాండ్రీలార్డుకు అప్పగిస్తున్నారు. వారు ఆయిల్ ఇంజన్లు పెట్టుకొని చేసుకొంటున్నారు. కనుక ఎవరైతే లబ్ధిదారులు ఉన్నారో వారికి పవర్ కనెక్షన్లు ఇస్తే వారు సేద్యం చేసుకొనడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఎన్.సి.సి.ఐ. వెల్పు, ఎన్.టి. సి.ఐ వెల్పు ఏవ్మే ఉన్నాయో వాటికన్నీటికి ప్రయారిటీ జేసిన్మీద ఒక స్టేము ఏర్పాటు చేసి కెనెక్షన్లు ఇవ్వడం ఎంతైనా మంచిదని మనవిచేస్తున్నాను. దాని వల్ల ఈ రాష్ట్రంలో సుమారుగా 60 వేల ఎకరాల నుంచి లక్షా 50 వేల ఎకరాల వరకు ఎక్స్ట్రా ఆయకట్లు దెవలవే అవుతుంది అని మే అంచనా వేయవచ్చు. కనుక దీనిని ఉపయోగంలోకి తీసుకొని రావాలని మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత ఇరిగేషను విషయం మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు పవర్ కన్నా రెండు కోట్లు తగ్గించి ఇరిగేషనుకు ఇవ్వడం జరిగింది. కానీ దీనిలో మేజర్ ఇరిగేషనుకు 303 కోట్లు మాత్రమే ఇవ్వారు. క్లియరెన్సు, అయినవీ చాలా ఉన్నాయి. క్లియరెన్సు అయిన మీడియం ఇరిగేషను ప్రాజెక్టుల కూడా ఉన్నాయి. వాటికి మీరు ఎటోకేట్ చేసింది. 1.5 కోట్లు, ఒక కోటి ఈవిధంగా ఉన్నాయి. ఈ విధంగా ఎటోకేట్ చేస్తే ఎన్ని సంవత్సరాలు పడుతుందో, ఎంత ఇన్ ఫ్లెషను అవుతుందో మీరు ఒకసారి ఆలోచన చేయండి. సెంట్రల్ వాటర్ కమీషనునుంచి ఏవైతే క్లియర్ అయినాయో వాటిని వెంటనే టేకప్ చేసి వార్ ఫూటింగులో పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. గత సంవత్సరం శ్రీ రామనాగర్ ఫన్డ్ వో కెనాల్ గురించి మీరు చెప్పడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం దానిని సేఫ్గా ఎవాయిడ్ చేసారు, కారణం ఎమిటో తెలియడం లేదు. దానికి ఈ సంవత్సరం ఎటోకేషను ఉంటుంది. దానిని మెన్షను చేస్తారని అనుకున్నాము కానీ మీరు ఒమిట్ చేసారు. దానిని ఎందుకు ఒమిట్ చేసారో తెలియదు అదేవిధంగా మీడియం ఇరిగేషనుకు కానీ మైనర్ ఇరిగేషనుకు కానీ - మైనర్ ఇరిగేషనుకు 100 కోట్లు రూపాయలు ఇవ్వారు. ఈ సంవత్సరం మైనర్ ఇరిగేషను ఇయర్ అని చెప్పడం సంతోషకరంగా ఉంది. ఎక్కడైతే బీజేసీ ఉన్నాయో, ఎక్కడైతే రెవెన్యూ చేయవలసినవి ఉన్నాయో, ఏవైతే డెవలప్ మెంటు కావలసి ఉందో వాటిన్నంటిని ఈ 100 కోట్ల రూపాయలతో చేయవచ్చు కానీ ఏవైతే లిఫ్ట్ ఇరిగేషను స్కీములు ఉన్నాయో వాటిని పెట్టడానికి అవకాశం లేకుండా పోయింది. కనుక దీనిలో మైనర్ ఇరిగేషన్ సోర్సెస్ కాకుండా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీములు ఏవైతే ఉన్నాయో వాటిని కూడా ఈ సంవత్సరం తీసుకుంటే బాగుంటుంది. కృష్ణా, తుంగభద్రా ముఖ్యప్రకృల ఎన్నో గ్రామాల ఆయకట్టు ఉంది. అక్కడి నుండి వాటర్ లిఫ్ట్ చేసి ఆ ఏరియాను అంతా కమాండు ఏరియాగా మార్చడానికి అవకాశం ఉంది. ఎన్నో ఎకరాలను కమాండ్ ఏరియా క్రిందకు తీసుకొని రావచ్చు. అవిధంగా మన అగ్రికల్చర్ ప్రొడక్షను పెంచుకొనడానికి అవకాశం ఉంది. అందుచేత వాటిని గురించి ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. చలా సంవత్సరాల తరువాత శ్రీకైలం లాండు ఎక్స్ డిషను కంపెనీనేషను గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయడం చలా సంతోషించతగ్గ విషయం. ఎందుకంటే సబ్ కోర్టులలో కొనీ జిల్లా కోర్టులలో కానీ పెండింగు ఉండి డిక్రీలు అయినా డిపోజిట్ చేయకపోవడంవల్ల కొన్ని సంవత్సరాలనుంచి రైతులు నలిగిపోతున్నారు. రైతులు ఏమీ చేయాలో అర్థం కాలేదు. వారు ప్రధానమంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు మెమోరాండం ఇవ్వడం, ముఖ్యమంతులకు విన్నవించుకోవడం జరిగింది. ఎంతోమంది ముఖ్యమంతులు మారారు. ఇప్పటికైనా ఫైనల్ గా నిర్ణయం తీసుకోవడం సంతోషించదగ్గ విషయం. ఈ కంపెనీనేషనును తొందరగా రెండు ఇన్ స్టాల్ మెంటులలో అయినా ఇస్తే వారు రుణపడి ఉంటారని మనవిచేస్తున్నాను. అగ్రికల్చర్ విషయం మనవిచేస్తాను. రైతులు ఈనాడు చాలా బాధ పడుతున్నారు. రైతు తాను వెళ్తే ఇన్ ఫుల్స్ ధరలు చలా వీపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. సబ్సిడీలు ఎక్స్ ట్రేవేయడంవల్ల రైతు తన ఇన్ ఫుల్స్ కు గత సంవత్సరం కన్నా నార్సింతలు, బిడింతలు పెట్టుబడి పెట్టవలసిన అవసరం వస్తున్నది. తాను అమ్మే 1-20 ధాన్యానికి ధర దొరకడం లేదు. రైతు తాను పండించిన పంటలకు అమ్మబోతే తక్కువ ధర మ. దొరుకుతున్నది. కానబోతే కొరివి, అమ్మబోతే అడవి లాగ ఉంది రైతు పరిస్థితి. ప్రత్తికి రేటు లేదు. గొండునట్లకు రేటు లేదు. మీర్చికి రేటు లేదు. క్రిందటి సంవత్సరం తక్కువ రేటుతో ఫెర్టిలైజర్స్ వేసుకుని ఎక్కువ రేటుకు అమ్ముకున్నట్లువంటే రైతులు ఈ సంవత్సరం తాము పండించిన పంటలకు గిట్టుబాటు ధర లేక, తక్కువ ధర రావడం వలన

క్రంగి కృశించుచున్నారు. వారు అత్యవసరాలకు పాల్పడే అవకాశం ఉంది కాబట్టి వారికి గిట్టుబాటు ధరలు లభ్యమయ్యేటట్లు అందు గురించి చర్యలు తీసుకొని వారిని ఆదుకోవలసిన అవసరము ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఆయిల్ నేడ్స్ కార్పొరేషను వారు ముందుకు వచ్చారు. గ్రాండు నటి, సన్ ఫిషరీ నేడ్స్ కొనడానికి ముందుకు వచ్చారు. వారు మద్దతు ధర ఫిక్స్ చేసి రైతుల దగ్గర నుంచి కొనడానికి ముందుకు వచ్చారు. పశ్చిమ విషయంలో గానీ, టుబాకో విషయంలో గానీ, మిర్చ విషయంలో గానీ, చెరుకు విషయంలో గానీ శ్రద్ధ వహించి రైతుల దగ్గర నుంచి వారికి గిట్టుబాటు యిచ్చి కొనవలసిన అవసరం ఎంతైనా ప్రభుత్వానికి ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎడ్యుకేషను విషయానికి వస్తే ఎన్నో గామాల్లో ఎకామడేషను లేదు. కొన్ని స్కూలుల్లో టీచర్లు లేరు. టీచర్లు ఉన్న స్కూలుల్లో టీచర్లు సరిగా పోవడం లేదు. నాన్ పార్మల్ ఎడ్యుకేషన్ అని, టోటల్ లిటరసీ స్కేమును అని పెట్టినారు. వీటికి రెగ్యులర్ టీచర్లను స్కూలుకు రెగ్యులర్ గా పోయేటవర్సను ఉపయోగించుకుంటున్నారు. ఈ ఎడ్యుకేషను సరిగా జరగడంలేదు మా జిల్లాలో టోటల్ లిటరసీ క్రింద బాగా ఫెనాన్స్ చేసినారు. పలకలు, బలపములు, పుస్తకాలు, మెటీరియల్ కొని గాడొన్నులో డంప్ చేశారు. యివి బయటకు తీసి ఉపయోగించలేదు తరువాత ఎగ్జామినేషన్లు కండక్టు చేసినారు. ఒకరు కూడా ఎగ్జామినేషను యిచ్చిన పాపాన పోలేదు. బినామీ పేర్లతో ఎగ్జామిన్ యిప్పించి పాసు అయినట్లుగా నిర్ణయించినారు. పబ్లిసిటీ బాగా ఎక్కువగా జరిగింది. పబ్లిసిటీ ద్వారా 100 పర్సెంట్ లిటరసీ సాధించనట్లుగా ప్రచారము జరిగింది. 8 జిల్లాలకు 11 కోట్ల రూపాయలు దీని గురించి ఎలోకేషను చేశారు. టోటల్ లిటరసీ అందించడానికి టైపు చేయండి. కరవు ప్రాంతాలుగా 40 మండలాలు ఉన్నాయి. యివి మహాబాబునగరు, నల్లగొండ, రంగారెడ్డి జిల్లాలో కరవు ప్రాంతాలు ఉన్నవి. యిక్కడ జనవరి మాసము నుంచే మంచినీటి పరిస్థితులు చాలా అగమ్యగోచరంగా ఉన్నాయి. బ్యాన్సుపోర్టు ఆఫ్ డ్రింకింగు వాటరు అక్కడ ఎప్పటి నుంచో అవసరం ఉన్నది. జిల్లాలకు 17 కోట్ల రూపాయలు యిచ్చేసి అందులోనే డ్రింకింగు వాటరు గురించి, ట్రిప్లెస్ మరమ్మత్తులు గురించి ఆ డబ్బును ఉపయోగించుకొండి అని చెప్పడంలో అర్థము లేదు. మా జిల్లాను ఫామిన్ కోడ్ ప్రకారం ఫామిన్ తో ఎట్రాక్టు అయి ఉంది కాబట్టి డ్రాట్ ఎఫెక్టివ్ డిస్ట్రిక్టుగా యిప్పటికే డిక్లర్ చేయాలి. కానీ మహాబాబునగరు జిల్లాను డ్రాట్ క్రింద డిక్లర్ చేయాలా లేదా అని యింకా ఆలోచిస్తున్నారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు సంబంధించి బ్యూరో ఆఫ్ ఎకనమిక్స్ అండ్ స్టాటిస్టిక్స్ వారు రెండవ సర్వే చేశారు. వారు కుంటల క్రింద చెరువుల క్రింద క్రాప్ కటింగ్ సర్వే చేసి రిపోర్టు పంపించడం జరుగకుండా కానీ వారు బావుల క్రింద క్రాప్ కటింగ్ సర్వే చేసి రిపోర్టు పంపించడం జరిగింది. యిది చాలా అన్యాయం. డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరు 64 మండలములలో కరవు ఉందని రిపోర్టు పంపించారు. వారు వాటరు రిసోర్సెస్ లేదని, ఖరీఫ్ లో పంట రాలేదని, 1/4 ఆయకట్టు తగ్గిపోయిందని కలెక్టరు గారు రిపోర్టు పంపించడం జరిగింది. బ్యూరో ఆఫ్ ఎకనమిక్స్ అండ్ స్టాటిస్టిక్స్ వారు క్రాప్ కటింగు విషయంలో ఆ విధముగ రిపోర్టు పంపడము వలన, కలెక్టరుగారి రిపోర్టుకు విరుద్ధముగా పంపడం వలన డ్రాట్ డిస్ట్రిక్టుగా డిక్లర్ చేయాలా లేదా అనే సంతయంలో కొంతమంది అధికారులు పడ్డారు. కానీ ఈ జిల్లా డ్రాట్ డిస్ట్రిక్టుగా డిక్లర్ చేయవలసిన అవసరం ఉందని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. కానీ డ్రాట్ తో పాటుగానే మా జిల్లాలో వరదలు కూడా వచ్చినవి. కర్షాక రక్షణలో క్రాప్ నేవ్ చేయడం గురించి తుంగభద్ర వాటరు క్రిందికి వదలడం వలన మహాబాబునగరు

జిల్లాలో 16 గ్రామాలు, కర్నూలు జిల్లాలోను కొన్ని గ్రామాలు మునిసిపాలిటీలలో కట్టే పేసి పెట్టినట్లుంటే కాపీ కూడా కొట్టుకొని పోయినవి. ట్యాక్సుఫార్మర్లు, తుంగభద్రకు అమర్చిన మోతార్లు కొట్టుకొని పోయినవి. శాండు పేరుకుని పోయింది. సాయితో పూర్తిగా పాడైపోయినది. శాండు తేసుకోవడానికి పోలాలు బాగు చేసుకోవడానికి యంతవత్సరం ఈ ప్రభుత్వము ఎటువంటి సహాయము చేయలేదు. In Tamil Nadu they have paid compensation for sand-cast and soil erosion fields. But in Andhra Pradesh they have not taken any steps. దీని గురించి ఆలోచన చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మన రాష్ట్రములో ఉన్నట్లుంటే లా అండ్ అర్డరు పరిస్థితి గురించి ఆలోచించినట్లయితే చీఫ్ మినిష్టరుగారి యింటి చిన్నది, హాం మినిష్టరుగారి యింటి దగ్గర గట్టి భద్రతా ఏర్పాట్లు ఉంటే సరిపోదు. శాంతి బద్ధతల విషయంలో సామాన్యమానవుని పరిస్థితి ఏమిటి? మీరు సామాన్య మానవునికి ఏవిధమైన ప్రాధికృత్యం యిస్తున్నారో చెప్పడం లేదు. నక్సలైట్లు ప్రాదేశము విషయంలో మీరు ఏమే చెప్పడం లేదు. వారిది సోషియో ఎకనమిక్ ప్రాదేశమా? అటువంటిది అయితే మీరు ఎటాగ్లు సాల్వ్ చేయదలచుకున్నారు. చెన్నారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు నక్సలైట్ల సమస్య సోషియో ఎకనమిక్ సమస్యగా భావించి వారు ఎక్కడనో మారు మూల గ్రామాల అభివృద్ధి నిమిత్తం ఎక్కువ నిధుల కేటాయించడం జరిగింది. అప్పుడు కొన్ని స్కీములు, వారి గురించి డెవలప్ మెంట్ లి ఏక్వివిటీస్ గా పేపర్లు ఉంటే జరిగింది కానీ యిప్పుడు రిమోట్ రూరల్ ఏరియాస్ కు మీరు అటువంటి నిధులు కేటాయించడం జరుగలేదు. నక్సలైట్ల విషయంలో లా అండ్ అర్డరు విషయంలో మీరు చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. శ్రీ వ్యాస్ గారిని హైదరాబాదు నడిబొడ్డున దారుణంగా హత్య చేశారు. మీరు ఏవిధంగా శాంతి బద్ధతులు కాపాడుతున్నామని చెప్పుకుంటూ పోతున్నారు. బాలరాజ్ ను నక్సలైట్స్ కిడ్నాప్ చేశారు. ఏడుదల అయితే కాంగ్రెసు తేజస్వీలైతే చేశారు. వారు ఎవరిని కంగ్రాట్స్ లేట్ చేశారు. నక్సలైట్స్ ను కంగ్రాట్స్ లేట్ చేశారా? సివిల్ రైట్స్ వారిని కంగ్రాట్స్ లేట్ చేశారా? తమంతట తామే చేసుకున్నారా? ముఖ్యమంత్రిగారిని కంగ్రాట్స్ లేట్ చేశారా? హాం మినిష్టరుగారిని కంగ్రాట్స్ లేట్ చేశారా? ఎవరిని చేశారనేది చెప్పాలి. ఎవరి చొరవ తేసుకుని వారు కిడ్నాప్ చేశారు? తోటి శాసనసభ్యున్ని నక్సలైట్లు కిడ్నాప్ చేస్తే ఒక రిజల్యూషన్ పాసు చేయవలసిన ఉంటే మీరు ఎందుకు మూవ్ చేయలేదని అడుగుతున్నాను. నక్సలైట్ల విషయంలో - ఉన్నట్లుంటే ఒప్పందం ఏమిటో చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. పోలీసు డిపార్టుమెంట్ వేవరింగులో పడి ఉండవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. పోలీసు అధికారులను కిడ్నాప్ చేస్తే ఒక పద్ధతి, రోడ్డును కిడ్నాప్ చేస్తే ఒక పద్ధతి అవలంబిస్తున్నారు. ఎందుకు ఈ ద్వంద్వ పద్ధతి అవలంబిస్తున్నారో మనవి చేయవలసిందిగా తమ ద్వారా కొరుతున్నాను ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫార్ములలో కొన్ని మార్పులు తేసుకుని రావాలని గత ప్రభుత్వం ఐ.ఏ.ఎస్., ఐ.పి.ఎస్. సెట్ ఆఫ్ విషయంలో ఆలోచన చేసింది. ఇంటిగ్రేటెడ్, క్వారెంటైన్ విషయంలో సస్పెషన్ వస్తుంది. బంజారా హిల్స్ లోను, జూబిలీ హిల్స్ లోను ఐ.ఏ.ఎస్. అఫీసర్లకు మూడేసి, నాలుగేసి యిండ్లు ఉన్నాయి. ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ మేద పడుతున్నారు. ప్రభుత్వ యంత్రాంగం సరిగా పని చేయలేదని, ముందుకు పోవడం లేదని, సామాన్య జనానికి పోవడం లేదని, బ్యూరోక్రాటిక్ బంగ్లింగ్ జరుగుతుందనే భావము ఏర్పడుతుంది. అందువల్ల ఈనాడు పోస్-కె. బాబు, ఐ.ఏ.ఎస్.

1.30 పీన్స్ పల్ సెక్రటరీ, ఇంకా కొంత మంది ఐ.పి.ఎస్. ఆఫీసర్లు బీనామీ పేర్లతో మ. వ్యాపారాలు చేస్తున్నారు అనేది కనిపిస్తున్నది. వేటన్నీటి మీద సమగ్రమైన విచారణ చేయవలసిన అవసరముంది. కనుక ప్రభుత్వము దీని విషయంలో శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతున్నాను. గత ప్రభుత్వము అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్ టీసుకొని రావలెనని, రుస్తుంజ్ అనే ఐ.పి.ఎస్. కాడర్ అతనిని పెట్టడం జరిగింది. ఆయన స్టేజీ చేసి, ఒక రిపోర్టు ఇవ్వాలని పది లక్షల రూపాయలు కూడా ఇచ్చారు. ఆయన రిపోర్టు కూడా ఇచ్చారు. ఆ రిపోర్టును ఏమీ చేశారు? ఐ.పి.ఎస్. కాడర్ను గురించి మీరు ఏమీ ఆలోచన చేస్తున్నారు? ఐ.పి.ఎస్. ఒక స్టాటస్ సింబల్గా అయిపోయింది. ఐ.పి.ఎస్ స్టాటస్ను గురించి ఏమైనా మార్పుబోతున్నారా? ఈ క్యాటగిరీ వల్ల టేవర్లమైన పరిమాణాలు వస్తున్నాయి. అడ్మినిస్ట్రేషన్ సాఫ్ట్ గా సాగడం లేదు. ముఖ్య మంత్రులు మరియు ఉపమంత్రులు, క్యాబినెట్ మారుతున్నది. మారినప్పటికీ అటు 3 నెలలు, ఇటు మూడు నెలలు జిల్లాలో అడ్మినిస్ట్రేషన్ నడవక స్తంభించి పోతున్నది. దానివల్ల జిల్లా ప్లానింగ్ బోర్డు ఛైర్మన్లు మారుతున్నారు. ఛైర్మన్ పేరు వచ్చేటప్పటికి, 6 నెలలు మీటింగులు జరగడం లేదు. దీనివల్ల జిల్లా స్థాయిలో కలెక్టరు ప్రత్యేకంగా తనే అడ్మినిస్ట్రేషన్ చూస్తున్నారు. దీనివల్ల ఏ అధికారి ఏ విధంగా పనిచేస్తున్నారో అర్థముకాని పరిస్థితి ఏర్పడింది. అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిఫారమ్స్ విషయంలో శ్రద్ధ చూపవలసి అవసరం ఎంతయినావుంది. భవిష్యత్తులో ఈ ఐ.పి.ఎస్. కాడర్ను వదిలి, ఒక కొత్త పద్ధతి అవలభించుటకు ప్రయత్నం జరగాలని కోరుతున్నాను.

పెనుకబడిన ప్రాంతాల గురించి అసెంబ్లీలో ఒకసారి వేడిగా వర్ణం జరిగింది. అప్పుడు గౌరవ జనార్ధనరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నారు. వారు ఏమీ చెప్పారంటే, పెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ఒక బోర్డును, తెలంగాణా ప్రాంతానికి ఒక అభివృద్ధి బోర్డును వేస్తామని అన్నారు. అదే ప్రభుత్వము ఇప్పుడు కంటిన్యూ అవుతున్నది కదా. కనుక, తెలంగాణా ప్రాంతానికి సపరేట్ గా ఒక అభివృద్ధి బోర్డును ఏర్పాటు చేసి, సపరేట్ పవర్స్, సపరేట్ గా ఫండ్లు కేటాయించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. దీని విషయంలో ప్రభుత్వము శ్రద్ధ వహించవలెనని కోరుతున్నాను.

పంచాయితీ ఎన్నికలు కొర్డు ఆర్డరుపై వచ్చినా మునిసిపల్ ఎన్నికలుగానీ, మరొకటి గానీ ఎన్నకలు కండక్ట్ చేయడం లేదు. పోస్టపోస్ట్ చేస్తున్నారు. పంచాయితీ ఎన్నికలు కేంద్ర ప్రభుత్వము యొక్క దీనిమీద అధారపడి వున్నాయి. దీనిమీద ఒక యాక్టును టీసుకొనిరావలసిన అవసరముంది. తొందరలో ఎన్నికలు నిర్వహించవలెనని కోరుతున్నాను.

ఈనాడు బడ్జెటు 1993-94 బడ్జెటును ఏవిధంగా కూడా సవార్టీ చేసే పరిస్థితి లేదు. అంతా జిగిలరీ ఆఫ్, ఫిగర్స్ రోశయ్యగారు మనస్సు పెట్టి చేయలేదు. అంతా రిపబ్లిషన్, అంతా పుస్తకం ఖాతాలాగా వుంది. ప్రత్యేకత ఏమీ లేదు. కొత్తది ఏమీ లేదు. లైట్, రెయిల్ ట్రాన్సిస్ట్ సిస్టం ఒకటి మాత్రం చెప్పడం జరిగింది. కనుక నేను ఈ బడ్జెటును అభినందించడం లేదు.

ఛైర్మన్:- సమావేశము రేపు శుక్రవారము ఉదయం 8.30 గంటలకు తిరిగి సమావేశమవుటకు వాయిదా వేస్తున్నాను.

(The House then adjourned at 1-35 p.m. to meet again at 8.30 a.m. on Friday, the 26th February, 1993.)

